

Maanpuolustuskorkeakoulu

Opinto-opas 2012 ▶ Sotatieteiden maisterin tutkinto

Opinto-opas 2012

Sotatieteiden maisterin tutkinto

- ▶ SM3-kurssi
- ▶ SMSIV
- ▶ SMOHJ12-kurssi

Maanpuolustuskorkeakoulu
Försvarshögskolan

ISBN 978-951-25-2369-6
ISBN PDF 978-951-25-2370-2

Julkaisija
Maanpuolustuskorkeakoulu

Toimittaja
SM-tiimi

Taiteija
Paula Karjalainen

Painopaikka
Juvenes Print
Tampere

MAANPUOLUSTUS- KORKEAKOULU

OPINTO-OPAS 2012

Sotatieteiden maisterin tutkinto

- ▶ **SM3-kurssi**
- ▶ **SMSIV**
- ▶ **SMOHJ12-kurssi**

Nidottu: ISBN 978-951-25-2369-6

Sähköinen 978-951-25-2370-2

Juvenes Print, Tampere 2012

Lukijalle	5
1 Upseerin virkaan johtava sotatieteiden maisterin tutkinto	7
1.1 Upseerin virkaan johtavien opintojen sisältö ja kulku	7
1.2 Ohjaajien sotatieteiden maisterin tutkinnon opinnot	9
1.3 Opintopolut ja opintojaksotarjonta	10
1.3.1 Kieli- ja viestintäopinnot 5 op	10
1.3.2 Kaikille maisteriopiskelijoille pakolliset opinnot 25 op	11
1.3.3 Oppiaineiden aineopintoina suoritettava pitkän sivuaineen harjoitustyö 10 op ja syventävät opinnot 80 op	12
1.3.4 Johtaminen pääaineena 80 op	12
1.3.5 Sotilaspedagogiikka pääaineena 80 op	13
1.3.6 Sotataito pääaineena 80 op	15
1.3.7 Sotatekniikka 80 op	16
2 Sotatieteiden maisterin tutkinto (ei johda upseerin virkaan)	18
2.1 Opintojen sisältö ja kulku	18
2.2 Opintopolut ja opintojaksotarjonta	19
2.2.1 Johtaminen pääaineena	19
2.2.2 Sotataito pääaineena	21
2.2.3 Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op	22
3 Upseerin virkaan johtavan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintojaksokuvaukset	23
3.1 Kieli- ja viestintäopinnot	23
Äidinkielen opinnot 2 op	23
Vieraan kielen opinnot 3 op	28
Valinnaiset kieliopinnot	29
3.2 Kaikille pakolliset opinnot	32
Joukkoyksikön taistelu 20 op	32
Rauhan ajan päällikön valmiudet 5 op	45
3.3 Johtaminen	47
Aineopinnot 10 op	47
Syventävät opinnot 80 op	47
Yhteiset sisältöopinnot	47
Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op	53
Valinnaiset opinnot 10 op	59
3.4 Sotilaspedagogiikka	62
Aineopinnot 10 op	62
Syventävät opinnot 80 op	62
Yhteiset sisältöopinnot	62
Valinnaiset opinnot 10 op	69

	Fyysiseen toimintakykyyn syventävä opintokokonaisuus 12 op.....	73
	Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op.....	76
3.5.	Sotataito (operaatiotaito ja taktiikka, strategia sotahistoria)	82
	Aineopinnot 10 op	82
	Syventävät opinnot 80 op.....	85
	Yhteiset sisältöopinnot.....	85
	Pääaineittain eriytyvät sisältöopinnot 15 op.....	86
	Valinnaiset opinnot yhteensä 10 op.....	102
	Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op.....	102
3.6	Sotatekniikka	112
	Aineopinnot 10 op	112
	Syventävät opinnot 80 op.....	113
	Yhteiset sisältöopinnot.....	113
	Valinnaiset sisältöopinnot 11 op	116
	Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op.....	119
4	Sotatieteiden maisterin tutkinnon (ei johda upseerin virkaan)	
	opintojaksokuvaukset	123

Lukijalle

Maanpuolustuskorkeakoulun vuoden 2012 opinto-opas on jaettu neljään osaan: yleiseen osaan sekä kolmeen eriytyvään osaan, sotatieteiden kandidaatin, sotatieteiden maisterin ja yleisesikuntaupseerin tutkinnon oppaaseen. Yleisessä osassa kerrotaan opiskelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa, esitellään sotatieteelliset tutkinnot ja tutkintovaatimukset sekä sotatieteellisten oppiaineiden tavoitteet kaikilla tutkintotasoilla. Eriytyvät osat keskittyvät tutkintotasojen opetussuunnitelmiin, opintokokonaisuuksiin ja opintojaksoihin sekä mahdollistavat opintopolkujen suunnittelun.

Tämä opinto-opas on suunnattu Maanpuolustuskorkeakoulun kaikille sotatieteiden maisteriopiskelijoille. Pääosa heistä opiskelee upseerin virkaan johtavaa tutkintoa. Lisäksi oman ryhmänsä muodostavat maisteriohjaajaopiskelijat sekä opiskelijat, joiden tutkinto ei johda upseerin virkaan.

Sotatieteiden maisteritutkinnon opinto-opas alkaa sotatieteiden maisteritutkinnon esittelyllä ja opintojen vaiheiden kuvauksella. Kappaleen lopussa kuvataan tutkinnon opintopolut. Toinen kappale keskittyy kuvaamaan sotatieteiden maisterin tutkintoa, joka ei johda upseerin virkaan. Kolmas kappale on opiskelijoille tärkein kappale. Siinä esitetään sotatieteiden maisterin tutkintojen opintokokonaisuudet ja opintojaksokuvaukset.

Suosittelavaa on, että opiskelija käyttää opintojen suunnitteluun sekä yleistä että eriytyvää osaa. Nämä kaksi opasta muodostavat yhdessä tiiviin tietopaketin. Jos opinnoista ja niiden suunnittelusta herää kysymyksiä, käänny kurssinjohtajan, Opintoasiainosaston henkilökunnan tai PAT-koulujen henkilökunnan puoleen.

Opiskelun iloa!

Maanpuolustuskorkeakoulun SM-tiimi

1 *Upseerin virkaan johtava sotatieteiden maisterin tutkinto*

Sotatieteiden maisterin (SM) tutkintoon johtavat opinnot aloitetaan pääsääntöisesti neljän vuoden työelämäjakson jälkeen ja opinnot kestävät kaksi vuotta. Opistoupseeritaustaiset opiskelijat ja ohjaajiksi opiskelevat, joilla on riittävästi työkokemusta, jatkavat suoraan maisterivaiheeseen kandidaattiopintojen jälkeen. Maisteriopinnot suoritetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa pääaineen syventävien opintojen pohjalta. Osa sotatieteellisistä ja sotilasammattillisista opinnoista suoritetaan puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluissa (PAT -koulut). Ohjaajaopiskelijat suorittavat maisteritutkinnon ja sotilasammattilliset opinnot kuudessa vuodessa.

Opintojen aikana opiskelijat ovat määräaikaisessa virkasuhteessa joukko-osastoissaan, mutta komennettuina kurssille. Ohjaajaopiskelijat ovat sotatieteiden kandidaattivaiheessa suoritettun sotilaslentäjän pätevyyden saavutettuaan vakinaisessa upseerin virassa. Sotatieteiden maisterin tutkinnon ja siihen liittyvien sotilasammattillisten opintojen suorittamisen jälkeen opiskelijat nimitetään vakinaiseen upseerin virkaan.

Tässä oppaassa kuvattu opetussuunnitelma koskee kaksivuotista maisterikurssia SM3 sekä kuusivuotista ohjaajakurssia SMOHJ12 ja muita jo aikaisemmin opinnotsa aloittaneita ohjaajakursseja. Luvussa käydään läpi opintojen eri vaiheet ja opintoihin liittyvät valinnat sekä opiskelijoiden mahdolliset eriytyvät opintopolut.

Opintojaksokuvauksissa esitellään opinnot yleisellä tasolla: sisältö, opetusmenetelmät ja suoritustavat sekä kirjallisuus ja arviointi. Opintojaksojen yksityiskohdalliset kuvaukset löytyvät opintojaksojen pedagogisista käsikirjoituksista, jotka on koottu kurssien työtilaan PVMoodlessa (www.pvmoodle.fi). Voimassaolevan opetussuunnitelman ja opintotarjottimen pohjalta laaditut opiskelijoiden henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat (HOPS) määrittävät opintokokonaisuuksien yksityiskohtaiset opintosisällöt.

1.1 Upseerin virkaan johtavien opintojen sisältö ja kulku

Upseerikoulutuksen kokonaisuus muodostuu sotatieteellisistä perustutkinnoista ja sotilasammattillisista opinnoista, jotka suoritetaan tutkinnon rinnalla. Ne täydentävät tutkintoon johtavaa opetusta ja ovat edellytyksenä upseerin virkaan. Sotilasammattillisten opintojen tavoitteena on antaa opiskelijoille upseerin virkatehtävissä tarvittavat ammatillinen pätevyys ja osaaminen. Nämä opinnot koostuvat yleissotilaallisesta koulutuksesta, upseerin tarvitsemasta ammatillisesta ja palvelusturvallisuuteen liittyvästä osaamisesta sekä työssä tarvittavista oikeuksista ja pätevyyksistä. Sotilasammattillisiin opintoihin on käytettävissä maisteriopinnojen aikana noin kaksi kuukautta.

Maisterivaiheen opinnot alkavat orientoivalla vaiheella ennen varsinaisten opintojen alkamista. Sen tarkoituksena on antaa perusteet ja valmiudet sotatieteiden maisteriopintojen suorittamiseen sekä varsinaisten opintojen aloittamiseen. Orientoivan vaiheen tärkeimpänä tehtävänä on tutustua tulevaan opintotarjontaan. Samalla pohditaan tulevan tutkimustyön aihealuetta ja aloitetaan pitkän sivuaineen harjoitustyön tekeminen sekä luodaan orientoivan vaiheen HOPS.

Maisterivaiheen opinnot aloitetaan yhteisesti Maanpuolustuskorkeakoululla kaikille yhteisillä ja pakollisilla tutkimusmenetelmäopinnoilla sekä HOPS:n tekemisellä yhteistyössä ainelaitosten, koulutussuunnittelijoiden ja kurssinjohdon kanssa. Yhteisten opintojen jälkeen opiskelijat eriytyvät omien pääaineidensa syventäviin opintoihin. Niissä opiskellaan pääaineen sisältöopintoja sekä perehdytään pro gradu -tutkielman tekemiseen.

Ensimmäisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella opiskelijat jatkavat pääaineen syventävien opintojen sekä kaikille yhteisten opintojen opiskelua. Viimeistään kevätlukukaudella aloitetaan myös pro gradu -tutkielman tekeminen. Keväällä opiskelijoilla on myös ensimmäinen mahdollisuus osallistua pitkän sivuaineen harjoitustyön seminaariin.

Toisen opiskeluvuoden opiskelijat aloittavat jatkamalla pääaineen opintoja. Syyskuun loppupuolella opiskelijat siirtyvät puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluille (PAT -koulut), joissa opinnot kestävät syyslukukauden loppuun saakka. PAT -kouluilla opiskellaan sekä sotatieteellisiä että sotilasammattillisia opintoja. Toisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella keskitytään opiskelemaan pääaineen valinnaisia sisältöopintoja sekä viimeistellään pro gradu -tutkielma palautettavaksi. Opinnot päättyvät kaikille yhteisiin opintoihin sekä pro gradu -seminaareihin.

Sotatieteiden maisterivaiheen pääainevaihtoehtoina ovat johtaminen, sotataito, sotilaspedagogiikka ja sotatekniikka. Opiskelija voi suuntautua sotataidon sisällä taktiikan, strategian tai sotahistorian opintoihin. Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen asettamista erityisvaatimuksista johtuen jokaisen opiskelijan on valittava sotataito joko pääaineekseen tai pitkäksi sivuaineekseen.

Pääaineen ja pitkän sivuaineen valinta on rajoitettu seuraavilla opintosuunnilla puolustushaarojen erityisvaatimusten vuoksi.

- Ilmasotalinjan lentoteknisellä opintosuunnalla pääaine on sotatekniikka ja pitkänä sivuaineena sotataito.
- Merisotalinjan johtamisjärjestelmäopintosuunnalla ja laivasto-opintosuunnalla pääaine on sotataito ja pitkän sivuaineena sotatekniikka.
- Merisotalinjan rannikkojoukko-opintosuunnalla pääaine on sotataito ja pitkä sivuaine sotilaspedagogiikka.
- Fyysiseen toimintakykyyn erikoistuvien opiskelijoiden pääaine on sotilaspedagogiikka.

Maisterintutkinnon pääaine määräytyy yleensä sen oppiaineen mukaan, josta opiskelija on suorittanut aineopinnot kandidaatin tutkinnossa. Pääaineen vaihto maisteriopintojen alkaessa on mahdollista, mutta vaihto edellyttää täydentävien opintojen

suorittamista ennen varsinaisten opintojen alkamista. Näin saavutetaan sotatieteiden maisteriopinnoissa tarvittavat valmiudet. Täydentävät opinnot eivät sisälly maisterin-tutkintoon, vaan ne ovat täydentäviä eli ylimääräisiä opintoja.

Haettaessa pääaineen vaihtoa opiskelija tekee vapaamuotoisen anomuksen ennen orientoivan vaiheen alkamista. Anomus tehdään puolustushaaraesikuntaan. Puolustushaaraesikunta päättää kaikkien maisteriopiskelijoiden pää- ja sivuaineen sekä PAT -vaiheen opinnot joukko-osastojen esityksestä.

1.2 Ohjaajien sotatieteiden maisterin tutkinnon opinnot

Ohjaajien sotatieteiden maisteritutkinnon opetussuunnitelma on yhtäläinen muiden maisteriopiskelijoiden kanssa. Ohjaajien opintojen suoritustapa kuitenkin poikkeaa muiden opiskelijoiden suoritustavasta, sillä ohjaajien sotatieteiden maisteriopintovaihe kestää kuusi vuotta. Ohjaajat suorittavat maisteriopintonsa työn ohella sovittaen yhteen tutkinto-opinnot, lentopalveluksen (sisältäen lentokoulutuksen) sekä muut virkatehtävät. Kuuden vuoden opintovaihe perustuu lentokoulutukseen, joka ei salli pitkiä taukoja. Tarkoituksena on, että opintoja suoritetaan tasaisesti kuuden vuoden aikana ottaen huomioon lentokoulutuksen kriittiset vaiheet.

Ohjaajien maisteriopinnot aloitetaan heti sotatieteiden kandidaatiksi valmistumisen jälkeen. Muista maisteriopiskelijoista poiketen ohjaajilla ei ole erillistä orientoivaa vaihetta ennen varsinaisten opintojen alkamista. Maisteriopintojen aikana ohjaajat ovat vakituissa upseerin virassa (edellytyksenä vakitukselle viralle ovat hyväksytysti suoritettu sotatieteiden kandidaatin tutkinto, sen rinnalla suoritettavat sotilasammattilliset opinnot sekä sotilaslentäjän pätevyys). Ohjaajaopiskelijat ovat komennettuina opintojaksoille, jotka sisältyvät sotatieteiden maisteritutkintoon tai sen rinnalla suoritettaviin sotilasammattillisiin opintoihin.

Ohjaajien maisteriopinnot etenevät henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaisesti. Opintojen suunnittelun merkitys korostuu ohjaajilla pitkän opintoajan vuoksi. Yksityiskohtainen HOPS päivitetään vuosittain voimassaolevan opetussuunnitelman mukaisesti. Opiskelijat osallistuvat opinnoille päivitetyn HOPS:n perusteella. Jokainen opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman oman tilanteensa mukaisesti. Jokaisella opiskelijalla on oma opintosuunnitelmansa. Opintojen suunnittelussa opiskelijoiden tukena ovat Maanpuolustuskorkeakoulun, Ilmasotakoulun (ilmavoimien ohjaajat), Helikopteripataljoonan (maavoimien ohjaajat) sekä Raja- ja Merivartiokoulun (Rajavartiolaituksen ohjaajat) kurssin johtajat ja koulutus-suunnittelijat.

Ohjaajien maisteriopinnot alkavat viikon pituisella perehdyttämällä Maanpuolustuskorkeakoululla ja jatkuvat siitä henkilökohtaisten opiskelusuunnitelmien mukaisesti. Opintosuunnitelma rakentuu pitkälti pääaineopintojen mukaisesti. Ohjaajaopintosuunnat valitsevat oppiaineensa pääsääntöisesti sotatieteiden kandidaattiopintojen mukaisesti. Ohjaajilla ei ole erillistä PAT -vaihetta, vaan sotilasammattilliset opinnot

suoritetaan sotatieteellisten opintojen tavoin henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman määrittämässä aikataulussa. Tutkimustyöskentely ajoittuu kahdelle viimeiselle opintovuodelle. Koko ohjaajakurssi valmistu sotatieteiden maisteriksi samanaikaisesti.

1.3 Opintopolut ja opintojaksotarjonta

Tässä luvussa kuvataan upseerin virkaan johtavan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintokokonaisuudet, opintojaksotarjonta opintopolut.

1.3.1 Kieli- ja viestintäopinnot 5 op

Pakolliset äidinkielen opinnot 2 op:

YM01A Tieteellinen kirjoittaminen 2 op tai

YM01B Vetenskapligt skrivande 2 sp

KYPSSM Maisterin kypsyysnäyte

Opintojakso YM01A/B valitaan äidinkielen mukaan. Kypsyysnäyte on pakollinen maisterintutkintoon kuuluva osaamisen näyttö, joka integroidaan oppimäärään. Jos opiskelija on osoittanut kielitaitonsa kandidaattivaiheessa, sitä ei tarvitse osoittaa uudelleen maisterivaiheessa. Maisterivaiheessa opiskelijan tulee osoittaa tutkielmansa tieteenalan hallintaa. Kypsyysnäyte ei tuota opintopisteitä tutkintoon.

Pakolliset vieraan kielen opinnot 3 op:

Opintojakso YM02A jakaantuu neljään kielivaihtoehtoon: englanti, saksa, ranska ja venäjä. Opiskeltava kieli valitaan taitotason mukaan.

YM02A Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot:

- YM02AE Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti 3 op
- YM02AS Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa 3 op
- YM02AR Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska 3 op
- YM02AV Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä 3 op

Valinnaiset kieliopinnot:

Pakollisten kieli- ja viestintäopintojen lisäksi opiskelija voi halutessaan suorittaa valinnaisia kieliopintoja, jotka ovat ylimääräisiä opintoja tutkintoon kuuluvien pakollisten opintojen lisäksi.

YM03V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Communication Strategies for Crisis Management Contexts 2 op

YM04V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing 2 op

YM05V Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso:

- YM05VS Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa 2 op
- YM05VR Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska 2 op
- YM05VV Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä 2 op

YM06V Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso:

- YM06VS Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa 2 op
- YM06VR Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska 2 op
- YM06VV Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä 2 op

Myös kaikki kandidaattitutkinnon vapaaehtoiset vieraan kielen kurssit ovat avoimia SM-opiskelijoille.

1.3.2 Kaikille maisteriopiskelijoille pakolliset opinnot 25 op

Sotatieteiden maisterin tutkintoon sisältyy kaikille opiskelijoille pakollisia ja yhteisiä opintoja 25 opintopistettä pääaineesta riippumatta. Opinnot on eritelty joukkoyksikön taisteluun ja rauhan ajan päällikön valmiuksiin liittyviin opintoihin seuraavasti:

Joukkoyksikön taistelu 20 op:

- 5C01 Johdatus joukkoyksikön taisteluun 3 op**
- 5C05 Yhtymän taistelu 3 op**

Opintojaksot 5C01 ja 5C05 ovat kaikille maisteriopiskelijoille pakollisia.

- 5C02MAA Joukkoyksikön taistelu 1 4 op tai**
- 5C02ILMA_12 Ilmaoperaatioalueen taistelu 1 4 op tai**
- 5C02MERI Meripuolustuksen perusteet 1 4 op**

Opintojakso valitaan puolustushaaran: maa, meri, ilma mukaisesti.

- 5C03MAA Joukkoyksikön taistelu 2 4 op tai**
- 5C03ILMA_12 Ilmaoperaatioalueen taistelu 2 4 op tai**
- 5C03MERI Meripuolustuksen perusteet 2 4 op tai**
- 5C03HEKO Joukkoyksikön taistelu 2 4 op**

Opintojakso valitaan puolustushaaran: maa, meri, ilma mukaisesti pl. helikopteriopintosuunnan opiskelijat, jotka valitsevat opintojakson 5C03HEKO.

- 5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet 6 op tai**
- 5C04ILMA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet 6 op tai**
- 5C04MERI Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet 6 op tai**
- 5C04HEKO Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet 6 op**

Opintojakso valitaan puolustushaaran: maa, meri, ilma mukaisesti pl. Helikopteriopintosuunnan opiskelijat, jotka valitsevat opintojakson 5C04HEKO.

Rauhan ajan päällikön valmiudet 5 op:

5C06 Rauhan ajan perusyksikön johtaminen ja hallinto 3 op

5C07 Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus 2 op

Opintojaksot 5C06 ja 5C07 ovat kaikille maisteriopiskelijoille pakollisia.

1.3.3 Oppiaineiden aineopintoina suoritettava pitkän sivuaineen harjoitustyö 10 op ja syventävät opinnot 80 op

Sotatieteiden maisteriopintoihin sisältyy pitkän sivuaineen aineopintoja 10 opintopistettä, joka koostuu harjoitustyöstä. Harjoitustyön tekemisen voi aloittaa jo kandidaatti- tai työelämävaiheessa, pitkän sivuaineen harjoitustyöseminaari suoritetaan osana maisterin tutkinnon opintoja. Harjoitustyön opintojakso valitaan seuraavista vaihtoehdoista pitkän sivuaineen mukaisesti:

1B09 Johtamisen harjoitustyö 10 op

2B06TAKT Taktiikan harjoitustyö 10 op

2B06STRA Strategian harjoitustyö 10 op

2B06SHIS Sotahistorian harjoitustyö 10 op

3B07 Sotilaspedagogiikan harjoitustyö 10 op

4B08 Sotatekniikan harjoitustyö 10 op

Opiskelijat suorittavat valitsemastaan pääaineesta syventävät opinnot yhteensä 80 opintopistettä, joka sisältää pro gradu -tutkielman. Seuraavassa on esitelty oppiaineiden syventävien opintojen opintojaksotarjonta.

1.3.4 Johtaminen pääaineena 80 op

Johtamisen syventävät opinnot koostuvat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille yhteisistä sisältöopinnoista, tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnoista, valinnaisista opinnoista ja eriytyvistä sisältöopinnoista.

Aineopinnot 10 op:

1B09 Johtamisen harjoitustyö 10 op

Yhteiset sisältöopinnot 21 op:

1C01 Johdanto syventäviin opintoihin 3 op

1C02_12 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2 5 op

1C03_12 Johtamisopit ja taistelun johtaminen 3 op

1C04 Kehittyjästä valmentajaksi 3 op

1C07_12 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä 4 op

1C09_12 Johtaminen kriisinhallintaoperaaatiossa 3 op

Opintojaksot 1C01–1C04 ovat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollisia sisältöopintoja.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op:

Johtamisen tutkimusmenetelmäopintojen kokonaisuus on yhteensä 15 op ja se koostuu pakollisista ja valinnaisista opintojaksoista.

Pakolliset tutkimusmenetelmäopinnot 8 op

1YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op

1C05A_12 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op

1C05B_12 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op

1C05C_12 Tieteenfilosofia ja metodologia 2 op

Nämä opintojaksot ovat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollisia.

Tutkielmaopinnot 34 op:

1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

Opintojakso on kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollinen.

Valinnaiset opinnot 10 op:

Valinnaisten opintojen tarkoituksena on tukea opinnäytetyön tekemistä. Opintoja voi valita sekä johtamisen laitoksen että muiden ainelaitosten opintotarjonnasta. Valinnaisten opintojen tarkempi sisältö määritetään HOPS:issa. Johtamisen valinnaisten opintojen opintojaksotarjontaan sisältyy:

1C08A_12 Strateginen johtaminen 10 op

1C08B_12 Johtamisopit ja teorat ilmiönä 10 op

1C08C_12 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt 10 op

1C08D_12 Johtaminen ja käyttäytymistieteet 10 op

1C08E_12 Pedagoginen johtaminen 10 op

1.3.5 Sotilaspedagogiikka pääaineena 80 op

Sotilaspedagogiikan syventäviin opintoihin kuuluu kaikille pääaineopiskelijoille yhteisiä sisältöopintoja, valinnaisia opintoja, eriytyviä sisältöopintoja ja tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopintoja.

Aineopinnot 10 op:

3B07 Sotilaspedagogiikan harjoitustyö 10 op

Yhteiset sisältöopinnot 21 op:

3C01_12 Pedagoginen johtaminen 5 op

3C02_12 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi 6 op

3C03_12 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta 4 op

3C10 Johdatus syventäviin opintoihin 3 op

3C11 Pedagogisena johtajana kehittyminen 3 op

Opintojaksot 3C01_12, 3C02_12, 3C03_12, 3C10 ja 3C11 ovat kaikille sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoille pakollisia sisältöopintoja.

Valinnaiset opinnot 10 op:

Valinnaisten sisältöopintojen tarkoituksena on tukea opinnäytetyön tekemistä. Opinnot voi lähtökohtaisesti suorittaa myös muussa yliopistossa. Opintojen tarkempi sisältö ja yksityiskohtainen suoritustapa määritetään HOPS:issa. Valitaan yksi seuraavista opintojaksoista:

3C08A_12 Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen 10 op

3C08B_12 Opetusteknologia 10 op

3C08C_12 Toimintakyvyn syventäminen 10 op

3C08D_12 Asevoimat ja yhteiskunta 10 op

3C08F_12 Human factors -tutkimus 10 op

Eriytyvät sisältöopinnot 12 op:

3C08E Fyysiseen toimintakykyyn syventävä opintokokonaisuus

••3C08E1 Sotilaan fyysisen toimintakyvyn syventävä kurssi 4 op

••3C08E2 Biomekaniikka sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä 4 op

••3C08E3 Valmennus- ja testausoppi sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä 4 op

Fyysiseen toimintakykyyn syventävä opintokokonaisuus on pakollinen kyseisiä opintoja opiskeleville sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoille. Opintokokonaisuus korvaa valinnaiset sisältö- ja menetelmäopinnot. Opintokokonaisuudelle ei ole mahdollista osallistua, jos opiskelijalla ei ole aiemmin suoritettuna 3B08FT/vastaavia opintoja.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op:

3YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op

3C04 Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

3C05A Tieteenfilosofia ja metodologia 2 op

3C06 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op

3C07 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op

Opintojaksot ovat kaikille sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoille pakollisia.

1.3.6 Sotataito pääaineena 80 op

Sotataidon syventävät opinnot koostuvat kaikille sotataidon opiskelijoille yhteisistä sisältöopinnoista, pääaineen (strategia ja sotahistoria) eriytyvistä sisältöopinnoista, pääaineen (taktiikka) ja sotalinjojen (maa-, meri- ja ilmasotalinjat) eriytyvistä sisältöopinnoista, valinnaisista opinnoista, kaikille yhteisistä tutkimusmenetelmäopinnoista ja pääaineittain eriytyvistä tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnoista.

Aineopinnot 10 op:

2B06TAKT Taktiikan harjoitustyö 10 op

2B06STRA Strategian harjoitustyö 10 op

2B06SHIS Sotahistorian harjoitustyö 10 op

Yhteiset sisältöopinnot 6 op:

2C01 Sotataidon kehittyminen 6 op

Tämä opintojakso on kaikille sotataitoa pääaineena opiskeleville pakollinen.

Pääaineena strategia, eriytyvät sisältöopinnot 15 op:

2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka 5 op

2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset 7 op

2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus 3 op

Pääaineena sotahistoria, eriytyvät sisältöopinnot 15 op:

2C02GVA Sotataidon teoriat 3 op

2C02HV Liikesodankäynnin 1900-luvun sovellukset 6 op

2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa 6 op

Pääaineen taktiikka ja sotalinjojen eriytyvät sisältöopinnot 15 op:

1C02_12 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 5 op

2C02DV Asutuskeskustaistelun erityispiirteet 3 op

2C02EV_12 Joukkoyksikön puolustustaistelu laajalla alueella 4 op

2C02FV_12 Valmiusyhtymän taistelu 3 op

Taktiikan maasotalinjan pääaineopiskelijat valitsevat opintojaksot 1C02_12, 2C02DV, 2C02EV_12 ja 2C02FV_12.

2C02MERI Merisodan teoria ja meripuolustuksen uhkakuva 7 op

2C02DVMERI Merivoimien huoltojärjestelmä 3 op

2C02EVMERI Taisteluosaston ja rannikkoalueen taistelu 1 3 op

2C02FVMERI Taisteluosaston ja rannikkoalueen taistelu 2 2 op

Taktiikan merisotalinjan pääaineopiskelijat valitsevat opintojaksot 2C02MERI, 2C02DVMERI, 2C02EVMERI ja 2C02FVMERI.

- 2C02AILMA** Ilmasodan teoriat ja ilmiöt 7 op
2C02BILMA Ilmapuolustuksen taistelun erityispiirteet 3 op
2C02CILMA Sotataidon soveltavat teoriat 3 op
2C02DILMA Sotataidon paradigma tieteiden kentässä 2 op
- Taktiikan ilmasotalinjan pääaineopiskelijat valitsevat opintojaksot 2C02AILMA, 2C02BILMA, 2C02CILMA ja 2C02DILMA.

Valinnaiset opinnot 10 op:

Valinnaiset opinnot on tarkoitettu tukemaan opinnäytetyön tekemistä. Valinnaiset opinnot voivat olla esimerkiksi muiden ainelaitosten syventävien opintojen valinnaisia opintoja tai muiden yliopistojen vastaavia kursseja. Valinnaisten opintojen tarkempi sisältö määritetään HOPS:issa.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op:

- 2YTUTKMEN** Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op
2C05SHIS Sotahistorian tutkimus 12 op tai
2C05STRA Strategian tutkimus 12 op tai
2C05TAKT Taktiikan tutkimus 12 op
2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op tai
2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op tai
2C04TAKT Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

Opintojakso 2YTUTKMEN on kaikille maisteriopiskelijoille pakollinen. Opintojaksot 2C04 ja 2C05 valitaan pääaineen: sotahistoria, strategia tai taktiikka mukaan.

1.3.7 Sotatekniikka 80 op

Sotatekniikan syventäviin opintoihin kuuluu kaikille pääaineopiskelijoille yhteiset sisältöopinnot, valinnaiset sisältöopinnot ja tutkimusmenetelmä- ja tutkielmaopinnot.

Aineopinnot 10 op:

- 4B08** Sotatekniikan harjoitustyö 10 op

Yhteiset sisältöopinnot 20 op:

- 4C01** Paikkatiedon jatkokurssi 3 op
4C02 Elektronisen sodankäynnin seminaari 3 op
4C03 Soveltava tiedustelu- ja valvontatekniikka 4 op
4C04 Taistelujärjestelmät 6 op
4C05 Sotatalouden peruskurssi 4 op

4C01–4C05 opintojaksot ovat kaikille sotatekniikan pääaineopiskelijoille pakollisia sisältöopintoja.

Valinnaiset sisältöopinnot 11 op:

Valinnaisten opintojen tarkoitus on tukea opinnäytetyön tekemistä. Opiskelija voi valita valinnaisiin opintoihin opintojaksoja sotatekniikan ainelaitoksen opintotarjonnasta, muiden ainelaitosten opintotarjonnasta tai muiden yliopistojen opinnoista. Valinnaisten opintojen tarkempi sisältö määritetään HOPS:issa. Sotatekniikan valinnaisten opintojen opintojaksotarjontaan sisältyy:

- 4C06AV Täsmäasetekniikka 4 op
- 4C06BV Tieto- ja tietoliikennejärjestelmät 3 op
- 4C06CV Aselavettien rakenne ja järjestelmätutkimus 4 op
- 4C06DV Sotatekniikan erikoiskurssi 4 op

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op:

- 4YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op
- 4C07 Sotatekniikan pro gradu -tutkielma ja seminaareineen 34 op
- 4C08A Sotatekniikan tutkimusmenetelmät 3 op
- 4C08B Matemaattiset ohjelmistot 3 op
- 4C08C Simulointi ja simulaatio-ohjelmien käyttö 3 op
- 4C08D Tekniikan ajankohtaiset tutkimusmenetelmät 3 op

Opintojaksot ovat kaikille sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoille pakollisia.

2 Sotatieteiden maisterin tutkinto (ei johda upseerin virkaan)

Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008) avasi sotatieteiden maisterin tutkinnon siviiliopiskelijoille, muille kuin upseerin virkaan opiskeleville. Soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon tai alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt voivat hakeutua opiskelemaan sotatieteiden maisterin tutkintoa. Sotatieteiden maisterin tutkinnossa tavoiteltava osaaminen sijoittuu puolustusvoimien tehtävärakennemallin keskitason tehtäväperheen tehtäviin nuorempi esimiestehtävä, nuorempi suunnittelijatehtävä ja nuorempi asiantuntijatehtävä. Sotatieteiden maisterin tutkinto ja kolmen - viiden vuoden työssä oppiminen tuottavat valmiudet työskennellä keskitason esimies-, suunnittelija- ja asiantuntijatehtävässä.

2.1 Opintojen sisältö ja kulku

Hakeminen sotatieteiden maisterin tutkintoon on keväisin. Tutkinnon valintaprosessi on monivaiheinen. Hakijoita karsitaan ensin esitietovaatimusten perusteella. Sen jälkeen on pääsykokeen ensimmäinen vaihe, kirjallisuus- ja aineistokoe. Pääsykokeen toinen vaihe on haastattelu, johon kutsutaan pääsykokeen ensimmäisessä vaiheessa parhaiten menestyneet hakijat. Lopulliseen valintaan vaikuttavat kaikista osista saadut pisteet.

Valinta on monivaiheinen ja laaja seuraavista syistä:

- Esitiedoilla varmistutaan, että hakijalla on valmiudet aloittaa opiskelu, erityisesti pääaineen syventävät opinnot.
- Kirjallisuus- ja aineistokoe käsittelevät sotatieteiden kandidaatin tutkinnon ydinainesta. Kokeet selvittävät hakijan valmiuksia valitussa pääaineessa. Samalla vähennetään täydentävien opintojen laajuutta.
- Haastattelu selvittää sotatieteiden maisterin tutkinnon hyödynnettävyyttä tulevaisuudessa, suuntautuneisuutta ja aikaisempaa kytkentää turvallisuusalaan, harkittuja motiiveja, selkeää ja realistista käsitystä opintojen sisällöistä ja opiskelun arjesta, mahdollisuutta järjestää opiskelu käytännössä sekä tavoitteellisuutta. Nämä tekijät ovat tärkeitä, koska tutkinto opiskellaan säädettyssä, kahden vuoden enimmäisajassa.

Opinnot alkavat orientoivasta vaiheesta ennen varsinaisten opintojen alkamista. Sen tarkoituksena on antaa perusteet ja valmiudet sotatieteiden maisterin tutkinnon suorittamiseen sekä varsinaisten opintojen aloittamiseen. Orientoivan vaiheen tärkeimpänä tehtävänä on opiskella täydentävät opinnot. Täydentäviä opintoja voidaan edellyttää enintään 60 opintopistettä.

Pääaineesta vastaava ainelaitos perehtyy opiskelijan aikaisempiin opintoihin sekä osaamiseen ja määrittää tarvittavat täydentävät opinnot, jotka eivät kuulu tutkintoon. Opiskelija voi aloittaa tutkintoon kuuluvat opinnot suorittettuaan täydentävät opin-

not. Orientoivan vaiheen aikana opiskelija tutustuu tulevaan opintotarjontaan, pohtii tulevan tutkimustyön aihealuetta ja aloittaa henkilökohtainen opiskelusuunnitelman (HOPS) laatimisen.

Tutkinnon pääaine määräytyy hakeutumisen yhteydessä. Kansallisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdon pääaine on johtaminen ja kansainvälisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdon pääaine on sotataito, joka eriytyy joko strategiaan tai sotahistoriaan.

Kansalliseen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdolla sivuaine on sotataito, sotilaspedagogiikka tai muu viranomaisyhteistyötä tukeva sotatieteellinen ala. Kansainväliseen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehdossa sivuaine on johtaminen, sotilaspedagogiikka tai muu kriisinhallintaa tukeva sotatieteellinen ala.

Maisterivaiheen opinnot aloitetaan Maanpuolustuskorkeakoululla kaikille yhteisillä ja pakollisilla tutkimusmenetelmäopinnoilla sekä HOPS:n viimeistelyllä yhteistyössä ainelaitosten, koulutussuunnittelijan ja kurssinjohdon kanssa. Yhteisten opintojen jälkeen opiskelijat eriytyvät omien pääaineidensa syventäviin opintoihin ja perehtyvät pro gradu -tutkielman tekemiseen.

Ensimmäisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella opiskelijat jatkavat pääaineen syventävien opintojen sekä sivuaineen opiskelua. Viimeistään kevätlukukaudella aloitetaan myös pro gradu -tutkielman tekeminen. Toisen opiskeluvuoden opiskelijat aloittavat jatkamalla pää- ja sivuaineen opintoja. Lokakuussa aloitetaan asiantuntijuutta syventävä työharjoittelu. Toisen opiskeluvuoden kevätlukukaudella keskitytään opiskelemaan pää- ja sivuaineen opintoja sekä viimeistellään pro gradu -tutkielma. Opinnot päättyvät elokuussa yhteisiin opintoihin, pro gradu -seminaareihin ja opintojen reflektointiin.

2.2 Opintopolut ja opintojaksotarjonta

Tässä kappaleessa kuvataan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintopolut ja opintojaksotarjonta.

2.2.1 Johtaminen pääaineena

Johtamisen syventävät opinnot 80 op

Johtamisen syventävät opinnot koostuvat alla esitetystä pakollisista ja valinnaisista opinnoista.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

1YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op

1C05A_12 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op

1C05B_12 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op

1C05C_12 Tieteenfilosofia ja metodologia 2 op

Nämä opintojaksot ovat kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollisia.

Tutkielmaopinnot 34 op:

1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

Opintojakso on kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollinen.

Valinnaiset pääaineen opinnot 31 op

1C01 Johdanto syventäviin opintoihin 3 op

1C02_12 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2 5 op

1C03_12 Johtamisopit ja taistelun johtaminen 3 op

1C04 Kehittyjästä valmentajaksi 3 op

1C07_12 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä 4 op

1C08A_12 Strateginen johtaminen 10 op

1C08B_12 Johtamisopit ja teoriat ilmiönä 10 op

1C08C_12 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt 10 op

1C08D_12 Johtaminen ja käyttäytymistieteet 10 op

1C09_12 Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa 3 op

1EUK21 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, osa opintojaksosta,

Kansainvälinen harjoitus 1 (KVH 1) 3 op

1YEK1.12 Strateginen johtaminen 5 op

Näistä opintojaksoista valitaan valinnaiset pääaineen opinnot, yhteensä vähintään 31 op.

Sivuaineopinnot 25 op, kansallisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehto

Sivuaineopinnot koostuvat alla esitetyistä pakollisista ja valinnaisista opinnoista.

Sotataito (operaatiotaito ja taktiikka, strategia, sotahistoria)

2C01 Sotataidon kehittyminen 6 op

Opintojakso on kaikille johtamisen pääaineopiskelijoille pakollinen sivuaineopintojakso.

2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka 7 op

2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset 7 op

2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus 3 op

2C02GVA Sotataidon teoriat 3 op

2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa 6 op

5C05 Yhtymän taistelu 3 op, Esikunta- ja johtamisharjoitus

2EUK2.1 Suomen turvallisuusympäristö 2 op

2EUK2.2 Kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset 2 op

Näistä opintojaksoista valitaan valinnaiset sivuaineen opinnot, yhteensä vähintään 19 op.

Sotilaspedagogiikka

- 3C03_12 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta 4 op
3C08A_12 Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen 10 op
3C08C_12 Toimintakyvyn syventäminen 10 op
3C08D_12 Asevoimat ja yhteiskunta 10 op
5C07 Maisterikurssin liikuntaleiri, ei kerrytä opintopisteitä
Näistä opintojaksoista valitaan valinnaiset sivuaineen opinnot, yhteensä vähintään 19 op.

2.2.2 Sotataito pääaineena**Sotataidon syventävät opinnot 80 op**

Sotataidon syventävät opinnot koostuvat alla esitetystä pakollisista ja valinnaisista opinnoista.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

- 2YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op
2C05SHIS Sotahistorian tutkimus 12 op tai
2C05STRA Strategian tutkimus 12 op

Tutkielmaopinnot 34 op

- 2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op tai
2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op
Opintojakso 2YTUTKMEN on kaikille maisteriopiskelijoille pakollinen. Opintojakso 2C04 tai 2C05 on pakollinen ja se valitaan oppiaineen, sotahistoria tai strategia mukaan.

Pakolliset ja valinnaiset pääaineen opinnot 31 op

- 2C01 Sotataidon kehittyminen 6 op
Opintojakso on kaikille sotataidon pääaineopiskelijoille pakollinen.
- 2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka 5 op
2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset 7 op
2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus 3 op
2C02GVA Sotataidon teoriat 3 op
2C02HV Liikesodankäynnin 1900 –luvun sovellukset 6 op
2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa 6 op
5C05 Yhtymän taistelu 3 op, Esikunta- ja johtamisharjoitus
2EUK2.1 Suomen turvallisuusympäristö 2 op
2EUK2.2 Kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset 2 op
2YEK2.1 Kokonaisuunpuolustus ja yhteiskunnan turvallisuus 3 op
2YEK2.2 Kriisinhallinta 1 op

- 2YEK2.3 Nordic Security Seminar 2 op
2YEK2.4 Sotilasstrategia ja kansainväliset konfliktit 2 op
2YEK2.5 Euroopan Unioni ja Nato turvallisuustoimijoina (opintomatka), vain puolustusvoimien henkilöstö 1 op
Näistä opintojaksosta valitaan valinnaiset pääaineen opinnot, vähintään 25 op.

Sivuaineopinnot 25 op, kansainvälisen turvallisuuden suuntautumisvaihtoehto
Sivuaineopinnot koostuvat alla esitetyistä valinnaisista opinnoista.

Johtaminen

- 1C01 Johdanto syventäviin opintoihin 3 op
1C02_12 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2 5 op
1C03_12 Johtamisopit ja taistelun johtaminen 3 op
1C04 Kehittyjästä valmentajaksi 3 op
1C07_12 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä 4 op
1C08A_12 Strateginen johtaminen 10 op
1C08B_12 Johtamisopit ja teoriat ilmiöinä 10 op
1C08C_12 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt 10 op
1C08D_12 Johtaminen ja käyttäytymistieteet 10 op
1C09_12 Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa 3 op
1EUK21 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, osa opintojaksosta,
Kansainvälinen harjoitus 1 (KVH 1) 3 op
1YEK1.12 Strateginen johtaminen 5 op
Näistä opintojaksosta valitaan valinnaiset sivuaineen opinnot, vähintään 25 op.

Sotilaspedagogiikka

- 3C03_12 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta 4 op
3C08A_12 Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen 10 op
3C08C_12 Toimintakyvyn syventäminen 10 op
3C08D_12 Asevoimat ja yhteiskunta 10 op
5C07 Maisterikurssin liikuntaleiri, ei kerrytä opintopisteitä
Näistä opintojaksosta valitaan valinnaiset sivuaineen opinnot, vähintään 25 op.

2.2.3 Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op

ASH Harjoittelu 10 op

Opintojakso on kaikille maisteriopiskelijoille pakollinen.

3 *Upseerin virkaan johtavan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintojaksokuvaukset*

Tässä kappaleessa kuvataan upseerin virkaan johtavan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintojaksokuvaukset. Opintojaksot on kuvattu opetussuunnitelman opintokokonaisuuksien mukaisesti seuraavasti:

Kieli- ja viestintäopinnot 5 op
Kaikille pakolliset opinnot 25 op
Johtaminen
Sotilaspedagogiikka
Sotataito
Sotatekniikka

3.1 Kieli- ja viestintäopinnot

Äidinkielen opinnot 2 op

YM01A Tieteellinen kirjoittaminen 2 op

Sisältö:

Opintojaksossa perehdytään tieteenalakohtaiseen asiatyyliseen kirjoittamiseen ja laadukkaan tieteellisen tekstin piirteisiin. Tekstitaitoja ohjataan osana opiskelijan pääaineen tutkimusprosessia ja pro gradu -tutkielman laatimista. Keskeiset asiasisällöt ovat tieteenalan teksti- ja viittauskäytäntöjen hallinta, tekstin tarkoituksenmukainen rakenne, erikoiskäsitteiden johdonmukainen käyttö, pohtivan ja yhtenäisen argumentoivan tekstin laatimisen taito, tieteellisen tekstin havainnollistaminen, tutkielman tiivistelmä sekä tekstin- ja kielenhuollon normien ja apuvälineiden hallinta. Opintojakso on vaihtoehtoinen YM01B Vetenskapligt skrivande-opintojakson kanssa. Opintojakso integroidaan seuraaviin opintojaksoihin: YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät, 1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04TAKT Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 3C04 Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen ja 4C07 Sotatekniikan pro gradu -tutkielma seminaareineen. Tieteellisen kirjoittamisen opintojaksoon ja pro gradu -tutkielma seminaareineen -opintojaksoihin integroidaan myös maisterintutkinnon kypsyysnäyte.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Toteutuksen yksityiskohdat ja suoritustavat kuvataan tieteenaloja edustavien ainelaitosten pro gradu -tutkielmien ja seminaarien pedagogisissa käsikirjoituksissa, kurssien

läpivientisuunnitelmissa ja ainelaitosten käskyissä. Toteutukseen sisällytetään henkilökohtainen kielen asiantuntijan antama tekstipalaute ja/tai tekstityöpaja sekä sisällön-ohjaajan vastaanottama maisterintutkinnon kypsyysnäyte (ks. kypsyysnäytteen pedagoginen käsikirjoitus).

Kirjallisuus:

Verkkomateriaali:

Kirjoittajan työkalupakki. Kielijelppi – Språkhjälpen. <http://www.kielijelppi.fi/kirjoitusviestinta/>.

Kielitoimisto. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. <http://www.kotus.fi>.

Kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen verkkotyötila.

MOT Kielikoneen sanakirjat. Puolustusvoimien Torni-portaali.

Maanpuolustuskorkeakoulun oppinäyteohjeistus:

Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa

Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista oppinäytetöistä

Tieteenalojen ja ainelaitosten oppinäyteohjeet ja tutkimusoppaat

Arviointi:

Tutkimuskoulutuksesta vastaava ainelaitos arvioi opintojakson joko suoritetuksi (S) tai täydennettäväksi (0). Opintojakso on suoritettu, kun opiskelija on osallistunut tieteenalan tutkimuskoulutukseen, työstänyt tutkimuskoulutukseen tai tutkielmanohjaukseen sisältyvät tekstit tai harjoitukset sekä hyödyntänyt saamaansa tieteenalan ja kielen asiantuntijan palautetta tutkielmassaan.

YM01B Vetenskapligt skrivande 2 sp

Innehåll

Studieavsnittet ger studeranden kunskaper i att skriva vetenskapliga saktexter inom den egna vetenskapsgrenen. Textkunskaper handleds som en del av huvudämnets forskningsprocess och avhandlingen pro gradu. Det centrala sakinnehållet omfattar text- och referatteknik, ändamålsenlig satsbyggnad, ändamålsenligt bruk av specialbegrepp, vetenskaplig argumentering, illustration av vetenskaplig text, sammandrag av avhandlingen samt behärskning av normer av text- och språkvård. Studieavsnittet utgör ett alternativ för studieavsnittet YM01A Tieteellinen kirjoittaminen. Studieavsnittet integreras i följande studieavsnitt: YTUTKMEN gemensamma forskningsmetoder, 1C06 Avhandlingen pro gradu i ledarskap med seminarier, 2C04TAKT Avhandlingen pro gradu med seminarier, 2C04STRA Avhandlingen pro gradu med seminarier, 2C04SHIS Avhandlingen pro gradu med seminarier, 3C04 Avhandlingen pro gradu med seminarier och 4C07 Avhandlingen pro gradu med seminarier. I studieavsnittet Vetenskapligt skrivande och i avsnittet Avhandlingen pro gradu med seminarier integreras också mognadsprovet för magisterexamen.

Undervisnings- och studiemetoder

Studieavsnittet i vetenskapligt skrivande integreras i studieavsnitt som nämns i punkten Innehåll.

Detaljerna av genomförandet beskrivs i pedagogiska manuskript för avhandligar pro gradu och seminarier inom olika vetenskapsgrenar, i kursplaner och i anvisningar för ämnesinstitutioner. I studieavsnittet ingår personlig respons för studerandens texter och/eller textverktyg samt mognadsprov för magister som handledaren tar emot (se manuskript för mognadsprovet).

I avhandlingsprocessen får studeranden handledning i text- och språkvård för avhandlingstexten eller någon annan text som ingår i handledningsprocessen. Textresponsen ges skriftligt i nätet så att både förtjänster och det som kräver förbättring samlas i responsföljebrevet och det som kräver språkvård framförs som textkommentarer.Handledning ges som flerformsstudier i nätet, på textverkstäder för seminarier samt som en process mellan handledaren och studeranden (e-post, möten, telefonsamtal). Studerandena kan utnyttja varandras textrespons, och innehållshandledarna kan utnyttja textrespons i handledningen och bedömningen. Studieavsnittet i vetenskapligt skrivande ger studeranden kunskaper att skriva en avhandling med flytande språk, påvisa tillräckliga språk- och textkunskaper och att nå sådana kunskaper i finska som krävs i examensfordringarna och i förordningen om språkkunskaper för officerare. Studieavsnittet förutsätter att studeranden utnyttjar mångsidigt både skriftlig handledning och vetenskaplig handledning samt respons och att han eller hon bearbetar sina texter självständigt. Det förutsätts att studeranden utvecklar självständigt sina argumenterande textkunskaper med hjälp av webbsidorna i vetenskapligt skrivande och i skriftlig kommunikation. Om studeranden skriver sin avhandling på något annat språk än finska, diskuteras det mellan studeranden, handledaren och språkexperten för det andra inhemska språket eller det främmande språket. Förverkligandet skraddarsys från fall till fall. Studeranden handleds att jämföra texter på främmande språk med en svenskspråkig / finskspråkig text. När det gäller texter på främmande språk skrivs en svenskspråkig / finskspråkig sammanfattning.

Litteratur:

Olika Webbsidor, anvisningar för lärdomsprov på Markstridsskolan och bredvidläsningslitteratur, som finns i pedagogiska anvisningar.

Bedömningsmetoder och bedömningsskalan

Studieavsnittet bedöms i samband med avhandlingen som avklarat (S) eller kräver komplettering (0). Studieavsnittet är avklarat när studeranden har deltagit i forskarutbildningen, skrivit färdigt texterna som ingår i forskarutbildningen och utnyttjat den respons som experterna har givit.

KYPSSM Maisterin kypsyysnäyte 0 op

Sisältö:

Kypsyysnäyte on tutkintoon kuuluva osaamisen näyttö, jossa opiskelija osoittaa sekä perehtyneisyytensä tutkielmansa alaan että hyvän kielitaitonsa. Kielitaito osoitetaan ns. koulusivistyskielellä, joka useimmiten on opiskelijan äidinkieli (suomi/ruotsi). Näytteen arvioivat sekä tieteenalan että kielen asiantuntija. Sotatieteiden maisterin tutkinnossa kypsyysnäyte integroidaan seuraaviin opintojaksoihin: YM01 Tieteellinen kirjoittaminen tai YM01B Vetenskapligt skrivande sekä 1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04TAKT Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen, 3C04 Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen ja 4C07 Sotatekniikan pro gradu -tutkielma seminaareineen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kypsyysnäytteeksi tuotetaan ja ohjataan pro gradu -tutkielman tiivistelmä. Tiivistelmät laaditaan tutkielmaprosessin päätteeksi tutkinto-osaston ja tieteenaloja edustavien ainelaitosten sopimana ajankohtana. Tiivistelmät tuotetaan tekstinkäsittelyohjelmalla, ja niiden laatimisessa käytetään tiivistelmäohjetta. Opiskelija laatii ohjeiden mukaisen tiivistelmän itsenäisesti, saa siitä palautetta ohjaajaltaan ja muokkaa tiivistelmänsä palautteen avulla. Näytteen hyväksyy tutkielman ohjaaja tai tieteenalan edustaja. Tekstitaitoja ohjataan osana tutkimusprosessia ja kandidaatintutkielman laatimista.

Kirjallisuus:

Suomenkieliseen kypsyysnäytteeseen harjaannutaan hyödyntämällä sekä tieteenalan että kielen asiantuntijan tekstipalautetta ja perehtymällä kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen opiskelumateriaalin: tieteellisen tutkimuksen oppaisiin, tieteenalakohtaisiin tutkimusoppaisiin ja oppinnäyteohjeisiin, tieteellisen kirjoittamisen ja kirjoitusviestinnän oppaisiin ja tekstin- ja kielenhuollon verkkotyökaluihin ja oppaisiin. Ruotsinkielisen opiskelumateriaalin valinnassa ja käytössä neuvoo ruotsin kielen asiantuntija. Sekä suomen että ruotsin kielen opiskelumateriaalia on käytettävissä kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen verkkotyötilassa.

Arviointi:

Kypsyysnäytteen arvioi tieteenalan asiantuntija. Opiskelijan kypsyysnäyte on hyväksytty (S), kun hän on osallistunut tieteellisen kirjoittamisen ohjaukseen, toteuttanut tieteenalan määräämän näytteen hyväksytysti ja osoittanut hyvää suomen tai ruotsin kielen taitoa. Tieteenala määrittelee tutkielman alan hallinnan arviointikriteerit, mahdollisen täydentävän suorituksen vaatimukset ja hylkäämisen perusteet.

KYPSSM Mognadsprov för magistrar 0 sp

Innehåll

I mognadsprovet visar studeranden att han förstår den vetenskapliga kommunikationens betydelse för den egna vetenskapsgrenens område och visar att han eller hon behärskar språket. Språkkunskaper påvisas med sk skolspråk som oftast är studerandens modersmål (finska/svenska). Provet bedöms av en språkexpert och av en expert inom vetenskapsgrenen. I magisterstudier integreras mognadsprovet i följande studieavsnitt: YM01 Tieteellinen kirjoittaminen eller YM01B Vetenskapligt skrivande och 1C06 pro gradu-avhandling i ledarskap med seminarier, 2C04TAKT pro gradu-avhandling i taktik med seminarier, 2C04STRA pro gradu-avhandling i strategi med seminarier, 2C04SHIS pro gradu-avhandling i krigshistoria med seminarier, 3C04 pro gradu i militärpedagogik med seminarier och 4C07 pro gradu i krigsteknik med seminarier. I studieavsnittet i skriftlig kommunikation som förbereder studeranden för mognadsprov bekantar man sig med vetenskaplig sakstil och krav på text- och språkvård och verktyg. Textkunskaper handleds som en del av forskningsprocessen och pro gradu-avhandlingen. Det centrala innehållet består av att kunna analysera och skriva ändamålsenligt, att behärska vetenskaplig språkpraxis, att behärska hjälpverktyg och normer, att kunna utnyttja den respons han eller hon har fått av experten inom den egna vetenskapsgrenen och av språkexperten och att kunna självständigt bearbeta forskningstexten med hjälp av skribentverktyg.

Undervisnings- och studiemetoder

Som mognadsprov skrivs och handleds ett sammandrag av pro gradu-avhandlingen. Tidpunkten för sammandragen i slutet av forskningsprocessen bestäms av examensavdelningen och av ämnesinstitutionen inom vetenskapsgrenen. Sammandragen skrivs med hjälp av ett textbehandlingsprogram och man ska följa anvisningar för sammandrag. Studeranden skriver sammandraget självständigt enligt anvisningar, får respons av handledaren samt bearbetar sammandraget enligt responsen. Provet godkänns av handledaren eller av experten inom vetenskapsgrenen. Textkunskaper handleds som en del av forskningsprocessen och av kandidatavhandlingen. Till det centrala innehållet hör att kunna analysera och argumentera, att behärska praxis inom vetenskapsgrenen, att behärska hjälpmedel och normer inom textvärden, att utnyttja respons och att självständigt kunna bearbeta forskningstext med skribentverktyg.

Studiematerial

Att kunna skriva ett godkänt Mognadsprov kräver att man utnyttjar den respons som både språkexperten och experten inom vetenskapsgrenen ger och att man bekantar sig med studiematerialet för skriftlig kommunikation och vetenskapligt skrivande: anvisningar för vetenskaplig forskning, anvisningar inom den egna vetenskapsgrenen och för lärdomsprov, anvisningar för skriftlig kommunikation och vetenskapligt skrivande

och för text- och språkvård på nätet. Språkexperten i svenska hjälper med att välja och utnyttja svenskspråkigt studiematerial. Det finns både svensk- och finskspråkigt studiematerial på webbsidor för skriftlig kommunikation och vetenskapligt skrivande

Bedömningsmetoder och bedömningskala

Mognadsprovet bedöms av experten inom vetenskapsgrenen. Mognadsprovet är godkänt (S), när studeranden har deltagit i handledningen för vetenskapligt skrivande, har skrivit provet godkänt och har påvisat god förmåga i finska eller i svenska. Vetenskapsgrenen bestämmer bedömningskriterierna för sakkunskaper inom området, ställer krav på komplettering och ger grunder för underkänt resultat. Till språkkunskaper hör att man behärskar praxis av textbehandlingen inom vetenskapsgrenen, ändamålsenlig textstruktur, systematisk användning av specialbegrepp, förmåga att skriva analyserande och sammanhängande text samt behärskning av normer och hjälpmedel för text- och språkvård. Om mognadsprovet inte uppfyller krav på innehåll eller språkkunskaper, ska det kompletteras eller bearbetas med hjälp av respons. Om det kompletterade mognadsprovet inte kan godkännas, blir det underkänt. (0) Ämnesinstitutionen inom vetenskapsgrenen bestämmer tidpunkten för det nya provet. Tidtabellen ska vara sådan, att studeranden har tid att utnyttja responsen, när han kompletterar eller skriver om sin avhandling.

Vieraan kielen opinnot 3 op

YM02A Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot (pakollinen, valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)

YM02AE Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, englanti 3 op

YM02AS Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, saksa 3 op

YM02AR Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, ranska 3 op

YM02AV Vieras kieli, syventävät sotilasammattiviestintätaidot, venäjä 3 op

Sisältö:

Lähtötaitotasotestin tulosten mukaisesti räätälöidään yksilölliset opiskelutavoitteet, joiden saavuttamisella pyritään vieraskielisen käsitteellistämistaidon harjoittamiseen ja kehittämiseen akateemisesti ja ammatillisesti merkityksellisissä viestintätilanteissa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso YM02A suoritetaan kohdekielisessä yksilöohjauksessa itseohjautuvasti. Ensimmäisen syyslukukauden alussa opiskelija suorittaa lähtötaitotasotestin sekä arvioi omat vieraan kielen itseopiskelustrategiansa. Tämän jälkeen opiskelija kehittää yksilöohjauksessa ja omatoimisesti toiminnallista kielitaitoaan kahden lukuvuoden ajan. Yksilöohjaustapaamisten lukumäärä sovitaan opiskelijakohtaisesti työskentelyn

edessä. Opintojakson hyväksytyt suorittaminen päättyy toiminnallisen kielitaidon testaukseen toisen kevätlukukauden lopussa. Opintojakso YM02A ei ole suoraan korvattavissa mitenkään, sillä ko. toiminnallista kielitaitoa ei ole olemassa ilman kattavaa toimintaympäristön ja perustellun argumentaation vieraskielistä hallintaa.

Kirjallisuus:

Jokaisen opiskelijan lähtötaitotason ja opiskelutavoitteiden mukaisesti räätälöidyt materiaalit yhteistyössä nimetyn ohjaajan kanssa. Lisäksi tukiaineisto PVMoodle:ssa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytyt-täydennettävä. Taitotasosta riippumaton tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen on edellytyksenä hyväksytylle suoritukselle.

Valinnaiset kieliopinnot**YM03V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti:
Communication Strategies for Crisis Management Contexts 2 op****Sisältö:**

Tarkkuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja vaivattomuuden hiominen argumentaatiossa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kohdekielinen yksilöohjaus ja omatoiminen työskentely.

Kirjallisuus:

Jokaisen opiskelijan lähtötaitotason ja opiskelutavoitteiden mukaisesti räätälöidyt materiaalit yhteistyössä nimetyn ohjaajan kanssa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytyt-täydennettävä. Taitotasosta riippumaton tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen on edellytyksenä opintojakson hyväksytyille suorittamiselle.

YM04V Vieras kieli, vapaaehtoinen englanti: Professional Writing 2 op**Sisältö:**

Tieteellisen kirjoittamisen sekä tekstien analysointi- ja editointikyvyn kehittäminen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kohdekielinen yksilöohjaus ja omatoiminen työskentely.

Kirjallisuus:

Jokaisen opiskelijan lähtötaitotason ja opiskelutavoitteiden mukaisesti räätälöidyt materiaalit yhteistyössä nimetyn ohjaajan kanssa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksyty-täydennettävä. Taitotasosta riippumaton tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen on edellytyksenä opintojakson hyväksytylle suorittamiselle.

**YM05V Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso
(valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)**

YM05VS Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, saksa 2 op

YM05VR Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, ranska 2 op

YM05VV Vapaaehtoinen vieras kieli, alkeistaso, venäjä 2 op

Sisältö:

Aloittelijataso A1 puhutun ja kirjallisen tuottamisen harjoittelemista toimintaympäristölle merkityksellisin esimerkein valitussa kohdekielessä (venäjä, ranska, saksa). Alkeisperusteet yksinkertaisista puhutun ja kirjallisen viestinnän tilanteista selviytymiseen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetustapaamisiin osallistuminen arki-iltaisin läpi lukuvuoden ja tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen. Lähiopetustapaamiset järjestetään samassa yhteydessä kuin opintojakson Y09VA vastaavat.

Kirjallisuus:

Kouluttajien tuottama opiskelumateriaali.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksyty – täydennettävä. Taitotasosta riippumaton tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen on edellytyksenä hyväksytylle suoritukselle.

**YM06V Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso
(valitaan alla olevista kielivaihtoehdoista)**

YM06VS Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, saksa 2 op

YM06VR Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, ranska 2 op

YM06VV Vapaaehtoinen vieras kieli, jatkotaso, venäjä 2 op

Sisältö:

Puhutun ja kirjallisen tuottamisen harjoittelemista toimintaympäristölle merkityksellisin esimerkein valitussa kohdekielessä (venäjä, ranska, saksa). Jatkoperusteet yksinkertaisista puhutun ja kirjallisen viestinnän tilanteista selviytymiseen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetustapaamisiin osallistuminen arki-iltaisin läpi lukuvuoden ja tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen. Lähiopetustapaamiset järjestetään samassa yhteydessä kuin opintojakson Y09VJ vastaavat.

Kirjallisuus:

Kouluttajien tuottama opiskelumateriaali.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty – täydennettävä. Taitotasosta riippumaton tehtävänantojen asianmukainen suorittaminen on edellytyksenä hyväksytylle suoritukselle.

Myös kaikki SK-tutkinnon vapaaehtoiset vieraiden kielten opintojaksot ovat avoimia SM-opiskelijoille.

3.2 Kaikille pakolliset opinnot

Joukkoyksikön taistelu 20 op

5C01 Johdatus joukkoyksikön taisteluun 3 op

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat joukkoyksikön yleiset taktiset käyttöperiaatteet ja suorituskyky, vastustajan toiminnan periaatteet ja merkitys joukkoyksikön taistelussa sekä aselajien toiminta ja merkitys joukkoyksikön taistelussa. Opintojakson tärkeimmät asiasisällöt ovat joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, tilanteenarviointi, arvio vihollisen toiminnasta ja päätös.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakson alussa voidaan järjestää tasokoe, jolla varmistutaan opiskelijoiden lähtötasosta. Opintojakso toteutetaan luennoin, kirjallisuuteen tutustuen ja ryhmätoin. Opetus on luonteeltaan harjoittavaa, kandidaatin tutkinnossa opettujen valmiuksien syventämistä ja tietojen päivittämistä. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähde- ja teosten) tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Limittäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmätyönä alla olevista aihepiireistä. Opintojakson lähiopetukseen on varattu noin puolet käytettävissä olevasta ajasta (81 h).

Kirjallisuus:

- N. M. Rekkedal: Nykyaikainen sotataito.
- Vesa Tynkkynen: Hyökkäyksestä puolustukseen. Taktiikan kehittymisen ensimmäiset vuosikymmenet Suomessa.
- Hannu Liimatta: Suomalaisen pataljoonan taktiikan kehitys jatkosodasta alueelliseen puolustukseen. Maanpuolustuskorkeakoulun diplomityö.

Opintojakson etäopiskelupakettiin voidaan sisällyttää opintojakson tavoitteita palvelevia teoksia, internetistä saatavilla olevia artikkeleita tai muuta materiaalia liitetyen esimerkiksi viimeisimpiin kokemuksiin joukkoyksikön taistelusta. Kirjallisuutta täydennetään opintomonisteilla ja opetuspaketeilla.

Arviointi:

Opintojakson arvosana määräytyy tentin arvosanan perusteella numeerisella arvotavalla 0-5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa. Opintojakson aikana tuotettavat oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti.

5C02MAA Joukkoyksikön taistelu 1 4 op

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat joukkoyksikön aktiivinen puolustustaistelu, tilanteenarviointi ja toiminnan suunnittelu, sekä taktiset periaatteet. Ydinaineksena on joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, päätös ja sen toimeenpano.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso toteutetaan luennoin, karttahaarjoituksin, maastotarkasteluihin ja ryhmätoihin sekä tekemällä oppimistehtävät. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähde- ja teosten tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Limittäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmätyönä. Osa oppimistehtävistä voidaan tehdä verkkopohjaisesti. Opintojaksoon kuuluu maasto-olosuhteissa toteutettava harjoitus joukkoyksikön puolustustaistelun johtamisesta. Opintojakson osa toteutetaan muodostamalla pienryhmät esikuntatyöskentelyä varten. Tällöin opetusmenetelminä käytetään muun muassa ryhmätyötä, jossa strukturoituna esikuntatyöskentelynä laaditaan taistelusuunnitelma. Laadinnan lähtökohdaksi on ongelmaperustainen oppiminen. Taistelusuunnitelman toimeenpanoa harjoitellaan yksilöllisenä työskentelynä järjestettävänä käskynantoharjoituksena sekä suunnitelma testataan yksipuoleisen sotapelin avulla. Opetuksen eri vaiheissa järjestetään koko esikunnan opetuskeskusteluja, joissa pyritään opiskelijavetoiseen argumentointiin. Oppisisältöjen erillistarkastelut järjestetään case-opetuksena. Opetuksesta toteutetaan lähiopetuksena 81 tuntia ja etäopetuksena 27 tuntia.

Kirjallisuus:

- Harjoitusvahvuudet A2 2004.
- A2 mekanisoitu pataljoona taistelussa (A2 MekP 2005).
- Komppanian taisteluohje (KOTO 2008).
- Harjoitusvahvuudet A1 (JVP sekä PORJPR).
- Jalkaväen taisteluohjesääntö (JVO 1995).
- Jääkärikomppanian opas (JkOpas) luonnos, 1989.
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), 2005.
- Venäläisen moottoroidun jalkaväkipataljoonan taisteluohjesääntö (TAKTL:n julkaisu 1/2001).
- Kenttätyöstöopas II -pataljoonan tulenjohtotoiminta.
- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan. Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tutkinnan kohteena.

Arviointi:

Opintojakson arvosana määräytyy tentin arvosanan perusteella numeraalisella arvosanalla 0-5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa. Opintojakson aikana tuotettavat oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti ja ne voidaan pisteyttää sekä ottaa huomioon arvioinnissa.

5C02ILMA_12 Ilmaoperaatioalueen taistelu 1 4 op**Sisältö:**

Opintojakson pääsisältö koostuu seuraavista kokonaisuuksista: Ilmapuolustusjärjestelmän pääjärjestelmät, lennoston joukot ja operatiivisen suunnittelun perusteet, ilmapuolustus suunnitelma (IPSU - TASU, PESU, VASU) ja ilmavoimien taktinen ohjeistus 1-3 (pääpaino TOP2:ssa), ilmavoimien operaatiokeskus (ILMAOPKE) ja IOK, pääjohtokeskus (PÄÄJOKE), ilmapuolustuksen tulenkäytön johtaminen, torjuntakeskus (TOKE), valvontakeskus (VAKE), tekninen keskus (TEKE), SA-hävittäjälaivueen tehtävät ja johtaminen, TSTTKK 2016, lentotukikohdan operatiivinen suunnittelu, FINGOP-suunnitteluprosessi ilmaoperaatioalueen taistelun suunnittelussa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso on osa Ilmaoperaatioalueen taistelu -opintokokonaisuutta. Opintojakso toteutetaan orientaatiovaiheen oppimistehtävillä, kirjallisuuteen tutustuen, luennoin ja ryhmätöin. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähde- ja tarjottua tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävänä olevasta aihealueesta. Limittään luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät tehdään yksilö- tai pienryhmätöinä. Osa oppimistehtävistä voidaan tehdä verkkopohjaisesti. Opetuskieli on suomi. Eri opetus- ja opiskelumenetelmiin käytetty tuntimäärä jakautuu seuraavasti: Lähiopetus 48h, oppimistehtävät ja ryhmätööt 40h ja etä- / koulutus 19h.

Kirjallisuus:

Kenttäohjesääntö yleinen 2007, Ilmasotaohjesääntö ISO 95, Tukikohtaopas TTK-opas 2007.

Ilmavoimien harjoitusvahvuudet A1, Ilmavoimien taktinen ohjeistus 1-3 (TOP 1-3) soveltuvien osin.

Opintojakson etäopiskelupakettiin voidaan sisällyttää opintojakson tavoitteita palvelevia teoksia, internetistä saatavilla olevia artikkeleita tai muuta materiaalia. Kirjallisuutta täydennetään opintomonisteilla.

Arviointi:

Opintojakson oppimistavoitteiden saavuttaminen arvioidaan koulutuksen avulla. Koulutus arvioidaan numeraalisella asteikolla 0-5. Hyväksytysti suoritettua koulutusta arvioidaan numeraalisella asteikolla 0-5. Hyväksytysti suoritettua koulutusta arvioidaan numeraalisella asteikolla 0-5. Hyväksytysti suoritettua koulutusta arvioidaan numeraalisella asteikolla 0-5.

vosanaa ei voi korottaa. Ryhmätyöt ja erilliset oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti.

5C02MERI Meripuolustuksen perusteet 1 4 op

Sisältö:

Opintojaksolla perehdytään rannikko- ja laivastojoukkojen suorituskykyyn, perusyksikön taisteluun, suorituskykyjen käyttöön sekä päällikön taktiseen päätöksentekoon.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso koostuu kahdesta osajaksosta:

1. rannikko- ja laivastojoukkojen suorituskyky ja
2. Perusyksikön taistelu ja suorituskykyjen käyttö sekä päällikön taktinen päätöksenteko

Opintojakso toteutetaan määriteltyihin lähteisiin tutustuen, luennoin, ryhmätöin, opintokäynnein, sotapelissä sekä laatimalla raportti. Ryhmätöiden purkuun sekä opintokäynteihin liittyvät olennaisesti opetuskeskustelut. Opiskelijan on perehdyttävä opintojakson työtilaan omatoimisesti ennen opintojaksoa. Lukualueista voidaan järjestää tasokoe, jolla varmistetaan opiskelijoiden lähtötasosta. Luentojen ja harjoitusten tarkoituksena on johdattaa opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä sekä syventää lähdeosteiden tarjoamaa tietoa. Luennoilla käynnistetään raportin sekä mahdollisten ryhmätöiden laadinta sekä ohjataan töiden tekoa ja opiskelijoiden oppimista. Luennoilla kannustetaan opetuskeskustelujen avulla vaihtamaan ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Opintojakson aikana valmisteltava raportti on keskeinen osa jakson opintoja. Toisaalta raportti toimii palautteena opettajille opiskelijoiden oppimisesta. Raportti perustuu luentoihin, kurssikirjallisuuteen sekä jakson aikana laadittujen ryhmätöiden, opintokäyntien sekä opetuskeskusteluiden keskeisen sisällön syvälliseen osaamiseen. Oleellisinta on, että oppimistehtävät ohjaavat opiskelijaa tiedon hankinnassa sekä se, että opiskelija joutuu raportissaan soveltamaan oppimaansa, toteuttaen ymmärtävän oppimisen periaatteita.

Opintojaksoa ohjaava tuntimäärä on (4op = 108 tuntia). Opintojakso koostuu luennoista (57 tuntia), omatoimisesta opiskelusta (43 tuntia), ryhmätöistä (10 tuntia) sekä kirjallisesta oppimistehtävästä, joka sisältyy omatoimiseen opiskeluun. Opintojakson johtaja määrittää opintojen tarkan toteutuksen. Jakson toteuttamiseen liittyy sotilasammattillinen opintojakso ”Merivoimien perusyksikön taistelu” joka suoritetaan 4-5 vrk:n sotapelinä (ERWIN-harjoitus).

Kirjallisuus:

- Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008.
- Merisodan kuva 2025, Wikström Kaarle, MERISK julkaisusarja A nro 1/2005.
- Merisodankäynnin kehityslinjoja, MPKK:n julkaisusarja 4 nro 4/2005.
- Merisotaopas (MeSOp): taisteluosastotaktiikka, Merivoimien Esikunta, 1994.
- Meritiedustelukomppanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008.

- Miinantorjuntaopas (MiTorjO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999
  - Rannikko-ohjuskomppanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008.
  - Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005.
  - Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001.
  - Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999.
- Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa. Tarkennetut lukuvaatimukset (ml. opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Oheiskirjallisuus:

- Vego Milan: Naval Strategy and Operations in Narrow Seas, 2003
- Rekkedal, Nils Marius: Nykyaikainen sotataito - sotilaallinen voima muutoksessa, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2006, ISBN 951-25-1733-7
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu jakson aikana kirjoitettavasta kirjallisesta raportista, joka arvioidaan numeerisesti. Lisäksi opintojakson aikana mahdollisesti laadittavat ryhmätyöt tulee suorittaa hyväksytysti. Opintojakso arvioidaan Maanpuolustuskorke

5C03MAA Joukkoyksikön taistelu 2 4 op

Sisältö:

Opintojakson sisältönä on joukkoyksikön hyökkäystaistelu, tilanteenarviointi ja toiminnan suunnittelu sekä taktiset periaatteet. Ydinaineksena on joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, päätökset eri vaiheissa ja niiden toimeenpano. Erityisen tärkeinä oppimistehtävinä ovat komentajan arvio vihollisen toiminnasta sekä päätös lähtöalueella.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso toteutetaan luennoin, karttajarjoituksin, maastotarkasteluin ja ryhmätöin sekä tekemällä oppimistehtävät. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähdeoaksen (teosten) tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Limittään luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmätyönä. Osa oppimistehtävistä voidaan tehdä verkkopohjaisesti. Opintojaksoon kuuluu maasto-olosuhteissa toteutettava harjoitus joukkoyksikön hyökkäystaistelun johtamisesta. Opintojakson osa toteutetaan muodostamalla pienryhmät esikuntatyöskentelyä varten. Tällöin opetusmenetelminä käytetään muun muassa ryhmätyötä, jossa struktu-

roituna esikuntatyöskentelynä laaditaan taistelusuunnitelma. Laadinnan lähtökohtana on ongelmaperustainen oppiminen. Taistelusuunnitelman toimeenpanoa harjoitellaan yksilöllisenä työskentelynä järjestettävänä käskynantoharjoituksena sekä suunnitelma testataan yksipuoleisen sotapelin avulla. Opetuksen eri vaiheessa järjestetään koko esikunnan opetuskeskusteluja, joissa pyritään opiskelijavetoiseen argumentointiväittelyyn. Oppisisältöjen erillistarkastelut järjestetään case-opetuksena. Opetuksesta toteutetaan lähiopetuksena 81 tuntia ja etäopetuksena 27 tuntia.

Kirjallisuus:

- Harjoitusvahvuudet A2 2004.
- A2 mekanisoitu pataljoona taistelussa (A2 MekP 2005).
- Komppanian taisteluohje (KOTO 2008).
- Harjoitusvahvuudet A1 (JVP sekä PORJPR).
- Jalkaväen taisteluohjesääntö (JVO 1995).
- Jääkärikomppanian opas (JkOpas) luonnos, 1989.
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), 2005.
- Venäläisen moottoroidun jalkaväkkipataljoonan taisteluohjesääntö (TAKTL:n julkaisu 1/2001).
- Kenttätykistöopas II -pataljoonan tulenjohtotoiminta.
- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan. Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tutkinnan kohteena.

Arviointi:

Opintojakson arvosana määräytyy tentin arvosanan perusteella numeraalisella arvosanalla 0-5. Hyväksytyä arvosanaa ei voi korottaa. Opintojakson aikana tuotettavat oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti ja ne voidaan pisteyttää sekä ottaa huomioon arvioinnissa.

5C03ILMA_12 Ilmaoperaatioalueen taistelu 2, 4 op**Sisältö:**

Ilmapuolustusseminaarin sisältö vaihtelee vuosittain ja tarkentuu lähempänä toimeenpanoajankohtaa. Seminaari sisältää ajankohtaisia asiantuntijaluentoja ilmapuolustuksen alalta. Toinen osa opintojakson sisällöstä koostuu opiskelijoiden laatimista esitelmistä.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kurssi koostuu seminaarityöskentelyn menetelmistä, luennoista ja opiskelija tekee opiskelijaesitelmän, opponoinnin sekä kirjallisen raportin. Opintojaksolla voidaan käyttää opetuskielenä suomea tai englantia (ilmapuolustusseminääri). Eri opetus- ja opiskelumenetelmiin käytetty tuntimäärä jakautuu seuraavasti: seminaariluennot 24 tuntia, seminaariesitykset + opponointi 24 tuntia ja seminaariraportin laadinta 52 tuntia.

Kirjallisuus:

Opintojaksojen 5C02ILMA ja 5C04ILMA kirjallisuus. Kirjallista materiaalia voidaan täydentää Ilmapuolustusseminaarissa jaettavalla muulla täydentävällä materiaalilla.

Arviointi:

Opiskelijoiden kirjalliset raportit arvioidaan numeraalisesti (1-5) voimassaolevan arviointiohjeen mukaisesti. Opiskelijan esitelmän ja opponoinnin perusteella raportista saatua arvosanaa voidaan joko korottaa tai laskea maksimissaan yhden numeron verran.

5C03MERI Meripuolustuksen perusteet 2 4op

Opintojakso rakentuu kolmesta osajaksosta. Ensimmäisessä osajaksossa perehdytään ANCS-järjestelmään sekä meripuolustuksen tilannekuvan muodostamiseen luennoin, ANCS-työasemalla tehtävin oppimistehtävin sekä ryhmätöin. Toisessa osakokonaisuudessa perehdytään MESI-järjestelmään luennoin sekä MESI-työasemalla tehtävin taktisin (perusyksikkö) suunnittelu-harjoituksin. Kolmannessa osajaksossa syvennetään merivoimien taktiikan tuntemusta perehtymällä merivoimien aselajeihin ja tukitoimintoihin luennoin ja opetuskeskusteluihin.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso toteutetaan määriteltyihin lähteisiin tutustuen, luennoin, ryhmätöin ja oppimistehtävin ja harjoituksin. Ryhmätöiden purkuun, sekä oppimistehtäviin että harjoituksiin liittyvät olennaisesti opetuskeskustelut. Opiskelijan on perehdyttävä opintojakson työtilaan omatoimisesti ennen opintojaksoa. Lukualueista voidaan järjestää tasokoe, jolla kartoitetaan opiskelijoiden lähtötaso. Luento- ja harjoitusten tarkoituksena on johdattaa opiskelijat aihealueeseen, opettaa ANCS- ja MESI-järjestelmien käyttöön ja syventää lähdeaineen tarjoamaa tietoa. Lähiopetuksessa opiskellaan ANCS- ja MESI-järjestelmien käyttöä työasemilla laatimalla taktisia (perusyksikkö) suunnitteluharjoituksia. Operaattorikoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle järjestelmätekninen kyky laatia seuraavissa opintojaksoissa (5C04 ja taktiikan suuntautumisosinnot) taktisia/operatiivisia suunnitelmia. Vedenalaisen valvonnan perusteiden opetus toteutetaan luento-opetuksena, jonka jälkeen sovellettu opetus toteutetaan VEVA-simulaattorilla tehtävillä harjoituksilla. Opintojakson päätteeksi järjestettävä kirjallinen tentti on keskeinen osa jakson opintoja. Toisaalta tentti toimii palautteena opettajille opiskelijoiden oppimisesta. Tentti perustuu luentoihin, kurssikirjallisuuteen sekä jakson aikana laadittujen ryhmätöiden ja opetuskeskusteluiden keskeisen sisällön syvälliseen osaamiseen. Opintojaksoa ohjaava tuntimäärä on (4 op = 103h tuntia). Opintojakso koostuu luennoista ja harjoituksista (80 tuntia), omatoimisesta opiskelusta (6 tuntia), harjoitustöistä (17 tuntia).

Kirjallisuus:

- Alusilmatorjuntaopas (AlusItOpas), Merivoimien Esikunta, 2004.
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008.
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002, PUMA 7610-448-7286
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006.

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu jakson päätteeksi suoritettavasta tentistä, joka arvioidaan numeerisesti. Lisäksi opintojakson aikana laadittavat harjoitus- ja ryhmätöet tulee suorittaa hyväksytysti. Opintojakso arvioidaan asteikolla 0-5.

5C03HEKO Joukkoyksikön taistelu 2, 4 op**Sisältö:**

Opintojaksolla painopisteenä on Helikopteripataljoonan taistelun suunnittelu- ja johtamisprosessi osana Utin Jääkäriyrykmentin taistelua. Opintojaksolla perehdytään lisäksi Utin Jääkäriyrykmentin kokonaistoimintaan sekä Maavoimien Esikunnan rooliin Utin Jääkäriyrykmentin operatiivisessa johtamis- ja suunnitteluprosessissa. Opintojaksolla tarkastellaan myös Utin Jääkäriyrykmentin muiden operatiivisten osien käyttöperiaatteita ja suorituskykyvaatimuksia.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksoon sisältyy lähiopetusta sekä oppimistehtäviä. Osa oppimistehtävistä on yksilötyönä tehtäviä ja osa ryhmätöitä. Opetuskieli on suomi, mutta osa oppimateriaalista voi olla myös englanninkielistä.

Kirjallisuus:

Tenttikirjana käytetään:

- Huttunen, Mika. 2010. Monimutkainen taktiikka. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitoksen julkaisusarja 1 Nro 2/2010. (soveltuvin osin)

Oheiskirjallisuutena käytetään:

- Maavoimien esikunta, Operatiivinen osasto. 2010. Kehittämissuunnitelma, Helikopterijärjestelmä (viranomaiskäyttö)
- Pääesikunta, Operatiivinen osasto. 2010. Puolustusvoimien erikoisjoukkokonsepti (viranomaiskäyttö)
- Pääesikunta, Suunnitteluosasto. 2009. Puolustusvoimien yhteisen helikopterijärjestelmän käyttökonsepti (viranomaiskäyttö)

Arviointi:

Opintojakson arviointi perustuu opintojakson lopulla järjestettävään tenttiin. Tenti perustuu edellä lueteltuun kurssikirjallisuuteen. Lisäksi opintojaksoon sisältyy oppi-

mistehtäviä, jotka arvioidaan asteikolla Hyväksytty/Hylätty. Oppimistehtävät tulee suorittaa hyväksytysti opintojakson hyväksymiseksi. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (0-5) puolen numeron tarkkuudella.

5C04MAA Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet, 6 op

Sisältö:

Maavoimien sotataito. Sisällön painopiste on joukkoyksikön taistelun suunnittelussa, toimeenpanossa ja johtamisessa. Suunnittelun lopputuotteita ovat päätökset, taistelusuunnitelmat ja niihin liittyvät aselaji- ja toimialojen suunnitelmat. Komentajien taistelun johtamista ja tilannekuvan muodostamista tuetaan esikunnissa toimivien opiskelijoiden tehtävän mukaisilla tuotteilla tilannekuvan, vaihtoehtojen ja arvioiden muodossa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso toteutetaan määriteltyihin lähteisiin tutustuen, luennoin, ryhmätöin laatimalla eri aihepiireihin liittyvät oppimistehtävät, joiden pohjalta käydään opetuskeskusteluita. Opintojaksossa korostuu harjoituksissa toteutettava käytännön harjoittelu. Luentojen osuus kokonaisuudesta on noin 20 %, ryhmätöiden 15 %, omatoimisen opiskelun 15 % ja käytännön harjoittelun 50 %.

Opintojakson toimeenpanokäskyssä määritellään lukualueet, joihin on omatoimisesti perehdyttävä ennen luentoja. Lukualueista voidaan järjestää tasokoe, jolla varmistetaan opiskelijoiden lähtötasosta. Luentojen/lähiopetuksen tarkoituksena on johdella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähdeoaksen (teosten) tarjoamaa tietoa. Lähiopetuksessa käynnistetään oppimistehtävien tehtävien laadinta sekä ohjataan töiden tekoa ja opiskelijoiden oppimista. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Opinnot on mahdollista suorittaa maavoimien sotatieteiden maistereiden aselaji- ja toimialajaksojen aikana. Suorittamatta jääneiden opintojen korvaaminen käsitellään tapauskohtaisesti taktiikan pääopettajan ohjauksessa.

Kirjallisuus:

- Jääkärikomppanian päällikön koulutusohje 2012 (luonnos)
- Maasodankäynti 2015 - Alueellisten joukkojen taistelu (luonnos)
- Maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet A-, B- ja C-osa
- Maavoimien taisteluosaston ja pataljoonan suunnittelun ja päätöksenteon perusteet 2012
- Rautala Ari: ”Venäläisen Armeijakunnan taistelu”, MPKK TAKTL Julkaisusarja 4 Nro 1/2011, Edita Prima Oy, Helsinki 2011. ST IV.
- Suikkanen Riku: ”Etuosastot ja etujoukot venäläisessä liiketaktiikassa”, MPKK TAKTL Julkaisusarja 4 n:o 1/2002, Edita Oy, Helsinki 2002. ST IV.
- Maavoimien eri ase- ja toimialojen tutkimusten raportit

Puolustushaara, aselaji- ja toimialakoulut määrittävät lisäksi muun opetuksessa käytettävän materiaalin opintojen alkaessa.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää lähiopetukseen ja sovellettuihin harjoituksiin osallistumista. Poissaoloista aiheutuvat puutteet opinnoista voidaan pauskohtaisesti hyväksyä toteutettaviksi korvaavilla tehtävillä. Opintojakso arvioidaan asteikolla 0–5. Arvosana voi muodostua osajaksojen tenteistä, oppimistehtävien ja jatkuvan toiminnan arvioinnista. Opintojaksolla järjestettävien sovellettujen koulutöiden hyväksytyttä arvosanoja ei voi korottaa.

5C04ILMA Nykyaikaisen taistelun piirteet 6 op**Sisältö:**

Opintojakson sisältö koostuu opiskelijan HOPS:ssa esittämistä opinnoista/kursseista. Ilmasotakoulun sotataidon pääopettaja hyväksyy opinnot/kurssit tälle opintojaksolle opiskelijan esityksestä ja vastaa jakson kuormittavuuden hallinnasta. Opintojakson sisällöksi voidaan esimerkiksi HW-koulutuksessa olevalta opiskelijalta hyväksyä HW-taktiikka. Tällöin opiskelijan HOPS voi koostua esimerkiksi HW-asejärjestelmä kurssista ja HW2-ohjelman taktisesta sisällöstä (tehtävänannot ja läpikäynnit). Muita vaihtoehtoisesti HOPS:ttavia sisältöjä voivat olla esimerkiksi:

- Eri konekalustojen taktiikka ja lentokoulutusohjelmien taktiset sisällöt
- Johtokeskustaktiikka ja taistelunjohtamisen peruskurssi tai päätaistelunjohtajakurssi
- Toimialan taktiikka ja suuret sotaharjoitukset
- Toimialan taktiikka ja kansainväliset harjoitukset
- Toimialan taktiikka ja kansainväliset kurssit
- Ilmatorjuntataktiikka ja ilmatorjunnan tekniset/taktiset järjestelmäkurssit
- Toimialan taktiikka ja EUAFA:n tarjottimen opintojaksot sekä
- Toimialan taktiikka ja NATO-school kurssit.

HOPS:ssa kuvataan, miten esitetty opinto/kurssi liittyy ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin. Opinnot/kurssi voidaan hyväksyä sellaisenaan tai hyväksynnän ehtona voi olla esimerkiksi analyysi esitetyn suorituksen suhteesta ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin. Opintojaksosta laaditaan oppimispäiväkirja.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

HOPS:n mukaan. Opetusmenetelmiin käytetty tuntimäärä vaihtelee sen mukaan, mitä opintoja on HOPS:sta valittu, kokonaistuntimäärän ollessa noin 160 h. Opetuskieli on pääosiltaan suomi, osa opinnoista voidaan toteuttaa englannin kielellä.

Kirjallisuus:

HOPS:n mukaisen koulutuksen kirjallisuus ja 5C02ILMA jakson kirjallisuus.

Arviointi:

Oppimispäiväkirja arvioidaan numeraalisella asteikolla 0-5.

5C04MERI Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet 6 op**Sisältö:**

Opintojaksossa perehdytään merivoimien joukkojen taisteluun ja joukkojen toimintojen sekä viranomaisyhteistyön yhteensovittamiseen (taisteluosasto, rannikkoalue, rannikkojääkäripataljoona, miinantorjuntalaivue, erillisyksiköt, merivartiojoukot sekä viranomaiset). Opintojaksossa opetellaan käyttämään soveltaen FINGOP:n mukaista suunnitteluprosessia eri joukkojen käyttöön liittyen laitimalla suunnitelmia eri operaatiotyyppihin liittyen. Lisäksi opinnoissa perehdytään merivoimien valmiuden säätelyyn liittyvään kokonaisuuteen. Suunnitteluharjoituksissa käytetään MESI- ja ANCS (NCCP)-järjestelmiä.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetuksen tarkoituksena on johdattaa opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähdeosteen tarjoamaa tietoa. Lähiopetuksessa käynnistetään oppimistehtävien tehtävien laadinta sekä ohjataan töiden tekoa ja opiskelijoiden oppimista. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Oleellisinta on, että määritetyt opetustavoitteet ohjaavat opetuksen suunnittelua ja toteutusta, opetuksessa säilyy loogisuus, ajankäyttö on tehokasta ja opiskelijat saavuttavat asetetut opetustavoitteet. Opintojakson tentti on oppimistilanne ja toisaalta toimii palautteena opettajille opiskelijoiden oppimisesta. Opintojakson tentti perustuu kurssikirjallisuuteen sekä kurssin aikana laadittavien oppimistehtävien syvälliseen osaamiseen. Tentti on joko esseetyyppinen tai toimintasuunnitelman osa. Oleellisinta on, että oppimistehtävät ohjaavat opiskelijaa tiedon hankinnassa sekä se, että opiskelija joutuu tentissä soveltamaan oppimaansa, jolloin toteutetaan parhaiten ymmärtävän oppimisen periaatteita. FINGOP-suunnitteluprosessin opettamisessa korostuu riittävän laaja käytännön harjoittelu, jossa suunnittelu- ja johtamisprosessin mallin mukaisesti laaditaan suunnitelmia merivoimien eri operaatiotyyppihin liittyen. Suunnitelmien laadinnan yhteydessä pohditaan meripuolustuksen suorituskykyä sekä joukkojen käyttöperiaatteita. FINGOP-suunnitteluprosessin ja operaatiotyyppien ymmärtäminen luo pohjan kurssin jatko-opiskelun sotilasammattillisten opintojen sotapelien onnistumiselle. Suunnitteluharjoituksissa käytetään MESI- ja ANCS (NCCP)-järjestelmiä. Opintojaksoa ohjaava tuntimäärä on (6 op = 160 tuntia). Opintojakso koostuu luennoista, ryhmätöistä ja harjoituksista (128 tuntia) ja omatoimisesta opiskelusta (32 tuntia).

Kirjallisuus:

- Laivastotaktiikka (luonnos) ja merivoimien sanomaluettelo.
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008.

- Rannikkoalueen esikunnan MESI -esikuntatyöskentelyohje, MPKK:n julkaisusarja (TLLIII).
- TSTJOKE :n toimintaohje (luonnos 2008).
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006.
- Meritiedustelukomppanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008.
- Rannikko-ohjuskomppanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008.
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002.
- Miinantorjuntaopas (MiTorjO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999. Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008.
- MIINA DVD
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001.
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999.
- Alusilmatorjuntaopas (AlusItOpas), Merivoimien Esikunta, 2004
- Merisodan kuva 2025, Wikström Kaarle, MERISK julkaisusarja A nro 1/2005. Merisodankäynnin kehityslinjoja, MPKK:n julkaisusarja 4 nro 4/2005.
- Merisotaopas (MeSOp): taisteluosastotaktiikka, Merivoimien Esikunta, 1994.
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005.
- Huollon kenttäohjesääntö
- Huollon käsikirja

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu jakson päätteeksi suoritettavasta tentistä, joka arvioidaan numeerisesti. Lisäksi opintojakson aikana laadittavat harjoitus- ja ryhmätyöt tulee suorittaa hyväksytysti. Opintojakso arvioidaan numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

5C04HEKO Nykyaikaisen taistelun erityispiirteet 6 op**Sisältö:**

Opintojakso rakentuu Helikopteripataljoonan ja Erikoisjoukkopataljoonan yhteisoperaatioiden suunnitteluprosessista, kansainvälisen toimintaympäristön vaatimuksista, helikoptereiden taktisista omasuojalaitteista sekä taistelujohtotoiminnasta. Opintojaksolla opiskelija perehtyy myös toimimiseen tulevaisuuden EW-ympäristössä.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksoon sisältyy lähiopetusta sekä oppimistehtäviä. Osa oppimistehtävistä on yksilötyönä tehtäviä, ja osa ryhmätöitä. Opetuskieli on suomi, mutta osa oppimateriaalista voi olla englanninkielistä.

Kirjallisuus:

Erikseen jaettava opintojaksomateriaali.

Arviointi:

Opintojakson arviointi perustuu opintojakson aikana laadittavaan raporttiin, joka perustuu opintojakson aikana opetettuihin asiakokonaisuuksiin ja erikseen jaettavaan opintomateriaaliin. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (0-5) puolen numeron tarkkuudella.

5C05 Yhtymän taistelu 3 op**Sisältö:**

Opintojakson sisältönä on joukkoyksikön taistelun suunnittelu yhtymän osana toimintavalmiutta kohotettaessa. Keskeistä sisältöä ovat joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, valmiuden kohottaminen sekä yhteistoiminta puolustushaarojen välillä.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso koostuu luennoista ja harjoitustöistä (30 tuntia) sekä maasto- ja karttaharjoituksesta (51 tuntia). Luennoilla käsitellään toimintaympäristöä sekä yhtymän taistelun suunnittelua ja toimeenpanoa. Maastoharjoituksessa harjoitellaan yhtymän toiminnan suunnittelua ja yhteistoimintaa eri osapuolten kanssa. Harjoitus liittyy Maanpuolustuskorkeakoulun esikunta- ja johtamisharjoitukseen.

Kirjallisuus:

- Oppimistehtävien tukena voidaan käyttää seuraavaa kirjallisuutta:
- Jonathan M. House: *Toward Combined Arms Warfare: A Survey of 20th-Century Tactics, Doctrine and Organization*. PDF-julkaisu Combat Studies Instituten kotisivuilla.
- Pasi Kesseli: *Liikesodankäyntiä suomalaisittain*, Suomen Sotilas 4/2002.
- Pasi Kesseli: *Valmiusprikaatin tehtävänä on hyökkäys*, Suomen Sotilas 4/2002.
- Robert Leonhard: *The Art of Maneuver. Maneuver-Warfare Theory and AirLand-Battle*.
- William S. Lind: *Maneuver Warfare Handbook*.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suoritus edellyttää opintojaksoon kuuluvien ryhmätöiden ja erillisten oppimistehtävien hyväksyttyä suorittamista. Opintojakso arvioidaan hyväksytty-hylätty-periaatteella suoritettujen oppimistehtävien, osoitetun aktiivisuuden sekä harjoitusvaiheen työskentelyn perusteella.

Rauhan ajan päällikön valmiudet 5 op

5C06 Rauhanajan perusyksikön johtaminen ja hallinto 3 op

Sisältö:

Opintojaksolla käsitellään perusyksikön johtamiseen ja hallintoon liittyviä kysymyksiä. Käsiteltäviä kokonaisuuksia ovat muun muassa: Esimies- ja vuorovaikutustaidot, kehityskeskustelut, materiaalihallinto, sotilaskurinpito, turvallisuusjohtaminen, pedagoginen johtaminen sekä työehtosopimukset ja lainsäädäntö.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksolla käytettävä opetus- ja työskentelymuodot jakautuvat seuraavasti: oma-toiminen opiskelu 40 tuntia, lähiopetus 24 tuntia, ryhmätyöt ja keskustelut 10 tuntia ja tentti 7 tuntia, yhteensä 81 tuntia, joka on 3 op.

Kirjallisuus:

Ohjesäännöt, normit ja pysyväisasikirjat ja opintojaksolla jaettavat luentomonisteet sekä opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojaksolla järjestetään yhteinen tentti opintojakson 5C07 kanssa. Tentin johtamista koskeva osio arvioidaan asteikolla 0-5.

5C07 Rauhanajan perusyksikön pedagoginen johtajuus 2 op

Sisältö:

- Päällikkö perusyksikön pääkouluttajana (pedagoginen johtaja)
- Henkilökunnan osaamisen johtaminen ja kehittäminen perusyksikössä
- Koulutussuunnitteluprosessin johtaminen ja ”vuosikello”
- Pedagogiset työkalut
  - o SYJO-työkalut
  - o Kehityskeskustelut
  - o Itsearviointit
  - o Työilmapiiirikysely
  - o Suorituskyvyn mittaukset
  - o Muu ulkoinen palaute
  - o Osaamiskartoitukset
- Palkatun henkilökunnan koulutus; upseeri- ja aliupseerikoulutus
- Varusmiesten johtaja- ja kouluttajakoulutus
- Poikkeusolojen koulutusjärjestelmä
- Viranomaisyhteistyön vaatimukset osaamiselle
- Henkilöturvallisuus (palvelusturvallisuus, työturvallisuus)

- TYKY, TYHY (sis. Liikuntaleiri)
- Hyvät käytänteet (esimerkkejä perusyksiköistä)
- Puolustushaarojen erityispiirteet pedagogisen johtajan näkökulmasta
- RVL:n opiskelijoiden osalta osin eriytetty rajavartioaseman ja rajajääkärikompanian tarkastelun osalta.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso toteutetaan yhteistoiminnassa opintojakson 5C06 (Rauhan ajan perusyksikön johtaminen ja hallinto 3 op) kanssa. Ajankäyttö esitetään yksityiskohtaisesti opintojaksojen toimeenpanokäskyssä. Maisterikurssin liikuntaleirillä opiskelijat johdetaan pedagogisen johtamisen viitekehukseen tutustuttamalla heidät yhteen sen osaluista, eli henkilökunnan työkyvyn ylläpitämiseen ja työhyvinvoinnin suunnitelmalliseen kehittämiseen perusyksikön päällikön (vast.) näkökulmasta. Opetus koostuu luennoista (2 tuntia) ja lähijaksoon valmistavasta oppimistehtävästä sekä jaettavasta materiaalista. Lähijakson opintojen alussa muodostetaan viitekehys ja avataan keskeiset käsitteet ja normit tutkivan työotteen avulla. Pääosa ajasta käytetään eri työkalujen merkityksen ja käytön vaikutusten pohtimiseen perusyksikön päällikön näkökulmasta. Tässä käytetään apuna monipuolisia oppimis- ja ryhmätehtäviä. Opintojaksolla hyödynnetään sotilaspedagogian pääaineopiskelijoiden tieteenalantuntemusta vertaisten opetuksessa. Opintojakso jakaantuu seuraavasti: Liikuntaleiri 40 tuntia, lähiopetus ja ryhmätyöt 24 tuntia ja etäopetus 30 tuntia.

Kirjallisuus:

- Erikseen määritettävät normit
- Suomalainen asevelvollisuus, Puolustusministeriö
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää ja muiden oppimistehtävien (yksilönä ja ryhmätyö) osalta hyväksytyjä suorituksia sekä osallistumista luennoille. Oppimistehtävät arvioidaan asteikolla hyväksyty-hylätty. Opintojakson alkuvaiheessa toteutettava tentti arvioidaan asteikolla 0-5. Tentin arvosana muodostaa opintojaksolta saatavan arvosanan.

3.3 Johtaminen

Aineopinnot 10 op

1B09 Johtamisen harjoitustyö 10 op

Sisältö:

Tutkimussuunnitelma, loppuraportti, palaute verkko-oppimisympäristössä, itsearviointi. Opintojakso on integroitu sotilaspedagogiikan opintojaksoon: 3B07 (Sotilaspedagogiikan harjoitustyö).

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Harjoitustyö koostuu kolmesta osasta: toiminnan, tuotteen tai tapahtuman suunnittelusta, toteuttamisesta sekä loppuraportista.

Kirjallisuus:

Erikseen jaettava kirjallisuus sekä Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen oppinäytetyö. Helsinki: Tammi.

Arviointi:

Kirjoitelma arvostellaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Syventävät opinnot 80 op

Yhteiset sisältöopinnot

1C01 Johdatus syventäviin opintoihin 3 op

Sisältö:

- Opintojakso sisältää muun muassa seuraavia kokonaisuuksia:
- Toimintaympäristöajattelu ja sotilasjohtamisen viitekehys
- Johtamisen nelikentän osa-alueet (johtaminen, johtajuus, organisaatiokulttuuri ja organisaatorakenne)
- Psykologian, sosiologian ja sosiaalipsykologian merkitys johtamisen oppiaineessa
- Johtamisparadigmojen historiallinen tarkastelu
- Viestinnän perusteet (johtamis-, esimies- ja alaisviestintä)
- Etiikan perusteet (käsitteet ja etiikka esimiestoiminnassa)
- Oppimistehtävänä työelämävaiheen kirjallinen reflektointi
- Kaikki 4-kentän osa-alueet.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Luennot 28 tuntia, harjoitukset 4 tuntia, omatoiminen opiskelu 49 tuntia, yhteensä 81 tuntia = 3 op.

Opiskelijat kirjoittavat opintojakson aikana oppimistehtävänä esseen, jossa reflektoidaan työelämävaihetta. Viitekehysten toimii johtamisen nelikenttä. Heiltä edellytetään kykyä yhdistää luento-opetuksessa esitelty ja lähdekirjallisuudesta opiskelijan itsensä omaksuma teoretieto työelämävaiheen reflektointiin. Opiskelijoiden edellytetään asettavan henkilökohtaisia oppimistavoitteita opintojaksolle. Opettajan odotetaan tukevan opiskelijoiden oppimista. Tämä tapahtuu havainnollistamalla teorian ja käytännön yhteyttä konkreettisilla esimerkeillä ja muotoilemalla oppimistehtävän tarkoituksenmukaisesti. Opettaja antaa oppimistehtävistä henkilökohtaisen kirjallisen palautteen, jossa otetaan kattavasti kantaa suoriutumiseen tehtävästä. Opintojaksolla käytetään PV-Moodlea tiedottamiseen sekä materiaalin jakamiseen, taltiointiin ja palauttamiseen.

Kirjallisuus:

- Kiuru, Jukka (toim.). Johdatus johtamiseen. Julkaisusarja 2, artikkelikokoelmat nro 3, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Maanpuolustuskorkeakoulu 2009.

Arviointi:

Opintojakson arvosana muodostuu oppimistehtävästä annettavasta arvosanasta. Opettajan tekemää arviointia tuetaan itse- ja vertaisarviolla. Oppimistehtävän arviointiperusteet selvitetään opiskelijoille opintojakson alkaessa. Opintojakso arvioidaan asteikolla 0-5.

1C02_12 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2 5 op**Sisältö:**

Opintojakso toteutetaan kolmessa eri vaiheessa, joista jokaisella vaiheella on oma teemansa. Karkeana jaotteluna voidaan pitää seuraavaa jakoa:

- sotilassosiologia ja lainsäädäntö
- oman aselajin / puolustushaaran SA -toimintaympäristö
- strateginen viestintä, informaatio-operaatiot ja media.
- 4-kentästä erityisesti johtajuus (leadership) ja organisaatiokulttuuri.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksolla käytettävät opetus- ja työskentelymuodot tuntimäärineen voivat jakautua esimerkiksi seuraavasti: luennot 60 tuntia, harjoitukset 6 tuntia, omatoiminen opiskelu harjoitustöiden tekeminen mukaan luettuna 55 tuntia ja ryhmätöet purkuihin 14 tuntia eli yhteensä 135 tuntia = 5 op. Opintojakso toteutetaan eri lukukausilla, 1. ja 2. vaihe ensimmäisen vuoden kevätlukukaudella ja 3. vaihe toisen vuoden

syyslukukaudella. Ensimmäisessä vaiheessa syvennyttään lainsäädännön ja sotilassosiologisten ilmiöiden vaikutukseen johtamiselle sekä siihen, miten nämä on otettava huomioon johtamisessa. Aiheita lähestytään esimerkkien ja case-tarkasteluiden kautta. Toisessa vaiheessa opiskelijat analysoivat taktiikan harjoituksiin liittyen oman aselajinsa / puolustushaaransa mukaista toimintaympäristöä pohtien esiin nousevia haasteita johtamiselle yrittäen samalla etsiä niihin ratkaisuita. Kolmannessa vaiheessa keskiössä on informaatio ja sen vaikutus johtamiseen. Johtaminen ei ole mahdollista ilman informaatiota ja opiskelijoiden huomio tulee kiinnittää informaation merkitykseen päätöksenteossa kaikilla tasoilla. Kolmannessa vaiheessa informaation ja sen manipuloinnin merkitystä tarkastellaan esimerkkien kautta. Viitekehyksenä käytetään Alvin ja Heidi Tofflerin muodostamaa kolmen maailman mallia, jonka mukaan yhteiskunta on käyttänyt työkalujaan sodankäynnin välineinä - viimeisimpänä informaatioyhteiskunta, jossa aseina ovat mm. kännykät, videot ja GPS:t. Strategisen viestinnän kautta siirtytään informaatio-operaatioiden käsittelyyn yksityiskohtaisten esimerkkien avulla. Opintojakson kolmannessa vaiheessa palataan ensimmäisen ja toisen vaiheen aiheisiin linkittämällä sotilassosiologiset ilmiöt informaation ja sen manipuloinnin merkitykseen - suojautuminen psykologiselta vaikuttamiselta ja joukon henkisen suorituskyvyn turvaaminen.

Kirjallisuus:

- Moderni kriisilainsäädäntö. Aine, Nurmi, Ossa, et. al., WSOYPRO 2011.
- Gunnar Rosen, Juhani Parkkari: Sodan Lait käsikirja. Edita 2004.
- Berger, Heidi: Venäjän informaatio-psykologinen sodankäyntitapa terrorismintorjunnassa ja viiden päivän sodassa. Julkaisusarja 1: Tutkimuksia nro 5. Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos. Maanpuolustuskorkeakoulu 2010.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson suorittaminen hyväksytysti edellyttää myös erikseen annettavien harjoitus- oppimistehtävien suorittamisen hyväksytysti.

Opintojakson arvosana muodostuu seuraavalla tavalla:

1. vaihe: 1-2 tenttiä, harjoitus- tai oppimistehtävää kirjallisuuden ja opetuksen pohjalta aiheisiin liittyen

2. vaihe: oppimistehtävä (hyv/hyl)

3. vaihe: 1 - 2 tenttiä, harjoitus- tai oppimistehtävää kirjallisuuden ja opetuksen pohjalta aiheisiin liittyen

Kurssin lopullinen arvosana koostuu tenttien/oppimispäiväkirjojen/harjoitustöiden arvosanojen keskiarvoista. Eri vaiheiden tenteillä on sama painoarvokerroin.

1C03_12 Johtamisopit ja taistelun johtaminen 3 op

Sisältö:

Opintojaksolla perehdytään seuraaviin kokonaisuuksiin: johtamisoppien kehitys, keskeisten PV:n johtamisoppien vaikutus toimintaympäristössä (syväjohtaminen, strateginen johtaminen) sekä johtamisen erityispiirteet taistelutilanteessa.

Opintojakso muodostaa kiinteän kokonaisuuden opintojakson ”Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä kanssa”. Yhdessä näillä kahdella opintojaksolla opiskelija saa kokonaiskäsityksen sodan ajan toimintaympäristöstä ja johtamisen erityispiirteistä. Lisäksi opiskelija ymmärtää toimintaympäristössä vaikuttavien johtamisparadigmojen syitä ja taustoja. 4-kentästä erityisesti johtajuus (leadership) ja organisaatiokulttuuri.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Luento-opetusta 30 tuntia, omatoiminen opiskelu (kirjallisuus) 30 tuntia ja oppimispäiväkirjan laatiminen 21 tuntia eli yhteensä 81 tuntia = 3 op. Opetuskieli on suomi ja englanti.

Kirjallisuus:

- Johtajan käsikirja.
- Leadership. The Warriors art.
- Oheislukemisto:
- FM 5–0 (Yhdysvaltalainen ohjesääntö)
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakson lopuksi laaditaan oppimispäiväkirja, joka muodostaa opintojakson arvosanan.

Arvostelu 0-5.

1C04 Kehittyjästä valmentajaksi 3 op

Sisältö:

Opintojakso sisältää muun muassa seuraavia kokonaisuuksia: Työelämävaiheen reflektointi, pedagogisen johtajana kehittymisen perusteet, psykologinen ja/tai kognitiivinen testi ja palautekeskustelu, oman toimintakyvyn ja kouluttajuuden arviointi ja kehittäminen (kehittymis-suunnitelma), työyhteisön pedagogisen prosessin analysointi, raportin kirjoittaminen (portfolio, johtajakansio), esimies- ja vuorovaikutusvalmennus, etiikka ja upseerikasvatus, pedagoginen mentorointi ja ekspertti-noviisi-näkökulma. Opintojakso kestää koko maisterivaiheen opintojen ajan ja nivoutuu muihin sotilaspedagogiikan opintojaksoihin. Opintojakso toteutetaan osin yhdessä opintojakson 3C11_12 ”Pedagogisena johtajana kehittyminen” kanssa. Kaikki 4-kentän osa-alueet ja keskinäisriippuvuuden ymmärtäminen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Luennot ja muu kontaktiopetus 22 tuntia, ryhmätyöt 5 tuntia, testit/testipalautte 3 tuntia, mentorointi 8 tuntia, omatoiminen opiskelu (sis. kehityssuunnitelman ja raporttien laatimisen) 30 tuntia, raporttien purku 12 tuntia. Opintojakso toteutetaan kolmessa vaiheessa ja se kestää koko maisteriopintojen ajan.

Ensimmäinen lähiopiskeluvaihe (1. opiskeluvuoden syyslukukausi):

- Luento-opetuksena/itseopiskeluna pedagogisen johtajuuden ja osaamisen kehittäminen
- Laaditaan ryhmätyö, jossa opiskelijat käsittelevät pedagogisen johtajuuden kehittämistä työelämästä saamiensa kokemusten kautta.
- Psykologinen ja/tai kognitiivinen testi ja palautekeskustelu
- Opiskelijat laativat henkilökohtaisen kehityssuunnitelman, jonka tukena ovat keskustelu psykologin kanssa ja työelämävaiheessa kerätty palaute.

Etäopiskeluvaihe (1. opiskeluvuoden syyslukukausi - 2. opiskeluvuoden kevätlukukausi):

- Opiskelija toteuttaa kehityssuunnitelmaansa ja laatii sen toteutumisesta väliraportin ja loppuraportin.
  - Etäopetusvaiheessa toteutetaan lukukausittain pedagoginen mentorointitilaisuus ja/tai verkkokeskusteluita
  - Toinen lähiopetusvaihe (2. opiskeluvuoden kevätlukukausi):
  - Kehitymisraporttien purku ja esittely
  - Työyhteisön osaamisen kehittäminen luento-opetuksena ja ryhmäkeskusteluina
- Opintojaksolla käytetään verkko-oppimisympäristöä tiedottamiseen sekä materiaalin jakamiseen, taltiointiin ja palauttamiseen sekä verkkokeskusteluiden (osana mentoroinnit) toteuttamiseen. Kannustetaan johtamiskansion ylläpitoon.

Laitos nimeää opiskelijalle mentorin kehittymisen tueksi. Mentori voi olla EUK/YEk opiskelija, MPKK opettaja tai upseeri kotijoukko-osastosta.

Opintojakso liittyy kaikkiin johtamisen opintojaksoihin.

Kirjallisuus:

- Puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutusvalmennuksen opetusmateriaali
- Chance, PL & Chance, EW (2002). Introduction to Educational Leadership & Organizational Behavior
- Oheiskirjallisuus:
- Nissinen, Vesa: Puolustusvoimien johtajakoulutus. Johtamiskäyttäytymisen kehittäminen.
- Pirnes, Unto: Kehittyvä johtajuus: Johtamisen dynamiikka.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Oppimispäiväkirja (kehitymisraportti) arvioidaan opintojen päätteeksi HYV/HYL.

1C07_12 Johtaminen ja esimiestyö työyksikössä 4 op

Sisältö:

Opintojakso voi sisältää esimerkiksi seuraavia teemoja:

Rauhan ajan toimintaympäristön yleiskuvaus, lainsäädäntö, turvallisuus johtamisen osana, asiantuntijaorganisaation johtaminen, tietojärjestelmien vaikutus johtamiseen projektijohtaminen, muutosjohtaminen, viestintä, virkamiesetiikka, henkilöstötuki, rauhan ajan organisaatiot ja niiden ilmiöt, hallintoajattelun uudistaminen sekä hyvän hallinnon periaatteet.

4-kentästä erityisesti johtaminen (management) ja organisaatorakenne.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Luento-opetus 35 tuntia, ryhmätyöt 12 tuntia, verkko-opetus ja keskustelut 10 tuntia sekä kirjallinen työ 50 tuntia, yhteensä 107 tuntia = 4 op.

Kirjallisuus:

- Perusyksikön hallintoa koskevat normit
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakson päätteeksi laaditaan kirjallinen työ (esim. lehtikirjoitus), joka muodostaa opintojakson arvosanan. Arviointi 0-5.

1C09_12 Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa 3 op

Sisältö:

Opintojaksolla käsitellään seuraavia kokonaisuuksia: kokonaisvaltainen kriisinhallinta, työskentely monikansallisessa ympäristössä sekä niiden kriisialueet ja johtamisen erityispiirteet ja kansainvälinen esikuntarakenne. Opintojakso koostuu kriisinhallinnan yleisluennoista sekä esikuntapalveluun perehtymisestä. Opintojakson aikana järjestetään harjoitus, jossa opiskelijat perehtyvät kansainväliseen esikuntatyöskentelyyn. 4-kentästä erityisesti management ja organisaatorakenne.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Luento-opetus 24 tuntia, harjoitus 50 tuntia ja itseopiskelu 7 tuntia, yhteensä 81 tuntia = 3 op. Opetuskieli on englanti.

Kirjallisuus:

- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakson luento-osuuden päätteeksi järjestetään tentti, joka arvostellaan 0-5.

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista luennoille ja toimintaa esikunnassa.

Opintojakson arvosana muodostuu tentin ja kouluttaja-arvion pohjalta.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op

1YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op

Sisältö:

- Tutkimustoiminnan merkitys puolustusvoimissa, sotatieteellinen tutkimus Maanpuolustuskorkeakoulussa, mitä sotatieteet ovat ja miten tutkimusta tehdään Maanpuolustuskorkeakoulussa.
  - o Maanpuolustuskorkeakoulun ainelaitosten tutkimusteemat ja tutkimustoiminnan esittely
- Tieteellisen tutkimuksen tekeminen
  - o Tieteenfilosofian perusteet
  - o Tutkimusetiikka
  - o Tieteellinen kirjoittaminen ja lukeminen
  - o Tieteellisen tutkimuksen terminologia
  - o Tutkimustoiminta yliopistoissa yleisesti ja osana oppinäytteiden tekemistä
  - o Tiedonhaku
  - o Turvaluokitellun materiaalin käsittely ja käyttö tutkimuksessa
- Seminaarityöskentely, Perehtyminen aiemmin tehtyihin pro gradu -tutkielmiin ja pro gradu -tutkielman laadinta ja tavoitteet.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso koostuu luennoista (noin 36 tuntia), ryhmätyöskentelystä ja ryhmätöiden purkuseminaarista (noin 16 tuntia) sekä itsenäisestä työskentelystä (noin 22 tuntia). Luennot muodostavat perustan ymmärtää miksi, millaista ja miten tutkimustoimintaa tehdään yliopistoissa, puolustusvoimissa ja erityisesti Maanpuolustuskorkeakoulussa ja miten tutkimustoiminta liittyy pro gradu -tutkielman laadintaan. Itsenäinen työskentely sisältää aikaisempien opiskelijoiden laatimien pro gradu -tutkielmien lukemista, niiden arviointia ja niiden perustella laadittuja yhteenvetoja. Ryhmätyöskentelyssä opiskelijat pääsevät vertaamaan havaintojaan esimerkkinä olevien tutkimustöiden ongelmanasettelusta, käsittelytavoista ja töiden monimuotoisuudesta. Opintojakson opetuskieli on suomi.

Kirjallisuus:

Opintojaksolla käytettävä opintomateriaali koostuu luentomateriaalista, valikoiduista oppinäytetöistä sekä erikseen määrättävästä kirjallisuudesta.

Arviointi:

Opintojakson arviointi perustuu opintojakson aikana laadittavaan raporttiin, joka perustuu opintojakson aikana opetettuihin asiakokonaisuuksiin ja erikseen jaettavaan opintomateriaaliin. Opintojakso arvioidaan numeerisesti (0-5) puolen numeron tarkkuudella.

1C05A_12 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op**Sisältö:**

Opintojakson keskeisimpinä sisältöinä ovat:

- tieteenfilosofiset suuntauokset
- metodologia
- tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet
- ryhmäkeskustelu annetun tieteellisen artikkelin pohjalta (johtamispainotteisuus)
- harjoitustyö; väitöskirjojen, vast. tie teenfilosofian ja metodien analysointi (johtamispainotteisuus)
- tutkimusprosessi
- tutkimussuunnitelma

Opintojakso sisältää eriytyneitä vain johtamista koskevia osioita, joiden painopisteenä on johtamista käsittelevien tutkimusten ja tieteellisten artikkelien, vast. analysointi sekä ryhmäkeskustelu. Opintojakso on integroitu sotalaspedagogiikan kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 3C06 kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Lähiopetus koostuu luennoista. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan tutkimuskoulutuksen työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu tehtävien tuotteet.

Etä- ja itseopiskelu koostuvat tehtävistä, jotka käsittelevät johtamisen aihealuetta koskevien tutkimusten, väitöskirjojen, vast. sisällöllistä analysointia, painottuen tieteenfilosofiaan ja valittuun tutkimusmetodologiaan sekä aineiston analysointimenetelmään ja tutkimuksen raportointiin.

Etä- ja itseopiskelutyöt esitellään erikseen määrättyinä tarkasteluajankohtina ja niistä annetaan välitön palaute opiskelijoille. Etätyöt laaditaan opiskelijoiden määrä huomioiden joko pari- tai pienryhmätöinä. Kurssi sisältää lähiopetusta 38 tuntia ja etäopetusta 70 tuntia.

Kirjallisuus:

- Virta, Jami (2008) Johtamisen laitoksen tutkimustyöohje tai JOSPEL:n päivitetty tutkimusohje.

Oheiskirjallisuus:

- Tuomi, J. & Sarajarvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi 2002. (tai uudempi painos)
- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos)
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.
- Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.). Menetelmäviidakon raivaajat - Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Hansaprint 2011.
- Metsämuuronen, Jari. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp. 2009.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali
Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen (tutkimukset, väitöskirjat, vast).

Arviointi:

Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi. Laaditut harjoitustyöt arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli työ arvioidaan hylätyksi, tulee se saadun palautteen mukaisesti täydentää annettuun määräaikaan mennessä. Harjoitustöiden arviointikriteerit on yksityiskohtaisesti kerrottu opiskelijoille ennen varsinaista tehtävänantoa.

1C05B_12 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op**Sisältö:**

- Tilastollisen kuvauksen perusteet
  - Tutkimusongelmien/kysymysten kehittäminen ja menetelmän valitseminen, aineiston keruu
  - SPSS19-ohjelmiston käyttäminen
  - Faktorianalyysit, yksisuuntainen varianssianalyysi, lineaarinen regressioanalyysi ja klusterianalyysien perusteet
  - Analyysien tulkinta, arviointi ja merkityksen selittäminen
  - Tutkimuksen raportointi
- Opintojakso on integroitu sotalaspedagogiikan kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät 3C07 kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Lähiopetus koostuu luennoista. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan tutkimuskoulutuksen työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu tehtävien tuotteet.

Etä- ja itseopiskelu koostuvat tehtävistä, jotka käsittelevät johtamisen aihealuetta koskevien tutkimusten, väitöskirjojen, vast. sisällöllistä analysointia, painottuen tieteenfilosofiaan ja valittuun tutkimusmetodologiaan sekä aineiston analysointimene- telmään ja tutkimuksen raportointiin.

Etä- ja itseopiskelutyöt esitellään erikseen määrättyinä tarkasteluajankohtina ja niistä annetaan välitön palaute opiskelijoille. Etätyöt laaditaan opiskelijoiden määrä huomioiden joko pari- tai pienryhmätöinä. Kurssi sisältää lähiopetusta 38 tuntia ja etäopetusta 70 tuntia.

Kirjallisuus:

- Virta, Jami (2008) Johtamisen laitoksen tutkimustyöohje tai JOSPEL:n päivitetty tutkimusohje.

Oheiskirjallisuus:

- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi 2002. (tai uudempi painos)
- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos)
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.
- Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.). Menetelmäviidakon raivaajat - Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Hansaprint 2011.
- Metsämuuronen, Jari. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp. 2009.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali
Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen (tutkimukset, väitöskirjat, vast).

Arviointi:

Arviointi S, pakollinen. Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi. Laaditut harjoitustyöt arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty. Mikäli työ arvioidaan hylätyksi, tulee se saadun palautteen mukaisesti täydentää annettuun määräaikaan mennessä. Harjoitustöiden arviointikriteerit on yksityiskohtaisesti kerrottu opiskelijoille ennen varsinaista tehtävänantoa.

1C05C_12 Tieteenfilosofia ja metodologia 2 op

Sisältö:

- Opintojakson painopisteinä ovat johtamisen aihealueeseen liittyvän tutkimuksen tieteenfilosofia ja metodologiset orientaatiot, sekä seuraavat aihealueet:
- tiede ja tieteellinen tutkimus
- ontologia
- epistemologia

- metodologia ja metodi
  - ihmis- ja yhteiskuntatieteet suhteessa luonnontieteisiin
  - paradigma-ajattelun perusteet ja kritiikki
- Opintojakso on integroitu sotilaspedagogiikan tieteenfilosofia ja metodologia opintojakson, 3C05A kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso painottuu etäopiskeluun. Lähiopetus koostuu tieteenfilosofiaa ja metodologiaa koskevista kertaavista luennoista. Etäopiskelutyönä opiskelija laatii esseen oman tutkimusaiheensa tieteenfilosofisesta taustasta ja näkökulmasta sekä metodologisesta valinnasta.

Kurssi sisältää lähiopetusta 12 tuntia ja etäopetusta 42 tuntia.

Kirjallisuus:

- Niiniluoto, I. 2002. Johdatus tieteenfilosofiaan: käsitteen- ja teorianmuodostus.
- Kiikeri, M & Ylikoski, P. 2004. Tiede tutkimuskohteena: Filosofinen johdatus tieteen tutkimukseen.
- Raatikainen, Panu. 2004. Ihmistieteet ja filosofia. Helsinki Gaudeamus.
- Sirén, Torsti 2010. Verum Est Ipsum factum - True is What Has Been Made as Such. Journal of Military Studies, Vol 1, No 1. [[Http://ojs.tsv.fi/index.php/jms/article/view/3552/3361](http://ojs.tsv.fi/index.php/jms/article/view/3552/3361)]
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen (tutkimukset, väitöskirjat, vast).

Arviointi:

S, pakollinen. Opintojaksolla laadittu etäopiskelutyö on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi. Etäopiskelutyö arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli työ arvioidaan hylätyksi, tulee se saadun palautteen mukaisesti täydentää annettuun määräaikaan mennessä. Etäopiskelutyön arviointikriteerit on yksityiskohtaisesti kerrottu opiskelijoille ennen varsinaista tehtävänantoa.

1C06 Johtamisen pro gradu -tutkielma ja seminaarit 34 op

Sisältö:

Tieteenfilosofiset suuntaukset, tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet, tieteellisen asiayhteyden normit täyttävä argumentointi, seminaarityöskentely (4 pro gradu seminaaria), tekstien muokkaaminen, pro gradu tutkielman laatiminen. Opintojaksoon integroidaan YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi)-opintojakson ja maisteritutkinnon kypsyysnäytteen kanssa. Seminaarit on integroitu sotilaspedagogiikan pro gradu seminaarien kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksolla osallistutaan aktiivisesti seminaarityöskentelyyn, muokataan tekstejä sekä laaditaan pro gradu -tutkielma. Seminaarityöskentely toteutetaan neljässä seminaarissa, joihin integroidaan opintojakso YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi 2 op) sekä 1 op opintojaksosta YM02 Vieras kieli/englanti. Opintojakso toteutetaan seuraavasti:

- Seminaarit (15 op),
- Seminaari 1, tutkimussuunnitelman laatiminen ja esittely (5 op), 1. vuosi joulukuu
- Seminaari 2, tutkimuksen menetelmän ja teoreettisen taustan esittely (4 op), 1. vuosi huhtikuu
- Seminaari 3, tutkimuksen käsikirjoituksen esittely (4 op), 2. vuosi helmikuu
Huom. Opintojaksosta YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi 2 op) sekä opintojaksosta YM02 Vieras kieli (englanti 1 op) kirjataan suoritetuiksi 3. seminaarin jälkeen, mikäli 1) työn ohjaaja hyväksyy opiskelijan osoittaneen kykyä tieteelliseen suomen- tai ruotsinkieliseen ilmaisuun sekä 2) opiskelija on osoittanut käyttäneensä työnsä lähdeaineistona vähintään kahta englanninkielistä lähdettä.
- Seminaari 4, parhaiden tutkielmien esittely (2 op), 2. vuosi elokuu
- Tutkielman laatiminen (19 op).

Opinnäytteen laatiminen itsenäisesti 1. ja 2. vuoden aikana, ohjaustapaamiset eri suunnitelman/ohjaussopimuksen mukaan, ohjaukseen kuuluu tekstin- ja kielenhuoltoa, jossa opiskelijat lähettävät noin 4 sivua valitsemaansa tekstiä (esim. tiivistelmä, johdanto tai yhdistelmä) kielen asiantuntijan tekstipalautetta varten. Lähiopetus 250 tuntia, etäopetus 670 tuntia. Maisterintutkintoon kuuluvan kypsyysnäytteen (pro gradu -tutkielman tiivistelmän) laatiminen ja muokkaaminen sisällön ohjaajan ohjauksessa.

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä (2008).
- Virta, Jami (2008) Johtamisen laitoksen tutkimustyöohje tai JOSPEL: n päivitetty tutkimusohje.
- Oheiskirjallisuus:
- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos).
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.
- Hakala, J.T. 1999. Graduopas. Melkein maisterin käsikirja. Helsinki: Gaudeamus.
- Kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen oppaat ja verkkosivut.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali. Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen.

Arviointi:

Seminaariaineisto ja esitelmät arvioidaan hyväksyty/hylätty. Pro gradu tutkimus arvioidaan asteikolla Approbatur–Laudatur. YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suo-

mi/ruotsi) -opintojakson arviointi on kuvattu opintojakson pedagogisessa käsikirjoituksessa. Kypsyyssnäyte arvioidaan hyväksytyksi tai täydennettäväksi.

Valinnaiset opinnot 10 op

Opinnot valitaan alla olevasta tarjonnasta, toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta korkeakoulusta.

1C08A_12 Strateginen johtaminen 10 op

Sisältö:

Strategisen johtamisen keskeiset käsitteet ja klassikot. Puolustushallinnon strategioiden arviointia eri teorioita käyttäen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetusta 30 tuntia, seminaarit ja ryhmätyöt 40 tuntia, itseopiskelua 150 tuntia, kirjalliset työt/ raportit yhteensä 50 tuntia, yhteensä 270 tuntia = 10 op. Opiskelumateriaali on sekä suomeksi että englanniksi.

Kirjallisuus:

- Mintzberg et al. Strategy safari, Prentice hall. 1998 tai uudempi
- Terho, Sampo (toim.) Strategian jäljillä Osa I
- PLM Strategia 2030
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Arviointi tapahtuu järjestettävän koulutyön perusteella hyväksyty/hylätty.

1C08B_12 Johtamisopit ja teoriat ilmiönä 10 op

Sisältö:

Opintojaksolla opiskelija syventää tietämystään eri johtamisopeista ja teorioista. Opiskelija lisäksi arvioi kriittisen analyttisesti puolustushallinnon erilaisia johtamista koskevia ohjeita, normeja ja määräyksiä.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetusta 30 tuntia, seminaarit ja ryhmätyöt 40 tuntia, itseopiskelu 150 tuntia, kirjalliset työt/ raportit yhteensä 50 tuntia, yhteensä 270 tuntia = 10 op.

Kirjallisuus:

- Seeck, Hannele: Johtamisopit Suomessa
- Kenttäohjesääntö yleinen osa
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Raportti arvioidaan hyväksytyy/hylätty.

1C08C_12 Johtamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset ilmiöt 10 op**Sisältö:**

Laaja kokonaisuus kriittistä media-analyysia (toteutetaan verkko-opetuksena). Asevoimien ja valtion välinen vuorovaikutus.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kriittisen media-analyysin opetus toteutetaan pääosin verkko-opetuksena, asevoimien yhteiskunnallisten suhteiden osuus pääosin itseopiskeluna. Opintojakson rakenne tarkennetaan opiskelijamäärän selvittyä. Lähiopetusta 30 tuntia, seminaarit ja ryhmätyöt 40 tuntia, itseopiskelua 150 tuntia, kirjalliset työt/raportit 50 tuntia, yhteensä 270 tuntia = 10 op.

Kirjallisuus:

- Herkman, Juha: Kriittinen mediakasvatus. Vastapaino 2007.
- Huntington, Samuel P.: The Soldier and the State. The Theory and Politics of Civil-Military Relations. The Belknap press of Harvard University Press 1957.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Eri verkkotehtävien hyväksytyy suorittaminen, arviointi hyväksytyy/hylätty.

1C08D_12 Johtaminen ja käyttäytymistieteet 10 op**Sisältö:**

Sisältö määritetään opiskelijan oppimistavoitteisiin liittyen yhteistyössä Käyttäytymistieteiden laitoksen kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetusta 30 tuntia, seminaarit ja ryhmätyöt 40 tuntia, itseopiskelu 150 tuntia, kirjalliset työt/raportit yhteensä 50 tuntia, yhteensä 270 tuntia = 10 op.

Kirjallisuus:

- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali.
- Opiskelijan esittämä laaja kirjallisuusmateriaali.

Arviointi:

Raportti arvioidaan hyväksytyy/hylätty.

1C08E_12 Pedagoginen johtaminen 10 op**Sisältö:**

Opintojakso toteutetaan yhdessä sotilaspedagogiikan pääaineopiskelijoiden kanssa. Opintojakso koostuu pääosin opintojaksoista 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi. Eriytyvistä suoritustavoista käsketään erikseen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kuten sotilaspedagogiikan opintojaksoista 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi.

Kirjallisuus:

Kuten sotilaspedagogiikan opintojaksoissa 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi.

Arviointi:

Kuten sotilaspedagogiikan opintojaksoissa 3C01 Pedagoginen johtaminen ja 3C02 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi. Arviointi HYV/HYL.

3.4 Sotilaspedagogiikka

Aineopinnot 10 op

3B07 Sotilaspedagogiikan harjoitustyö 10 op

Sisältö:

Tutkimussuunnitelma, loppuraportti, palaute verkko-oppimisympäristössä, itsearviointi. Opintojakso on integroitu johtamisen opintojaksoon: 1B09 (Johtamisen harjoitustyö).

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Harjoitustyö koostuu kolmesta osasta: Toiminnan, tuotteen tai tapahtuman suunnittelusta, toteuttamisesta sekä loppuraportista.

Kirjallisuus:

Erikseen jaettava kirjallisuus sekä Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen oppinäytetyö. Helsinki: Tammi.

Arviointi:

Kirjoitelma ja opintojakso arvostellaan asteikolla hyväksyty/hylätty.

Syventävät opinnot 80 op

Yhteiset sisältöopinnot

3C01_12 Pedagoginen johtaminen 5 op

Sisältö:

Oppivan organisaation perusrakenne, pedagogisen johtajuuden ja päätöksenteon malli, pedagogisen johtamisen työkalut, verkostoituminen pedagogisen johtajan tukena, organisaatioviestintä pedagogisen johtajan näkökulmasta, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, ekspertti-noviisi-näkökulma, tieto, taito ja transfer, kulttuuri monikerroksisena tekijänä ja vaikuttajana, muutosintervention suunnittelu ja toteuttaminen omassa toimintaympäristössä, muutosvastarinta sosiaalisena ilmiönä ja pedagogisen johtajan haasteena, koulutusorganisaatioiden ja kouluttajuuden strategisen kehittämisen lähestymistapoja ja menetelmiä (OSTRA), yleinen asevelvollisuus suomalaisen koulutusjärjestelmän osana (erit. elinikäinen oppiminen), PV:n johtamismallit pedagogisen johtajan näkökulmasta, vertaileva koulutustutkimus (esimerkkitutkimuksia), suomen ja eräiden muiden asevoimien ja viranomaisten koulutusjärjestelmät (ml. pohjoismainen yhteistyö), NATO:n koulutussuunnitteluprosessi ja NEITMS, tutki-

mustehtävä kotijoukko-osastossa. Opiskelija tuntee myöhemmin opintojaksolla 5C07 ”Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus” käsiteltävien pedagogisen johtajan työvälineiden ja -menetelmien taustatekijät sekä merkityksen. Opiskelija kykenee näiden menetelmien kriittiseen arviointiin sekä edelleen kehittämiseen perusyksikön päällikön (pedagogisen johtajan) näkökulmasta.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetusta 40 tuntia sisältäen tutkimustehtävien purun, tutkimustehtävän laatiminen 20 tuntia, ryhmätyöt 24 tuntia, omatoiminen opiskelu 51 tuntia. 1. lähiopiskelujakson päätteeksi opiskelijat saavat perusteet kotijoukko-osastossa tehtävää tutkimustehtävää varten. Tutkimustehtävä toteutetaan etäopiskeluvaiheessa. 2. lähiopiskeluvaiheessa puretaan tutkimustehtävät ja vertailevan koulutustutkimuksen ryhmätyöt. Opintojakso liittyy opintojakso 3C11 ”Pedagogisena johtajana kehittyminen” kanssa ja toteutetaan yhdessä 1C08E_12 ”Pedagoginen johtaminen” kanssa. Opiskelijoita hyödynnetään opintojaksolla 5C07 ”Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus” vertaisopettajina. Opintojaksolla käytettävä kirjallisuus/muu aineisto on osin englanninkielistä. Vertailevan koulutustutkimuksen ryhmätyö laaditaan ja puretaan englanniksi.

Kirjallisuus:

Tentittävä kirjallisuus (luvut tarkennetaan opintojakson alussa):

- Johtajan käsikirja, Puolustusvoimat
  - Mäkinen, J. 2006. The Learning and Knowledge Creating School: Case of the National Defence College.
  - Viitala R. 2003. Osaamisen johtaminen esimiestyössä. Acta Wasaensia. Universitas Wasaensis.
  - OSTRÄ (2007)
  - Moskos, Williams & Segal (Eds.). The Postmodern Military: Armed Forces after the Cold War.
  - Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali
- Muu kirjallisuus:
- Chance, PL & Chance, EW (2002). Introduction to Educational Leadership & Organizational Behavior
  - Their, Siv, Pedagoginen johtaminen, 1994
  - Senge, P. 1990. The Fifth Discipline: The Art & Practice of the Learning Organization

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson aikaiset ryhmätyöt, tutkimustehtävät ja muut oppimistehtävät arvioidaan hyväksyty/hylätty. Kirjatentti arvioidaan numeraalisesti 0-5.

3C02_12 Koulutuksen suunnittelu, ohjaus ja arviointi 6 op**Sisältö:**

- Perusyksikön päällikkö pedagogisen johtajana.
- Perusyksikön pedagogiset työkalut
- Henkilökunnan ja asevelvollisten osaamisen johtaminen ja kehittäminen
- Koulutussuunnitteluprosessin johtaminen (suunnittelu, toteutus ja arviointi)
- Esimies työyhteisön kehittäjänä (painopiste työssä oppimisen ohjaus)
- PV:n johtajakoulutus pp. kouluttajakoulutus
- Koulutuksellisen suorituskyvyn arviointi.
- Pedagogisen johtamisen vuosikello perusyksikössä
- Henkilökunnan osaamisen johtaminen ja kehittäminen perusyksikössä/vast.
- Taitotyyppit ja niiden tunnistaminen (keskeistaidoilla, reunataitoja, äänettömät tai sanattomat tiedot ja taidot)
- Erilaisten ihmis- ja oppimiskäsitysten huomioiminen koulutussuunnittelussa
- Ekspertti-noviisi-näkökulma
- Oppimisorientaatiot
- Koulutussuunnitteluprosessin johtaminen käytännössä
- Opetusmenetelmät (asevelvolliset ja aikuiskoulutus), verkostoituminen
- Kehittämisprojekti kotijoukko-osastossa

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lähiopetusta 27 tuntia, harjoitukset ja demot 10 tuntia, ryhmätyöt 15 tuntia, kehittämisprojekti 30 tuntia, omatoiminen opiskelu 80 tuntia. Opintojakso aloitetaan lähijaksolla, jossa opiskelijat tutustutetaan pedagogiseen johtamiseen perusyksikössä. Teoriatietoa käsitellään yhteisesti mm. suhteessa opiskelijoiden työelämävaiheen kokemuksiin erilaisten case-tarkasteluiden avulla (opiskelijat saavat ennen opintojakson alkua valmistautumistehtävän esimerkkitalanteiden pohtimisesta). Opiskelijat perehtyvät aiheisiin monipuolisen, aktiivisen ja erilaisia näkökulmia avaavan työskentelyn muodossa. Lähijakson päätteeksi opiskelijat tekevät suunnitelman omaan perusyksikkönsä/vast. liittyvästä kehittämisprojektista.

Kehittämisprojekti:

Opiskelijat saavat opintojakson 3C11 Pedagoginen johtaminen liittyen tutkimustehtävän kotijoukko-osastossaan. Tutkimusraportin perusteella opiskelija laatii kehittämissuunnitelman/projektin omaan perusyksikkönsä/vast.

Projekti on yksilötyö, joka koostuu aiheita eri näkökulmista lähestyvistä oppimistehtävistä ja opiskelijan laatimasta, opintojakson asioita sekä osaltaan myös omaa oppimista reflektoivasta raportista. Raportin keskeisenä tavoitteena on tuottaa opiskelijan omalle työyhteisölle käytännönläheistä ja käyttökelpoista tietoa jonkun osa-alueen kehittämisen tai uudistamisen helpottamiseksi.

Raportissa opiskelija rakentaa itselleen käsityksen pedagogisen johtamisen toteutumisesta ja ilmenemisestä omassa työyksikössään. Kehittämisoroitit puretaan 2. lukuvooden keväällä 3C11 Pedagogisena johtajana kehittyminen purkutilaisuuden yhteydessä. Osaa kehittämisoroitteista hyödynnetään opintojaksolla 5C07 Rauhan ajan perusyksikön pedagoginen johtajuus. Kehittämisoroitteille raportteineen varataan 30h (3C01 tutkimustehtävä tukee kehittämisprojektia)

Toisen lähijakson aikana syvennetään opiskelijoiden pedagogista osaamista lähiopetuksessa. Lähijaksoon liittyy opetusnäytteet opiskelijoilta, joihin he ovat saaneet perusteet opintojakson aluksi.

Opintojakso liittyy opintojakso 3C11 Pedagogisena johtajana kehittyminen kanssa. Opintojakso toteutetaan osittain yhdessä 1C08E Pedagoginen johtaminen kanssa.

Opintojaksolla käytettävä kirjallisuus/muu aineisto on osin englannin kielistä.

Kirjallisuus:

- Puolustusvoimien normit (tarkennetaan opintojaksolla)
- Suomalainen asevelvollisuus, Puolustusministeriö
- Järvinen, A., Koivisto, T. & Poikela, E. 2000. Oppiminen työssä ja työyhteisössä. Juva: WS Bookwell.
- Lindblom-Ylänne, S., & Nevgi, A. (Toim.). (2009). Yliopisto-opettajan käsikirja. WSOY.
- Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson aikaiset ryhmätyöt ja muut oppimistehtävät arvioidaan hyväksyty/hylätty. Kehittämisoroitteiden raportti arvioidaan numeraalisesti 0-5. Opetusnäyte arvioidaan numeerisesti 0-5. Opintojakson kokonaisarvosana muodostuu painotuksella 25 % opetusnäyte ja 75 % kehittämisprojektin raportti.

3C03_12 Kokonaisvaltainen kriisinhallinta 4 op

Sisältö:

Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan käsitteet, kriisinhallintaoperaation valmistautuminen, kouluttaminen kriisinhallintaoperaatiossa, suunnitteluun ja johtamiseen vaikuttavia tekijöitä, kriisinhallintaoperaation päättymisen ja siihen liittyvät toimenpiteet, kansainvälisen esikunnan rakenne ja tehtävät, toimistot (S) ja tehtävät, suunnitteluprosessi, GOP 2005, COIN-perusteet, karttatarjoitus (MAPEX) ja soveltava harjoitus (CPX).

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso jakautuu kahteen vaiheeseen, kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan perusteiden opetusvaiheeseen ja kansainväliseen harjoitukseen. Kansainvälinen harjoi-

tus jakaantuu kolmeen osioon, perusteiden opettamiseen, MAPEX:iin (muodollinen harjoitus) ja CPX (esikuntaharjoitus) harjoitukseen.

1. vaiheessa perehdytään kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan ja turvallisuuden käsitteisiin sekä kouluttamisen näkökulmiin operaation erivaiheissa. 1. vaiheessa lähiopetusta 15h ryhmätöitä ja etäopetusta 12h.

2. vaiheessa luennoilla ja case-harjoituksilla opetuksessa saadaan perusteet kansainvälisen esikunnan eri toimistojen toiminnasta. Opetusryhmien koko vaihtelee pienryhmistä kaikkiin opintojakson opiskelijoihin. Muodollisessa harjoitusvaiheessa jakaannutaan toimistoihin, opetellaan oman toimiston tehtävät case-harjoitusten avulla. 3. vaiheessa sovelletaan opittua ja nivotaan esikunnan suunnitteluprosessi kokonaisuudeksi.

Opintojakso (2.vaihe) toteutetaan yhdessä 1C09 ”Johtaminen kriisinhallintaoperaatioissa” kanssa.

Opintojakso voidaan järjestää yhdessä SK-vaiheen opintojakson 1B02A ”Johtaminen kriisinhallinnan toimintaympäristössä 1” ja 3B06A ”Kriisinhallinnan toimintaympäristö” yhteydessä. Lähiopetusta 47 tuntia, harjoitus (MAPEX ja CPX) 40 tuntia ja etäopiskelu 20 tuntia.

Opetusmateriaali on valtaosin englanninkielistä. Opetuskieli on osin englanti.

Esikuntatyöskentelyvaiheessa esikunta tuottaa suunnitelmat englanniksi.

Kirjallisuus:

Tentittävä kirjallisuus:

- Eronen, O. (Ed.), 2008. Needs for Comprehensiveness. Building blocks for Finnish Crisis Management. Helsinki: Edita.

- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali

Muu kirjallisuus:

- Shaw, M. 2005. The New Western Way of War. Cambridge: Polity Press.

- Kaldor, M. 2007. Human Security. Cambridge: Polity Press.

- Schnabel, A., Ehrhart, H-G. (Ed.). 2005. Security Sector Reform and Post-conflict Peacebuilding. New York: United Nations University Press.

Arviointi:

Opintojaksolla laadittavat ryhmätyöt ja itseopiskelutehtävä arvioidaan hyväksyty/hylätty. Opintojaksolla järjestetään kansainvälinen harjoitus, johon osallistuminen arvioidaan hyväksyty/hylätty. Kansainvälisen harjoituksen vaiheesta suoritetaan vertaisarviointi, joka tukee johtajana kehittymisen kokonaisuutta. Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan osion osalta tentti arvioidaan (0-5). Opintojakson arvosana muodostuu tentin perusteella.

3C10 Johdatus syventäviin opintoihin 3 op

Sisältö:

Sotilaspedagogiikka pääoppiaineena, keskeisimmät mallit ja käsitteet sekä katsaus sotatieteiden tutkimukseen sekä sotilaspedagogiikan sotatieteenalahistoriaan. Keskeisimpiä teemoja ovat: toimintakyky, pedagogisen johtajuuden perusteet, organisaatiokulttuuri ja organisaatorakenteet, vuosikellonäkökulma koulutus suunnittelun, kouluttamisen ja oppimisen arvioinnin, kehittämisen perustana, kouluttajuus ja pääkouluttajuus, opettaminen/kouluttaminen, opiskelu ja oppiminen (tieto, taito ja asenne) ja työelämävaiheen reflektointi oman kehittymisen lähtökohdaksi.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Luennot 40 tuntia, muu ohjattu opetus 4 tuntia ja omatoiminen opiskelu 37 tuntia. Opiskelijat kirjoittavat opintojakson aikana oppimistehtävänä esseen, jossa reflektoidaan työelämävaihetta.

Opiskelijoilta edellytetään kykyä yhdistää luento-opetuksessa käsitelty ja lähdekirjallisuudesta opiskelijan itsensä omaksuma teorian tieto työelämävaiheen reflektointiin. Opettaja tukee opiskelijoiden oppimista selventämällä tarvittaessa tukiopetuksella esittelemiensä käsitteiden ja näkökulmien merkityksiä. Tämä tapahtuu havainnollistamalla teorian ja käytännön yhteyttä konkreettisilla esimerkeillä. Opettaja antaa oppimistehtävistä henkilökohtaisen palautteen, jossa otetaan kattavasti kantaa oppijan esittämiin käsityksiin, perusteluihin ja osoittamaan oppimiseen. Opintojaksolla opiskelija tutustutetaan eri etäoppimiskäytäntöihin. Opintojakso toteutetaan osittain yhdessä kurssin 1C01 ”Johdatus syventäviin opintoihin” kanssa. Opintojaksolla alustetaan lisäksi valinnaisten opintojaksojen toteutusta sekä ohjeistetaan 3C11 ”Pedagogisena johtajana kehittyminen” opintojakson aloittaminen. Opintojaksolla käytettävä kirjallisuus/muu aineisto on osin englanninkielistä.

Kirjallisuus:

Esitetövaatimusten mukainen tentittävä kirjallisuus:

- Kouluttajan opas (2007)
- Didaktiikan perusteet

Tentittävä kirjallisuus:

- Toiskallio, J. & Mäkinen, J. (2009). Sotilaspedagogiikka: sotilaiden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä
- Halonen, P. (2007) Puolustusvoimien koulutuskulttuurin rakentuminen (osittain)
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arvostelu:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson suorittaminen hyväksytysti edellyttää myös erikseen annettavien harjoitus- oppimistehtävien suorittamisen hyväksytysti. Opintojakson aluksi laaditaan työelämänsä sekä tentitään

esitietovaatimuksien mukainen osaaminen. Työelämässee ja esitietotentti arvioidaan hyväksytyy/hylätty. Opintojakson arvosana laaditaan oppimispäiväkirjan perusteella, joka arvioidaan numeraalisesti 0-5.

3C11 Pedagogisena johtajana kehittyminen 3 op

Sisältö:

Työelämävaiheen reflektointi, pedagogisen johtajana kehittymisen perusteet, psykologinen ja/tai kognitiivinen testi ja palautekeskustelu, oman toimintakyvyn ja koulutettavuuden arviointi ja kehittäminen (kehittymissuunnitelma), työyhteisön pedagogisen prosessin analysointi, raportin kirjoittaminen (portfolio, johtajakansio, esimies- ja vuorovaikutusvalmennus, etiikka ja upseerikasvatus, pedagoginen mentorointi, ekspertti-noviisi-näkökulma). Opintojakso kestää koko maisterivaiheen opintojen ajan ja nivoutuu muihin sotilaspedagogiikan opintojaksoihin. Opintojakso toteutetaan osin yhdessä opintojakson 1C04 kehityksestä valmentajaksi kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Luennot ja muu kontaktiopetus 22 tuntia, ryhmätyöt 5 tuntia, testit/testipalaute 3 tuntia, mentorointi 8 tuntia, omatoiminen opiskelu (sis. kehittymissuunnitelman ja raporttien laatimisen) 30 tuntia, raporttien purku 12 tuntia. Opintojakso toteutetaan kolmessa vaiheessa ja se kestää koko maisteriopintojen ajan.

Ensimmäinen lähiopiskeluvaihe (1. opiskeluvuoden syyslukukausi):

- Luento-opetuksena/itseopiskeluna pedagogisen johtajuuden ja osaamisen kehittäminen
- Laaditaan ryhmätyö, jossa opiskelijat käsittelevät pedagogisen johtajuuden kehittämistä työelämästä saamiensa kokemusten kautta.
- Psykologinen ja/tai kognitiivinen testi ja palautekeskustelu
- Opiskelijat laativat henkilökohtaisen kehittymissuunnitelman, jonka tukena ovat keskustelu psykologin kanssa ja työelämävaiheessa kerätty palaute.

Etäopiskeluvaihe (1. opiskeluvuoden syyslukukausi - 2. opiskeluvuoden kevätlukukausi):

- Opiskelija toteuttaa kehittymissuunnitelmaansa ja laatii sen toteutumisesta väliraportin ja loppuraportin.
- Etäopetusvaiheessa toteutetaan lukukausittain pedagoginen mentorointitilaisuus ja/tai verkkokeskusteluita

Toinen lähiopetusvaihe (2. opiskeluvuoden kevätlukukausi):

- Kehittymisraporttien purku ja esittely
  - Työyhteisön osaamisen kehittäminen luento-opetuksena ja ryhmäkeskusteluina
- Opintojaksolla käytetään verkko-oppimislustaa tiedottamiseen sekä materiaalin jakamiseen, taltiointiin ja palauttamiseen sekä verkkokeskusteluiden (osana mentorointia) toteuttamiseen.

Kannustetaan johtamiskansion ylläpitoon.

Laitos nimeää opiskelijalle mentorin kehittymisen tueksi. Mentori voi olla EUK/ YEk opiskelija, MPKK opettaja tai upseeri kotijoukko-osastosta. Opintojakso liittyy kaikkiin sotilaspedagogiikan opintojaksoihin.

Kirjallisuus:

- Puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutusvalmennuksen opetusmateriaali
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali
- Oheiskirjallisuus:
  - Nissinen, Vesa: Puolustusvoimien johtajakoulutus. Johtamiskäyttäytymisen kehittäminen.
  - Pirnes, Unto: Kehittyvä johtajuus: Johtamisen dynamiikka.
  - Eteläpelto, A. & Tynjälä, P. (toim.) 1999. Oppiminen ja asiantuntijuus, työelämän ja koulutuksen näkökulmia. Porvoo: WSOY.

Arviointi:

Kehittymissuunnitelma ja raportit arvioidaan hyväksytyt/hylätty.

Valinnaiset opinnot 10 op

Opinnot valitaan alla olevasta tarjonnasta, toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta yliopistosta.

3C08A_12 Oppiminen, ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen 10 op**Sisältö:**

Opintojakson voi opiskella joko Maanpuolustuskorkeakoululla tai muussa yliopistossa esimerkiksi osana opettajan pedagogisia opintoja. Molemmissa vaihtoehdoissa oleellista on keskittyminen tutkivan oppimisen näkökulman omaksumiseen ja soveltamiseen puolustusvoimissa. Muita käsiteltäviä kokonaisuuksia ovat: tutkiva oppiminen pedagogisten mallien joukossa, työssä oppimisen pedagogiset mallit, oppiminen ja oppimisen ohjaus ja oppimisympäristöjen kehittäminen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Opintojakso on etä- ja itseopiskelupainotteinen. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu tehtävien tuotteet.

Etä- ja itseopiskelu koostuvat tehtävistä, jotka liittyvät opintojakson pääteemaan. Opiskelu ohjeistetaan etänä Moodleen kutsumalla ja ensimmäisenä etä- ja itseopis-

kelujaksoa seuraavana lähipäivänä on monivalintatentti jonka vastaukset käsitellään samana lähipäivänä luentomaisesti. Tenttipäivänä opiskelijat saavat sovelletun tehtävän esseen laatimiseksi ja niiden palauttamiseen liittyy luentoja. Näihin kahteen lähipäivään liitetään opintojakson toteutukseen osallistuvien asiantuntijoiden luentoja. Opintojakson opetuskielenä on suomi. Kirjallisuus on osin englanniksi.

Kirjallisuus:

- Hakkarainen, K., Lonka, K., Lipponen, L. (2004). Tutkiva oppiminen: Järkeä, tunteet ja kulttuuri oppimisen syyttäjinä.
- Toiskallio, J. & Mäkinen, J. 2009 Sotilaspedagogiikka: sotiluuden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä (pl. luku 6).
Muu opintojaksolla käytettävä kirjallisuus määritetään opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojaksolla tehdään luetun perusteella monivalintatentti sekä soveltava essee, jotka kaikki arvioidaan periaatteella hyväksytyt/hylätyt.

3C08B_12 Opetusteknologiat 10 op**Sisältö:**

Opintojakson voi opiskella joko Maanpuolustuskorkeakoululla tai muussa yliopistossa esimerkiksi osana opettajan pedagogisia opintoja. Molemmissa vaihtoehdoissa oleellista on keskittyminen oheisiin näkökulmiin ja niiden soveltamiseen puolustusvoimissa: verkko-opiskeluympäristöjen tarjoamat mahdollisuudet ja opetuskäyttö, luokkahuoneteknologia, eLearning ja eWorking teknologiat ja niiden käyttö, sosiaalinen media ja erilaiset yhteisölliset alustat sekä viestinnän ja vuorovaikutuksen välineet ja menetelmät, mobiilioppimisen mahdollisuudet sekä e-materiaalit ja e-kirjanlukijat, 3D: pelit, virtuaalimaailmat ja lisätty todellisuus, kouluturvallisuuden teknologia, simulaatio oppimisen tukena, pedagogiset mallit opetusteknologioiden taustalla (esim. verkkopedagogiikka, DIANA-malli) ja sulautuva opetus puolustusvoimien tavoitetilana. Erikseen määritettäviä opintokäyntejä. Etäopetuksen osalta tukeudutaan SLOK:n sisältöihin.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Opintojakso on etä- ja itseopiskelu- sekä ryhmätyöpainotteinen. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu sekä ryhmätyötehtävien tuotteet. Luennot: opintojakson aloittaminen (1 tunti), opetusteknologia suhteessa opetustoimintaan, opetusteknologisiin perusteisiin syventyminen (7 tuntia), opetusteknologiaseminaari (8 tuntia) ja opintokäynti (8 tuntia).

Kirjallisuus:

- Safko & Brake (2009): The social media bible.
- Suominen & Nurmela (2011): Verkko-opettaja.
- Muu opintojaksolla käytettävä kirjallisuus määritetään opintojakson aikana.

Arviointi:

Kirjallisuustentti (hyväksytyt/hylätyt) ja seminaarityö joka arvioidaan hyväksytyt/hylätyt.

3C08C_12 Toimintakyvyn syventäminen 10 op**Sisältö:**

Toimintakykymalli ja -käsite puolustusvoimissa, muilla turvallisuusviranomaisilla ja käyttäytymis- ja ihmistieteisessä tutkimuksessa liittyen erityisesti kulttuurihistorialliseen toiminnan teoriaan. Toimintakyvyn kehittäminen erilaisissa toimintaympäristöissä ja erilaisten kulttuurien parissa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Opintojakso on etä- ja itseopiskelu- sekä ryhmätyöpainotteinen. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu sekä ryhmätyötehtävien tuotteet. Luennot: opintojakson aloittaminen (1 tuntia), toimintakyvyn perusteiden kertaus (4 tuntia), etiikan perusteet (10 tuntia) ja ihmiskäsityksen, maailmankuvan sekä uskonnollisuusluennot (7 tuntia). Opintojakson opetuskielenä on suomi. Opintojaksolla käytettävä kirjallisuus on osin englanniksi.

Kirjallisuus:

- Toiskallio, J. & Mäkinen, J. 2009. Sotilaspedagogiikka: sotilouden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä (luku 4 ja 5). Helsinki: Edita Prima.
- Taylor, C. (1995) The sources of the self. Cambridge: Cambridge University Press.
- Toiskallio, J. (ed.) 2007. Ethical education in the military. Helsinki: Edita Prima.
- Mikkonen, R. 2008. Sotilaan eettinen toimintakyky ja päätöksenteko.
- Toiskallio, J. (ed.) Ethical Education in the Military: What, How and Why in the 21st century?
- Mäkinen, J & Tuominen, J (2010) Toimintakykyä kehittämässä: Luvut 6-9, 11-15
- Tuominen J. (2011), Nuoret, arvot ja maanpuolustus.
- Arvoseminaarin 2011 julkaisu (2012)
- Mikkonen, R. (2008) Sotilaan eettinen toimintakyky ja päätöksenteko
- Sihvola J. (2011). Maailmankansalaisen uskonto
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Kirjallisuudesta pidetään ryhmätentti (hyväksytyt/hylätyt).

3C08D_12 Asevoimat ja yhteiskunta 10 op**Sisältö:**

Opintojaksolla keskitytään seuraaviin teemoihin: turvallisuus, kriisinhallinta (sisältää sotilaallisen, siviili- ja kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan aihealueet) ja viranomaisyhteistyö.

Opetusmenetelmät ja suoristustavat:

Opintojakso koostuu seuraavista kokonaisuuksista: lähiopetus 2 op, etäopiskelu 6 op ja seminaarit 2 op. Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Lähiopetus koostuu luennoista. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu tehtävien tuotteet. Etä- ja itseopiskelu koostuvat tehtävistä, jotka liittyvät opintojakson pääteemoihin (asevoimat ja yhteiskunta). Etä- ja itseopiskelutyöt esitellään erikseen määrättyinä tarkasteluajankohtina ja niistä annetaan välitön palaute opiskelijoille. Etätyöt laaditaan opiskelijoiden määrä huomioiden joko pari- tai pienryhmätöinä. Opintojakson opetus jakautuu siten, että lähiopetusta on noin 35 % ja etä-/verkko-opetusta noin 65 %. Opintojakson opetuskielenä on suomi. Kirjallisuus on osin englanniksi.

Kirjallisuus:

- OECD 2007. The OECD DAC Handbook of security Sector Reform (SSR).
- K. Laitinen & A. Nokkala. Tutkimus Suomalaisesta asevelvollisuudesta ja Puolustusvoimien henkilöstörakenteesta kansainvälissä muutospaineissa.
- Muu opintojaksolla käytettävä kirjallisuus määritetään opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi. Laaditut harjoitustyöt arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli työ arvioidaan hylätyksi, tulee se saadun palautteen mukaisesti täydentää annettuun määräaikaan mennessä. Harjoitustöiden arviointikriteerit on yksityiskohtaisesti kerrottu opiskelijoille ennen varsinaista tehtävänantoa.

3C08F_12 Human factors -tutkimus 10 op**Sisältö:**

Human Factors tutkimuksen perusteet, sotilaspsykologisen tutkimuksen perusteet, psykologisen toimintakyvyn osa-alueet ja rajoitukset ja turvallisuuskulttuuri.

Opetusmenetelmät ja suoristustavat:

Lähiopintoja (luentoja) ja etäopintoja, kirjatentti, itsenäinen kirjallinen harjoitustyö. HF-koulutus koostuu kolmen päivän lähiopetuksesta, kirjatentistä ja soveltavasta käytännön harjoitustyöstä (onnettomuusanalyysistä). Harjoitustyö on n. 4 -10 sivua. Yksityiskohtainen toteutus sovitaan opiskelijoiden kanssa.

Kirjallisuus pohjautuu esim. seuraaviin teoksiin:

- Bristol ATPL: 040 Human performance and limitations
- Wickens, Gordon & Liu. Introduction to Human Factors Engineering. Pearson Prentice Hall, 2 edition, 2004.

Arviointi:

Opintojakson arviointi edellyttää hyväksytyt tehtävät kaikista osista. Opintojakson numeraalinen arviointi määräytyy 2/3 harjoitustyön ja 1/3 kirjatentin mukaisesti.

3C08E Fyysisen toimintakykyyn syventävä opintokokonaisuus 12 op

Ei mahdollinen, ellei 3B08FT/vast. opintoja.

3C08E1 Sotilaan fyysisen toimintakyvyn syventävä kurssi 4 op**Sisältö:**

Syventää tietoa sotilaan fyysisestä toimintakyvystä ja siihen vaikuttavista tekijöistä, sotilaan fyysisen toimintakyvyn tutkimusmenetelmistä, kuormituksen akuuteista ja kroonisista adaptaatioista ja kuormituksen palautumisesta.

Opetusmenetelmät ja suoristustavat:

Opetus sisältää luentoja (4 tuntia) ja raporttiseminaarin (20 tuntia), jossa opiskelijat referoivat uusimpia englanninkielisiä kansainvälisiä tutkimusartikkeleita. Tutkimusartikkeleiden lukemiseen ja esitysten tekemiseen on varattu aikaa 36 tuntia. Kvantitatiivisia tilastomenetelmiä käydään läpi raporttiseminaarin yhteydessä (8 tuntia). Suoristustavat: aktiivinen osallistuminen luennoille ja raporttiseminaarin hyväksyty suorittaminen. Lisäksi tentittävä kirjallisuus (40 tuntia). Opintokokonaisuuteen (3C08E) ja opetukseen on sisällytetty opintojakso 3C09 valinnaiset menetelmäopinnot. Opetuskieli on suomi, mutta opetusmateriaali sisältää englanninkielistä kirjallisuutta ja tutkimusraportteja.

Kirjallisuus:

Opiskelija valitsee alla olevista oppikirjoista tentittäväksi noin 150 sivua, joka tukee opiskelijan oppimista:

- Kroemer & Grandjean (1997) Fitting the Task to the Human (5th Edition). Taylor

- & Francis Ltd., London, UK.
- Saltin et al (2000) Exercise and Circulation in Health and Disease. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
  - Ehrman et al. (2003) Clinical Exercise Physiology. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
  - Armstrong (2000) Performing in Extreme Environments. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
  - Maughan et al (1997) Biochemistry of Exercise and Training. Oxford University Press, USA.
  - Jeukendrup & Gleeson (2004) Sport Nutrition: An Introduction to Energy Production and Performance. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
  - Morrow et al. (2005) Measurement and Evaluation in Human Performance (3rd edition). Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
  - Borer (2003) Exercise Endocrinology. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
  - Nicklas (2002) Endurance Exercise and Adipose Tissue. CRC Press, Boca Raton, FL, USA.
  - Cameron et al (1995) New Horizons in Pediatric Exercise Science. Human Kinetics Europe Ltd.
  - Bouchard et al (2007) Physical activity and health.
  - Hargreaves (ed., 2007) Exercise Metabolism. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
  - Locke & Noble (2002) Exercise and Stress Response. CRC Press, Boca Raton, FL, USA.
  - Nieman & Pedersen (2000) Nutrition and Exercise Immunology. CRC Press, Boca Raton, FL, USA.
  - Shephard (1997) Physical Activity, Training and Immune Response. Cooper Pub. Group, Carmel, IN., USA.

Arviointi:

Opintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty. Hyväksytyyn kurssin suorittamiseen kuuluu aktiivinen osallistuminen luennoille sekä raporttiseminaarin suorittaminen ja hyväksyty kirjallisuustentin suorittaminen.

3C08E2 Biomekaniikka sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä 4 op

Sisältö:

Lihaksiston perusrakenne ja toiminta, lihasmekaniikka, lihastoiminnan motorisen ohjauksen perusmekanismit, lihastoiminnan spinaalinen ja sentraalinen ohjaus, tutkimusmenetelmät, voiman mittaaminen, lihasaktiivisuuden rekisteröinti, liikeanalyysi, biosignaalin tallennus ja käsittely, hermolihaskäytännön adaptaatio.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetus sisältää luentoja (10 tuntia) sekä käytännön laboratorioharjoituksia (20 tuntia) ja omatoimista opiskelua (38 tuntia). Suoritustavat: aktiivinen osallistuminen luennoille ja harjoituksiin. Lisäksi tentittävä kirjallisuus (40 tuntia). Opintokokonaisuuteen (3C08E) ja opetukseen on sisällytetty opintojakso 3C09 valinnaiset menetelmäopinnot. Opetuskieli on suomi, mutta opetusmateriaali sisältää englanninkielistä kirjallisuutta ja tutkimusraportteja.

Kirjallisuus:

- Enoka (2002) *Neuromechanics of Human Movement* (3rd edition), Part 2-3. Human Kinetics, Champaign, IL. USA. I.
- Robertson et al. 2004 *Research Methods in Biomechanics*. Kappaleet 4-8, 11 ja Appendix C.

Arvostelu:

Opintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty. Hyväksytyyn kurssin suorittamiseen kuuluu aktiivinen osallistuminen luennoille sekä laboratorioharjoituksiin ja hyväksyty kirjallisuustentin suorittaminen.

3C08E3 Valmennus- ja testausoppi sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä 4 op**Sisältö:**

Eri sotilastehtävien lajianalyysin syventäminen, motorinen oppiminen ja harjoittelu, harjoittelun vaikutusmekanismit, fyysisten ominaisuuksien testaaminen, kuormituksen fysiologiset vasteet erilaisissa ympäristöolosuhteissa, psyykkiset tekijät urheiluvälillä ja ravitsemuksen merkitys sotilaan fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetus sisältää luentoja (10 tuntia) ja raporttiseminaarin (20 tuntia), jossa opiskelijat referoivat uusimpia englanninkielisiä kansainvälisiä tutkimusartikkeleita. Tutkimusartikkeleiden lukemiseen ja esitysten tekemiseen on varattu aikaa 30 tuntia. Kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä käydään läpi raporttiseminaarin yhteydessä (8 tuntia). Suoritustavat: aktiivinen osallistuminen luennoille ja raporttiseminaarin hyväksyty suorittaminen. Lisäksi tentittävä kirjallisuus (40 tuntia). Opintokokonaisuuteen (3C08E) ja opetukseen on sisällytetty opintojakso 3C09 valinnaiset menetelmäopinnot. Opetuskieli on suomi, mutta opetusmateriaali sisältää englanninkielistä kirjallisuutta ja tutkimusraportteja.

Kirjallisuus:

Opiskelija valitsee alla olevista oppikirjoista tentittäväksi noin 150 sivua, joka tukee opiskelijan oppimista.

- Schmidt & Wrisberg (2004) *Motor Learning and Performance* (3rd ed.), Human Kinetics, Champaign, IL, USA.
- Komi (ed. 2002) *Strength and Power in Sport* (osin) (2nd edition). *Olympic Encyclopaedia of Sports Medicine Volume III*, Blackwell Science, University Press, Cambridge, USA.
- Shephard & Åstrand (2000) *Endurance in Sport* (osin) Blackwell Publishing.
- Skinner (2005) *Exercise Testing and Prescription for Special Cases* (osin) (3rd edition). Lippincott,
- Kraemer & Häkkinen (2002) *Strength Training for Sport*. Blackwell Science Ltd.
- Fleck & Kraemer (2004) *Designing Resistance Training Programs* (3rd edition). Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Kreider et al. (1998) *Overtraining in Sport*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Wassermann et al. (2004) *Principles of Exercise Testing and Interpretation* (4th edition). Lippincott,
- Viru & Viru (2001) *Biochemical Monitoring of Sport Training*. Human Kinetics, Champaign, IL., USA.
- Zatsiorsky (2000) *Biomechanics in Sport: Performance Enhancement and Injury Prevention*. Blackwell Publishing.
- Griffin & Ojeda (2004) *Textbook of Endocrine Physiology* (5th edition). Oxford University Press.

Arvostelu:

Opintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty. Hyväksytyyn kurssin suorittamiseen kuuluu aktiivinen osallistuminen luennoille sekä raporttiseminaarin suorittaminen ja hyväksyty kirjallisuustentin suorittaminen.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op

3YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op

Tämän opintojakson sisältö on sama kuin 1YTUTKMEN-jaksossa.

3C04 Sotilaspedagogiikan pro gradu -tutkielma ja seminaarit 34 op

Sisältö:

Opintokokonaisuuden keskeisin sisältö: tieteenfilosofiset suuntaukset, tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet, tieteellisen asiatyylin normit täyttävä argumentointi, seminaarityöskentely (4 pro-gradu -seminaaria), tekstien muokkaaminen ja pro gradu tutkielman laatiminen. Opintojaksoon integroidaan YM01A/B Tieteellinen

kirjoittaminen (suomi/ruotsi)-opintojakso ja maisteritutkinnon kypsyysnäyte. Seminaarit on integroitu johtamisen pro gradu seminaarien kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksolla osallistutaan aktiivisesti seminaarityöskentelyyn, muokataan tekstejä sekä laaditaan pro gradu -tutkielma. Seminaarityöskentely toteutetaan neljässä seminaarissa, joihin integroidaan opintojakso YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op.) sekä 1 op opintojaksosta YM02 Vieras kieli / englanti. Opintojakso toteutetaan seuraavasti:

- Seminaarit (15 op)
- Seminaari 1, tutkimussuunnitelman laatiminen ja esittely (5 op), 1. vuosi joulukuu
- Seminaari 2, tutkimuksen menetelmän ja teoreettisen taustan esittely (4 op), 1. vuosi huhtikuu
- Seminaari 3, tutkimuksen käsikirjoituksen esittely (4 op), 2. vuosi helmikuu
- Huom. Opintojaksosta YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op.) sekä opintojaksosta YM02 Vieras kieli (englanti, 1 op) kirjataan suoritetuiksi 3. seminaarin jälkeen, mikäli 1) työn ohjaaja hyväksyy opiskelijan osoittaneen kykyä tieteelliseen suomen- tai ruotsinkieliseen ilmaisuun sekä 2) opiskelija on osoittanut käyttäneensä työnsä lähdeaineistona vähintään kahta englanninkielistä lähdettä.
- Seminaari 4, parhaiden tutkielmien esittely (2 op), 2. vuosi elokuu
- Tutkielman laatiminen (19 op).

Opinnäytteen laatiminen tapahtuu itsenäisesti 1. ja 2. vuoden aikana, ohjausta-paamiset eri suunnitelman/ohjaussopimuksen mukaan. Ohjaukseen kuuluu tekstin- ja kielenhuoltoa, jossa opiskelijat lähettävät noin 4 sivua valitsemaansa tekstiä (esim. tiivistelmä, johdanto tai yhdistelmä) kielen asiantuntijan tekstipalautetta varten. Lähiopetusta 250 tuntia ja etäopetusta 670 tuntia.

Maisterintutkintoon kuuluvan kypsyysnäytteen (pro gradu -tutkielman tiivistelmän) laatiminen ja muokkaaminen sisällön ohjaajan ohjauksessa.

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä (2008)
- Koulutustaidon laitoksen ohje kirjallisia töitä varten tai JOSPEL: n päivitetty tutkimusohje.
- Oheiskirjallisuus:
- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos).
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.
- Hakala, J.T. 1999. Graduopas. Melkein maisterin käsikirja. Helsinki: Gaudeamus
- Kirjoitusviestinnän ja tieteellisen kirjoittamisen oppaat ja verkkosivut
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali
- Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen.

Arviointi:

Seminaariaineisto ja esitelmät arvioidaan hyväksytyy/hylätty. Pro gradu tutkimus arvioidaan asteikolla Approbatur – Laudatur. YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakson arviointi on kuvattu opintojakson pedagogisessa käsi-kirjoituksessa. Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksytyksi tai täydennettäväksi.

3C06 Kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op**Sisältö:**

Tieteenfilosofiset suuntaukset, metodologia, tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet, ryhmäkeskustelu annetun tieteellisen artikkelin pohjalta (sotilaspedagogiikkapainotteisuus), harjoitustyö; väitöskirjojen, vast. tie teenfilosofian ja metodien analysointi, (sotilaspedagogiikka-painotteisuus), tutkimusprosessi ja tutkimussuunnitelma. Opintojakso sisältää eriytyneitä vain sotilaspedagogiikkaa koskevia osioita, joidenka painopisteenä on johtamista käsittelevien tutkimusten ja tieteellisten artikkelien, vast. analysointi sekä ryhmäkeskustelu. Opintojakso on integroitu johtamisen kvalitatiiviset tutkimusmenetelmät, 1C05A kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakkokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Lähiopetus koostuu luennoista. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan tutkimuskoulutuksen työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu tehtävien tuotteet.

Etä- ja itseopiskelu koostuvat tehtävistä, jotka käsittelevät johtamisen aihealuetta koskevien tutkimusten, väitöskirjojen, vast. sisällöllistä analysointia, painottuen tieteenfilosofiaan ja valittuun tutkimusmetodologiaan sekä aineiston analysointimenetelmään ja tutkimuksen raportointiin.

Etä- ja itseopiskelutyöt esitellään erikseen määrättyinä tarkasteluajankohtina ja niistä annetaan välitön palaute opiskelijoille. Etätyöt laaditaan opiskelijoiden määrä huomioiden joko pari- tai pienryhmätöinä. Lähiopetusta 38 tuntia ja etäopetusta 70 tuntia.

Kirjallisuus:

- Koulutustaidon laitoksen ohje kirjallisia töitä varten tai JOSPEL:n päivitetty tutkimusohje.
- Oheiskirjallisuus:
- Tuomi, J. & Sarajarvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi 2002. (tai uudempi)
- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos)
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.

- Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.). Menetelmäviidakon raivaajat - Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Hansaprint 2011.
- Metsämuuronen, Jari. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp.2009.
- Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen (tutkimukset, väitöskirjat, vast).
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokoko-naisuuden suorittamiseksi. Laaditut harjoitustyöt arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli työ arvioidaan hylätyksi, tulee se saadun palautteen mukaisesti täydentää annettuun määräaikaan mennessä. Harjoitustöiden arviointikriteerit on yksityiskohtaisesti kerrottu opiskelijoille ennen varsinaista tehtävänantoa.

3C07 Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät 5 op

Sisältö:

- Tilastollisen kuvauksen perusteet
- Tutkimusongelmien/kysymysten kehittäminen ja menetelmän valitseminen, aineiston keruu.
- SPSS19-ohjelmiston käyttäminen
- Faktoriaalinen analyysi, yksisuuntainen varianssianalyysi, lineaarinen regressioanalyysi ja klusterianalyysien perusteet
- Analyysien tulkinta, arviointi ja merkityksen selittäminen
- Tutkimuksen raportointi

Opintojakso on integroitu johtamisen kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät 1C05B kanssa.

Opintojaksokokonaisuus toteutetaan lähi-, verkko-, etä- ja itseopiskeluna. Lähiopetus koostuu luennoista. Verkko-opetusta varten Moodleen luodaan tutkimuskoulutuksen työtila, johon viedään opintojaksoa koskevaa lähdemateriaalia ja jonne palautetaan etä- ja itseopiskelu tehtävien tuotteet.

Etä- ja itseopiskelu koostuvat tehtävistä, jotka käsittelevät johtamisen aihealuetta koskevien tutkimusten, väitöskirjojen, vast. sisällöllistä analysointia, painottuen tieteenfilosofiaan ja valittuun tutkimusmetodologiaan sekä aineiston analysointimenetelmään ja tutkimuksen raportointiin.

Etä- ja itseopiskelutyöt esitellään erikseen määrättyinä tarkasteluajankohtina ja niistä annetaan välitön palaute opiskelijoille. Etätyöt laaditaan opiskelijoiden määrähuomioiden joko pari- tai pienryhmätöinä. Lähiopetusta 38 tuntia ja etäopetusta 70 tuntia.

Kirjallisuus:

- Koulutustaidon laitoksen ohje kirjallisia töitä varten tai JOSPEL:n päivitetty tutkimusohje.
- Oheiskirjallisuus:
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi 2002. (tai uudempi)
- Hirsjärvi, ym.: Tutki ja kirjoita. (2009 tai uudempi painos)
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen.
- Järvinen, P. & A. 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpaja Oy.
- Anu Puusa & Pauli Juuti (toim.). Menetelmäviidakon raivaajat - Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Hansaprint 2011.
- Metsämuuronen, Jari. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp. 2009.
- Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen (tutkimukset, väitöskirjat, vast).
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteen ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditut etä- ja itseopiskelutehtävät on suoritettava hyväksytysti opintokoko-naisuuden suorittamiseksi. Laaditut harjoitustyöt arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Mikäli työ arvioidaan hylätyksi, tulee se saadun palautteen mukaisesti täydentää annettuun määräaikaan mennessä. Harjoitustöiden arviointikriteerit on yksityiskohtaisesti kerrottu opiskelijoille ennen varsinaista tehtävänantoa.

3C05A Tieteenfilosofia ja metodologia 2 op

Sisältö:

Opintojakson painopisteenä ovat sotilaspedagogiikan aihealueeseen liittyvän tutkimuksen tieteenfilosofia ja metodologiset orientaatiot. Aihealueita ovat tiede ja tieteellinen tutkimus, ontologia, epistemologia, metodologia ja metodi, ihmis- ja yhteiskuntatieteet suhteessa luonnontieteisiin sekä paradigma-ajattelun perusteet ja kritiikki. Opintojakso on integroitu johtamisen tieteenfilosofia ja metodologia opintojakson, 1C05C kanssa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso painottuu etäopiskeluun. Lähiopetus koostuu tieteenfilosofiaa ja metodologiaa koskevista kertaavista luennoista. Etäopiskelutyönä opiskelija laatii esseen oman tutkimusaiheensa tieteenfilosofisesta taustasta ja näkökulmasta sekä metodologisesta valinnasta. Lähiopetusta on 12 tuntia ja etäopetusta 42 tuntia.

Kirjallisuus:

- Niiniluoto, I. 2002. Johdatus tieteenfilosofiaan: käsitteen- ja teorianmuodostus.
- Kiikeri, M & Ylikoski, P. 2004. Tiede tutkimuskohteena: Filosofinen johdatus tietentutkimukseen.

- Raatikainen, Panu. 2004. Ihmistieteet ja filosofia. Helsinki Gaudeamus.
- Sirén, Torsti 2010. Verum Est Ipsum factum - True is What Has Been Made as Such. Journal of Military Studies, Vol 1, No 1. [[Http://ojs.tsv.fi/index.php/jms/article/view/3552/3361](http://ojs.tsv.fi/index.php/jms/article/view/3552/3361)]
- Muu käytettävä kirjallisuus määritetään erikseen (tutkimukset, väitöskirjat, vast).
- Opintojaksolla jaettavat luentomonisteet ja opettajan määrittämä muu materiaali

Arviointi:

Opintojaksolla laadittu etäopiskelutyö on suoritettava hyväksytysti opintokokonaisuuden suorittamiseksi. Etäopiskelutyö arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty. Mikäli työ arvioidaan hylätyksi, tulee se saadun palautteen mukaisesti täydentää annettuun määräaikaan mennessä.

Etäopiskelutyön arviointikriteerit on yksityiskohtaisesti kerrottu opiskelijoille ennen varsinaista tehtävänantoa.

3.5. Sotataito (operaatitaito ja taktiikka, strategia sotahistoria)

Aineopinnot 10 op

2B06TAKT Taktiikan harjoitustyö 10 op

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö perustuu opinto-oppaan lisäksi TAKTL:n julkaisuihin laadullisesta tutkimuksesta, määrällisistä tutkimusmenetelmistä sekä oppinäytetyön ohjaajan oppaaseen.

Opintojakson tärkein tavoite on osoittaa kokonaisvaltaiseen kehittämisprosessin osaamista tekemällä pienimuotoinen työelämälähtöinen tutkimus ja raporttoimalla se. PSA-HT:n raportin menetelmäosiossa edellytetään yhden tai useamman tutkimuksessa sovelletun menetelmän perusteltua valintaa ja kuvaamista kullakin neljällä osa-alueella: Tiedonkeruu, analysointi, tulkinta ja tuloksen esittäminen. PSA-HT on kaksiosainen kokonaisuus, johon kuuluvat projekti ja raportti. Projektin osat ovat suunnittelu ja toteutus. Raportti on kirjallinen esitys projektista ja se (ml. projektin toteutus) käsitellään PSA-HT-seminaarissa. Pitkän sivuaineen suorittaminen edellyttää kaikkien osien hyväksyttyä suorittamista. Harjoitustyön tekemiseen liittyvät vaiheet ja osakokonaisuuksien hyväksyty suorittaminen dokumentoidaan prosessimuistioon. Opiskelija vastaa prosessimuistion laatimisesta. Prosessimuistion tarkoituksena on seurata harjoitustyön tekemisen edistymistä, koota tekemiseen ja ohjaukseen liittyvät keskeiset havainnot ja ohjeet sekä kirjata osakokonaisuuksien hyväksyty suorittaminen. Prosessimuistio ja siihen tehdyt merkinnät tarkastetaan ohjaukseen liittyen vähintään prosessikuvauksen vaiheissa 2 (aiheen määrittäminen) ja 4 (työsuunnitelman laatiminen). Opiskelijan osaamisen kehittymisen kannalta PSA-HT:n keskeisimmät osat ovat sen toiminnallinen osuus (tuotoksen suunnittelu ja toteutus) sekä harjoitustyöraportti ja niistä annettava palaute.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

PSA-HT:stä laaditaan laajuudeltaan noin 15-20 sivun raportti, jonka lisäksi esitetään liitteet ja lähteet. Joukko-osasto tai hallintoyksikkö määrittää harjoitustyön aiheen yhteistyössä opiskelijan kanssa sekä määrää harjoitustyölle 2. ohjaajan/ohjaajat (lähi-/aiheohjaaja). Harjoitustyön aihealueesta riippuen sivumäärä voi olla vähemmän tai enemmän. Myös raportin eri osioita voidaan painottaa aihealueesta riippuen. Esimerkkinä on karttajarjoitus, jossa painopiste voi olla toteutuksen kuvaamisessa ja siihen liittyvissä liitteissä. Raportoinnin on täytettävä tutkimusviestinnän perusvaatimukset. PSA-HT:hön kuuluu vuosittain harjoitustyöseminaari, jossa käsitellään erikseen määriteltävät harjoitustyöt. Opiskelijan on osallistuttava vähintään yhteen harjoitustyöseminariin maisteriopintojensa aikana, joko esittelemällä omaa harjoitustyötään, opponoimalla jonkun muun työtä tai muulla aktiivisella tavalla.

Kirjallisuus:

Opintojakson ensisijaisena kirjallisuusperustana ovat seuraavat kirjat ja asiakirjat, joista löytyy opetusdioiden ja opetuksen ohella riittävä määrä viittauksia muuhun tarvittavaan kirjallisuuteen ja syventävään tiedonhakuun:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Huttunen, Mika: Monimutkainen taktiikka, Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2010.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.

Arviointi:

Harjoitustyön arviointi sisältää kaksi arvioitavaa kokonaisuutta: toiminnallisen osuuden ja tuotteen sekä harjoitustyön raportin. Harjoitustyö arvioidaan hylätyksi, mikäli se ei täytä asetettuja sisällöllisiä tai muodollisia vaatimuksia tai siinä on tietoisesti loukattu ammattieettisiä periaatteita. Hylätyn arvosanan saanut opiskelija ei valmistu sotatieteiden maisteriksi ennen kuin harjoitustyö on uusittu ja tullut lopullisesti hyväksytyksi. Ensimmäisessä vaiheessa työn arvioi opiskelija itse. Itsearviointi on oleellinen osa oppimisprosessia, ja sen tarkoituksena on kehittää opiskelijan valmiuksia elinikäiseen oppimiseen sekä oman toiminnan kriittiseen ja analyttiseen pohtimiseen. ’

Harjoitustyön 2. ohjaaja on työn varsinainen arvioija. Ainelaitoksen nimeämä 1. ohjaaja vastaa kokonaisarviointista sekä annettujen laatuvaatimusten ja yhteismitallisten kriteerien täyttymisestä. Harjoitustyö arvioidaan hyväksytyksi, mikäli tuotoksen ja raportin numeraalinen arvosana on vähintään kolme (3) ja muiden osioiden vähintään kaksi (2). Työ arvioidaan täydennettäväksi, mikäli jokin arvioitavista kohdista saa arvosanan yksi tai tuotos tai raportti arvosanan yksi tai kaksi. Tällöin harjoitustyö tulee täydentää ja korjata kyseessä olevan arviointikohteen osalta. Työ arvioidaan hylätyksi, mikäli yksikin arvioitava kohta saa arvosanan nolla (0).

2B06STRA Strategian harjoitustyö 10 OP**Sisältö:**

Harjoitustyö käsittää työn suunnittelun, kirjallisen suunnitelman, itse harjoitustyön tapahtuman (vast.) pitämisen tai laatimisen, kirjallisen raportoinnin laatimisen sekä arviointiin osallistumisen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Harjoitustyön osalta kyseeseen voi tulla esimerkiksi strategiaa, kansainvälisiä suhteita tai turvallisuuspolitiikkaa käsittelevän seminaarin tai paneelikeskustelun järjestäminen, kurssin tai muun opetustapahtuman suunnitteluun ja pitämiseen osallistuminen tai pienimuotoisen julkaisun toimittaminen tai sivuston kehittämiseen osallistuminen. Mahdollisuuksien mukaan opiskelija osallistuu Strategian laitoksen järjestämiin tieteellisiin seminaareihin (Suomenlinna-seminaari tai Venäjä-seminaari) sekä järjestelijänä että kuuntelijana. Tavoitteena on antaa esimerkki tieteellisen seminaarin järjestelyistä ja seminaarin järjestämisellä saavutettavasta tieteellisestä hyödystä.

Kirjallisuus:

Määräytyy opiskelijan aiheen mukaisesti.

Arviointi:

Strategian laitos arvioi raportit, tulokset ja muilta tahoilta (joukko-osasto) saadut palautteet. Opintojakso arvioidaan hyväksyty-hylätty-periaatteella.

2B06SHIS Sotahistorian harjoitustyö 10 op**Sisältö:**

Opintojakso sisältää tutkimustehtävän määrittämisen, aineiston keruun ja kirjallisen raportin. Opiskelija oppii ratkaisemaan tieteellisellä menetelmällä määrittämänsä tutkimusongelman ja raportoimaan sen kirjallisesti. Historiatieteessä ja sotahistoriassa tämä tarkoittaa yksityiskohtien selvittämistä ja kysymysten hahmottamista sekä niiden pohjalta suurempien kokonaisuuksien ymmärtämistä. Opettaja toimii asiantuntijana, luo resurssit ja ohjaa opiskelijaa kahdenvälisin ohjaustapahtumin.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Käytännön työelämään liittyvä tutkimustehtävä, jota joukko-osasto ohjaa omien tarpeidensa mukaan.

Kirjallisuus:

Tutkija valitsee itse työhönsä lähteet.

- Lappalainen, Jussi T. 2002. Haluatko historiankirjoittajaksi? SKS, Gummerus.
- Kalela, Jorma. 2000. Historiantutkimus ja historia. Gaudeamus.

Arviointi:

Arvioidaan hyväksyty-hylätty-periaatteella.

Syventävät opinnot 80 op

Yhteiset sisältöopinnot

2C01 Sotataidon kehittyminen 6 op

Sisältö:

Opintojakso antaa yhtenäiset perusteet sotahistorian, strategian, operaatiotaidon ja taktiikan syventäville opinnoille sekä sotataidollisen osaamisen kehittämiseksi. Opintojaksolla käsiteltävät asiat liittyvät käsityksiin nykyaikaisesta sodankäynnistä, puolustusratkaisuista ja sodan kuvan muutoksesta. Tarkasteltavana on taistelukenttä, sodan kuva, puolustusjärjestelmän ja sodan teoriat. Tarkastelunäkökulma on sekä kansallinen että kansainvälinen. Opintojakson aikana käsitellään myös perusteet puolustushaarojen taistelusta.

Opetusmenetelmät ja suoritus tapa:

Opintojakso sisältää luentoja, alustuksia ja ryhmätöitä. Noin kolmasosa opiskelusta toteutetaan omatoimisena opiskeluna ja erilaisina ryhmätöinä. Määritettävät oppimistehtävät tukevat ennen kaikkea puolustusjärjestelmän kokonaisuuden ymmärtämistä. Opintojakson tarkempi toteutus määritetään opintojaksokäskyssä.

Kirjallisuus:

- Huttunen, Mika. 2005. Näkökulmia taktiikkaan. MPKK.
- Kulomaa, Jukka. 2007. Syvään taisteluun. Gummerus.
- Makki, Marjomaa, Raitasalo, Karasjärvi, Sipilä. 2008. Sodan historia. Otava.
- Rekkedal, Nils Marius. 2006. Nykyaikainen sotataito. Edita.
- Raunio (toim.), Jouko, Kesseli ja Kulomaa. 2002. Suursotien vuosisata. Hakapaino.
- Tynkkynen, Vesa. 1996. Hyökkäyksestä puolustukseen – Taktiikan kehittymisen ensimmäiset vuosikymmenet Suomessa. Nettopaino OY.
- Visuri, Pekka. 2007. Suomi kylmässä sodassa. Otava.
- Visuri, Pekka. 2011. Maailman muutos ja Suomi. WSOY.

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu kolmen osajakson (sotahistoria, strategia ja taktiikka) arvosanan keskiarvosta. Kunkin osajakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä mahdollisista harjoitustöistä. Opintojakso arvioidaan numeraalisesti arviointiohjeen mukaisesti.

Pääaineittain eriytyvät sisältöopinnot yhteensä 15 op

2C02AV Turvallisuus ja turvallisuuspolitiikka 5 op

Sisältö:

Kurssin aikana tarkastellaan yleisesti kansallista turvallisuutta ja erityisesti yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen liittyviä kokonaisuuksia. Opintojakson aikana käsitellään laajasti kansallisen turvallisuuspolitiikan ja puolustuspolitiikan keskeisiä kysymyksiä sekä ulkoiseen ja sisäiseen turvallisuuteen sekä viranomaisyhteistoimintaan liittyviä teemoja.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Asiantuntijaluentojen tavoitteena on laajentaa opiskelijoiden taustatietoja sekä luoda perusteet opiskelijoiden itsenäiseen ja aktiiviseen tiedonhankintaan. Kurssin läpiviennessä noin kolmannes ajasta on varattu omatoimiseen opiskeluun. Omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opettettujen asioiden kertaamiseen ja syventämiseen sekä seminaariesitelmän valmisteluun. Kurssin lopussa toteutettavassa seminaarissa opiskelijat esittelevät yksilötyöskentelynä tai ryhmissä laaditun erillistarkastelun yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen liittyvästä teemasta.

Kirjallisuus:

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Arviointi muodostuu kirjallisen seminaarityön (erillistarkastelu) arvostelusta. Opettajien suorittamaa arviointia tuetaan opiskelijoiden vertaisarviointilla. Opintojakso arvioidaan numeraalisella arvosanalla asteikolla 0-5.

2C02BV Strategian ja kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymyksiä 7 op

Sisältö:

Opintojakson aikana opiskelijat syventävät ymmärrystään kansainvälisen politiikan ilmiöistä ja ajankohtaisista tapahtumista. Opintojakson aikana pohditaan laaja-alaisesti kansainvälisen turvallisuusympäristön ajankohtaisia ilmiöitä ja tapahtumia. Käsitteilyn painopiste on sotilaallisten konfliktien ja kriisien syntymiseen liittyvien tekijöiden, tyyppisten tunnuspiirteiden ja ajankohtaisten konfliktien ja kriisien todennäköisten kehitystrendien analysoinnissa. Lisäksi opintojakson aikana pohditaan kriisinhallinnan kokonaisuutta osana valtion turvallisuuspäämäärien saavuttamista.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Kurssiin sisältyy kolme lähijaksoa ja kaksi etäjaksoa. Sodan ja kriisien luonteen kehitys ja kansainvälisten turvallisuuskysymysten merkitys valtioiden ulkoiselle ja sisäiselle turvallisuudelle käsitellään useasta näkökulmasta. Opetus toteutetaan luentoina ja erillisissä pienryhmissä toteutettavilla ryhmäkeskusteluilla ja ryhmien yhteistoiminnallisena perehtymisenä erillisaiheeseen.

Kirjallisuus:

- Allison: Nuclear Terrorism
  - Beaufre: Modern strategi för fred och krig
  - Gray: Modern Strategy
  - Kaldor: New and old War
  - Paret: Makers of Modern Strategy
- Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Arviointi koostuu kirjallisesta raportista, joka esitellään kurssin lopussa pidettävässä seminaarissa.

Opintojakso arvioidaan numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

2C02CV Analyysi- ja suunnitteluharjoitus 3 op**Sisältö:**

Kansainvälisten toimijoiden poliittisten, taloudellisten, sotilaallisten ja humanitaaristen tavoitteiden, tarkoitusperien ja voimavarojen analysointi. Toimintavaihtoehtojen suunnittelu ja kriisinhallintakonseptin valmistelu.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kurssi toteutetaan pääosin lähiopetuksena, johon on sisällytetty aikaa itsenäiseen opiskeluun ja ryhmätyöskentelyyn. Opiskelijoiden lukumäärä ja taustatiedot vaikuttavat merkittävästi opintojakson toteutustapaan. Oppijakson aikana käsiteltävien asiakokonaisuuksien lähdemateriaali on pääosa englanninkielistä. Opintojakson opetuskieli on pääosin suomi.

Kirjallisuus:

Opintojaksolla tarvittava materiaali (harjoitusasiakirjat, maatietokannat jne.) ja työskentelyohjeet jaetaan jakson alussa. Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

2C02GVA Sotataidon teoriat 3 op

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat sotateoreetikot, heidän teoriasa sodankäynnistä sekä länsimaisen sotateoreettisen ajattelun kehittyminen. Oleellista on osata liittää sotateorioiden kehittyminen aikakausien kontekstiin, yhteiskuntaan ja ajankuvaan.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, oppilasalustuksia ja ryhmätöitä. Opintojakso päättyy väittelyyn. Opintojaksoon varatusta ajasta lähiopetusta on 27 tuntia, omatoimista opiskelua 27 tuntia ja ryhmätyöskentelyä 27 tuntia. Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen yksityiskohtaisen toteutuksen. Opintojakson yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä, joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen opintojakson alkua.

Kirjallisuus:

- Galula, David. 2004. Counterinsurgency Warfare. Theory and Practice. Praeger Security International.
- Huttunen, Mika. 2010. Monimutkainen taktiikka. Edita.
- Rekkedal, Nils Marius. 2006. Nykyaikainen sotataito. Edita.
- Sun Tzu. 1998. Sodankäynnin taito. WSOY.
- von Clausewitz, Carl. 1998 Sodankäynnistä. Fälth & Hässer.

Oheiskirjallisuus:

- Fuller, J. F. C. 1955. Armored warfare. Military Service Publishing.
- Guderian, Heinz. 1999. Achtung Panzer. Cox & Wyman Ltd.
- Kesseli, Pasi. 2001. In Pursuit of Mobility. Edita.
- Kolstela, Risto. 1998. Clausewitz ja Yhdysvaltain sotataito. Gummerus.
- Kulomaa, Jukka. 2007. Syvään taisteluun. Gummerus.
- Liddell Hart, B. H. 1954 Strategy. Faber & Faber.
- Liddell Hart, B. H. 1959. The Tanks. Volume 1–2. Cassel.

Muu käsiteltäviin aiheisiin liittyvä kirjallisuus ja opintomateriaali ohjeistetaan opintojakson alussa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeraalisesti. Opintojakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä kirja-arvioinnista. Oppimispäivä tai tentti arvioidaan numeerisesti arviointiohjeen mukaisesti. Kirja-arviointi arvioidaan hyväksyty-hylätty-periaatteella. Opintojakson arvosana määräytyy oppimispäiväkirjan tai tentin perusteella.

2C02HV Liikesodankäynnin 1900-luvun sovellukset 6 op

Sisältö:

Opintojaksoon sisältönä ovat liikesodan (Manoeuvre Warfare) kehitysvaiheet, liikesodan teoreettiset mallit (esim. salamasota ja syvän taistelun oppi sekä ilma-maataistelu oppi) ja niiden soveltaminen sekä liikesodan doktriinit ja niihin liittyvät teoreettiset haasteet.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, alustuksia ja ryhmätöitä. Opintojaksoon varatusta ajasta lähiopetusta on 54 h, amatoimista opiskelua 27 h ja ryhmä- tai parityöskentelyä 54 h. Opintojakson aikana sotahistoriaa suuntautumisvaihtoehtonaan opiskelevat opiskelijat tekevät teemaseminaarimatkan, joka sisältää lähiopetusta ja ryhmätyöskentelyä 27 h. Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen yksityiskohtaisen toteutuksen. Opintojakson yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä, joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen opintojakson alkua. Opintojakson opetuskielinä ovat suomi ja englanti.

Kirjallisuus:

- Kesseli, Pasi. 2001. In Pursuit of Mobility. Edita.
- Kolstela, Risto. 1998. Clausewitz ja Yhdysvaltain sotataito. Gummerus.
- Kulomaa, Jukka. 2007. Syvään taisteluun. Gummerus.
- Raunio (toim.), Jouko, Kesseli ja Kulomaa. 2002. Suursotien vuosisata. Hakapaino.
- Rekkedal, Nils Marius. 2006. Nykyaikainen sotataito. Edita.

Oheiskirjallisuus:

- Fuller, J. F. C. 1955. Armored warfare. Military Service Publishing.
  - Guderian, Heinz. 1999. Achtung Panzer. Cox & Wyman Ltd.
  - Lind, William S. 1985. Maneuver warfare handbook. Westview Press.
  - Malkki, Marjomaa, Raitasalo, Karasjärvi, Sipilä. 2008. Sodan historia. Otava.
- Muu käsiteltäviin aiheisiin liittyvä kirjallisuus ja opintomateriaali ohjeistetaan opintojakson alussa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeraalisesti. Opintojakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä ryhmä- ja seminaaritöistä (=operaatiotarkastelut). Oppimispäiväkirja tai tentti arvioidaan numeerisesti arviointiohjeen mukaisesti. Ryhmä- ja seminaarityöt arvioidaan hyväksyty-hylätty -periaatteella. Opintojakson arvosana määräytyy oppimispäiväkirjan tai tentin perusteella.

2C02IVA Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota historiassa 6 op

Sisältö:

Opintojakson sisältönä ovat epätavanomainen sota (Unconventional Warfare), kumouksellinen (Insurgency) ja vastakumouksellinen (Counter Insurgency, COIN) sodankäynti kylmän sodan aikana ja sen jälkeen sekä terrorismin ja terrorismin torjunnan historia.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Opintojakso sisältää luentoja, alustuksia ja ryhmätöitä. Opintojaksoon varatusta ajasta lähiopetusta on 81 h, omatoimista opiskelua 54 h ja ryhmätyöskentelyä 27 h. Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen yksityiskohtaisen toteutuksen. Opintojakson yksityiskohtainen läpivienti esitellään opintojaksokäskyssä, joka julkaistaan noin neljä (4) viikkoa ennen opintojakson alkua. Opintojakson opetuskielinä ovat suomi ja englanti.

Kirjallisuus:

- Galula, David. 2004. Counterinsurgency Warfare. Theory and Practice. Praeger Security International.
- Kesseli, Pasi (toim.). 1998. Kumouksellinen ja vastakumouksellinen sota. Gummerus.
- Leskinen, Jari. 1998. Taktisista voitoista strategiseen tappioon. Gummerus.
- Rekkedal, Nils Marius. 2006. Nykyaikainen sotataito. Edita.
- Wiest, Andrew (toim.). 2009. Vietnamin sota. Gummerus.

Oheiskirjallisuus:

- Horne, Alistair. 1977. Savage of Peace. Macmillan
  - Kulomaa, Jukka. 2011. Punaisen Afganistanin puolesta. Edita.
  - Malkki, Marjomaa, Raitasalo, Karasjärvi, Sipilä. 2008. Sodan historia. Otava.
  - Seppänen, Esa. 1971. Sissisota – aikamme sota. Kirjayhtymä.
- Muu käsiteltäviin aiheisiin liittyvä kirjallisuus ja opintomateriaali ohjeistetaan opintojakson alussa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeraalisesti. Opintojakson arviointi muodostuu oppimispäiväkirjasta tai tentistä sekä harjoitustöistä. Oppimispäivä tai tentti arvioidaan numeraalisesti arviointiohjeen mukaisesti. Harjoitustyöt arvioidaan hyväksyty-hylätty-periaatteella. Opintojakson arvosana määräytyy oppimispäiväkirjan tai tentin perusteella.

1C02_12 Johtaminen sodan ajan toimintaympäristössä 2 (5 op)

Sisältö:

Opintojakso toteutetaan eri vaiheissa, joista jokaisella vaiheella on oma teemansa. Karkeana jaotteluna voidaan pitää seuraavaa jakoa:

1. sotilassosiologia ja lainsäädäntö
2. oman aselajin / puolustushaaran SA -toimintaympäristö
3. strateginen viestintä, informaatio-operaatiot ja media
4. kentästä erityisesti johtajuus (leadership) ja organisaatiokulttuuri

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksolla käytettävät opetus- ja työskentelymuodot tuntimäärineen voivat jakautua esimerkiksi seuraavasti: luennot 60 tuntia, harjoitukset 6 tuntia, omatoiminen opiskelu harjoitustöiden tekeminen mukaan luettuna 55 tuntia ja ryhmätyöt purkuihin 14 tuntia, yhteensä 135 tuntia = 5 op. Opintojakson toteutetaan eri lukukausilla, 1. ja 2. vaihe ensimmäisen vuoden kevätlukukaudella ja 3. vaihe toisen vuoden syyslukukaudella.

Ensimmäisessä vaiheessa syvennyttään lainsäädännön ja sotilassosiologisten ilmiöiden vaikutukseen johtamiselle sekä siihen, miten nämä on otettava huomioon johtamisessa. Aiheita lähestytään esimerkkien ja case-tarkasteluiden kautta.

Toisessa vaiheessa opiskelijat analysoivat taktiikan harjoituksiin liittyen oman aselajinsa / puolustushaaran mukaista toimintaympäristöä pohtien esiin nousevia haasteita johtamiselle yrittäen samalla etsiä niihin ratkaisuita.

Kolmannessa vaiheessa keskiössä on informaatio ja sen vaikutus johtamiseen. Johtaminen ei ole mahdollista ilman informaatiota ja opiskelijoiden huomio tuleekin kiinnittää informaation merkitykseen päätöksenteossa kaikilla tasoilla. Kolmannessa vaiheessa informaation ja sen manipuloinnin merkitystä tarkastellaan esimerkkien kautta. Viitekehyksenä käytetään Alvin ja Heidi Tofflerin muodostamaa kolmen maailman mallia, jonka mukaan yhteiskunta on käyttänyt työkalujaan sodankäynnin välineinä - viimeisimpänä informaatioyhteiskunta, jossa aseina ovat mm. kännykät, videot ja GPS:t. Strategisen viestinnän kautta siirrytään informaatio-operaatioiden käsittelyyn yksityiskohtaisten esimerkkien avulla. Opintojakson kolmannessa vaiheessa palataan ensimmäisen ja toisen vaiheen aiheisiin linkittämällä sotilassosiologiset ilmiöt informaation ja sen manipuloinnin merkitykseen - suojauminen psykologiselta vaikutukselta ja joukon henkisen suorituskyvyn turvaaminen.

Kirjallisuus:

- Moderni kriisilainsäädäntö. Aine, Nurmi, Ossa, et. al., WSOYPRO 2011
- Gunnar Rosen, Juhani Parkkari: Sodan Lait käsikirja. Edita 2004
- Berger, Heidi: Venäjän informaatio-psykologinen sodankäyntitapa terrorismintor-

junnassa ja viiden päivän sodassa. Julkaisusarja 1: Tutkimuksia nro 5. Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos. Maanpuolustuskorkeakoulu 2010
Opintojaksolla jaettavat luentomonistheet ja opettajan määrittämä muu materiaali.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5. Opintojakson suorittaminen hyväksytysti edellyttää myös erikseen annettavien harjoitus- oppimistehtävien suorittamisen hyväksytysti.

Opintojakson arvosana muodostuu seuraavalla tavalla:

1. vaihe:

- 1-2 tenttiä, harjoitus- tai oppimistehtävää kirjallisuuden ja opetuksen pohjalta aiheisiin liittyen

2. vaihe:

- oppimistehtävä (hyv/hyl)

3. vaihe:

- 1-2 tenttiä, harjoitus- tai oppimistehtävää kirjallisuuden ja opetuksen pohjalta aiheisiin liittyen

Kurssin lopullinen, numeerinen arvosana koostuu keskiarvona tenttien/oppimis- päivä-kirjojen/harjoitustöiden arvosanoista. Eri vaiheiden tenteillä on sama painoarvo-kerroin.

2C02DV Asutuskeskustaistelun erityispiirteet 3 op

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö on joukkoyksikön taistelun suunnittelu ja johtaminen rakennetulla alueella sekä rakennetun alueen luomat erityispiirteet. Opintojaksoon sisältyy joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, päätös ja sen toimeenpano, taistelusuunnitelma sekä esikunnan toiminta. Esikuntatyöskentely voidaan toteuttaa joko pataljoonan tai taisteluosaston esikuntarakenteella. Komentajan ja esikunnan avainhenkilöstön johtamissuoritukset opintojakson aikana arvioidaan.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso toteutetaan lähiopetuksena (15 tuntia), maastotarkasteluina (8 tuntia) sekä oppimistehtäviä tekemällä (18 tuntia). Oppimistehtävät voivat olla esimerkiksi päätöksen tai taistelusuunnitelman tai niiden osien laatimista joko yksin, pienryhmissä tai esikuntatyöskentelynä. Näiden lisäksi opintojaksoon liittyy sotaharjoituksena toteutettava sotapelivaihe (40 tuntia), jossa laaditut taistelusuunnitelmat testataan yksi- tai kaksipuoleisella sotapelillä.

Kirjallisuus:

- Rakennetun alueen taistelun käsikirja
- Linnoittamisopas I (LinnOpas I)

- A2 mekanisoitu pataljoona taistelussa (A2 MekP 2005)
- Kaupunkijääkärikomppanian käsikirja (KAJKKÄSIK 2008)
- Komppanian taisteluohje (KOTO 2008)
- Harjoitusvahvuus A1
- Jalkaväen taisteluohjesääntö (JVO 1995)
- Jääkärikomppanian opas

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty-hylätty laadittavien oppimistehtävien ja annettujen näyttöjen perusteella. Opintojaksoon voi kuulua tenttiluontoisesti toteutettava oppimistehtävä, jolla mitataan aihepiirin keskeisten oppisisältöjen hallintaa.

2C02EV Joukkoyksikön puolustustaistelu laajalla alueella 4 op

Sisältö:

Ydinaineksena on joukkoyksikön puolustustaistelun suunnittelu ja johtaminen sekä taistelusuunnitelma ja Pohjois-Suomen toimintaympäristö. Ydinaineksena on joukkoyksikön komentajan suunnitteluprosessi, Taisteluosaston viivytystaistelun johtaminen laajalla alueella.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso toteutetaan oppitunnein (12 tuntia), karttarajoituksin (47 tuntia), maastotarkasteluin, kirjallisuuteen tutustuen (9 tuntia) ja ryhmitöin (13 tuntia) sekä tekemällä oppimistehtäviä. Luennoilla käsitellään toimintaympäristöä, taistelun suunnittelua ja toimeenpanoa. Opintojakson luentojen tarkoituksena on johdatella opiskelijat aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää lähde- ja teosten tarjoamaa tietoa. Luennoilla on mahdollista opetuskeskustelun tavoin vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta. Limitäin luentojen kanssa tai niiden jälkeen oppimistehtävät teetetään yksilö- tai pienryhmitöinä. Osa oppimistehtävistä voidaan tehdä verkkopohjaisesti.

Opintojaksoon kuuluu maasto-olosuhteissa toteutettava harjoitus ja taistelusuunnitelman testaus yksipuoleisena sotapelinä joukkoyksikön taistelun johtamisesta. Ajattelun syvyyttä lisätään laatimalla suunnitelmia ja päätöksiä, joissa opiskelijat soveltavat oppimaansa. Organisaationa käsitellään Lapin jääkäriprikaatin jääkäripataljoonasta muodostetun taisteluosaston taistelua osana jalkaväkiprikaatin taistelua. Opintojaksolla opetetaan menettelytapa, jossa komentaja saa suunnitteluperusteeksi rauhan aikana laaditun yhtymän operaatiosuunnitelman.

Kirjallisuus:

Opintojakson materiaaliin voidaan sisällyttää opintojakson tavoitteita palvelevia teoksia, internetistä saatavilla olevia artikkeleita tai muuta materiaalia liittyen esimerkiksi ajankohtaisiin sotatoimiin ja viimeisimpiin kokemuksiin taistelusta. Opintojakson kir-

jallisuutta täydennetään opintomonisteilla. Aiheeseen perehtymiseen voidaan käyttää seuraavaa kirjallisuutta:

- Lasse Laaksonen: Todellisuus ja harhat.
- Kannaksen taistelut ja suomalaisten joukkojen tila talvisodan lopussa 1940.
- Pasi Kesseli: In pursuit of mobility. The birth and development of Israeli Operational Art. From theory to practise.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista opintojakson oppimistehtävien ja opintojakson tentin hyväksytyt suorittamista. Oppimistehtävinä laaditaan joukkoyksikön komentajan päätös ja arvio vihollisen toiminnasta (yksilötyönä) sekä joukkoyksikön taistelusuunnitelma osineen (ryhmätyöskentelynä). Opintojakson arvosana määräytyy tentin perusteella ja opintojakso arvioidaan numeraalisella arvosalalla 0-5. Hyväksytyt arvosanaa ei voi korottaa.

2C02FV_12 Valmiusyhtymän taistelu 3 op

Sisältö:

Valmiusyhtymän hyökkäyksen suunnittelu ja johtaminen sekä taistelusuunnitelman tekeminen ja testaaminen. Painopisteenä on joukkoyksikön komentajan suunnittelu-prosessi ja päätöksen tekeminen hyökättäessä mekanisoitua vihollista vastaan kohtamisolosuhteissa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakson laajuus on 2 opintopistettä ja se toteutetaan luennoin (3 tuntia), ryhmätoin (2 tuntia) ja kartta- ja KESI-harjoituksin sekä maastotarkasteluin (50 tuntia). Opintojaksojen luentojen tarkoituksena on johdattaa opiskelija aihealueeseen, tarkastella lähteiden sisältöä ja syventää niiden tarjoamaa tietoa. Opintojaksoon kuuluu taistelusuunnitelman tekeminen rauhan ajan operatiivisin perustein, tehdyn suunnitelman maastontarkastelun sekä testaus KESI-pelinä. Opintojakso toteutetaan opettajaohjauksessa oppilaiden itsenäisenä työskentelynä, jossa oppilaat pääsevät soveltamaan oppimaansa.

Kirjallisuus:

Opintojakson materiaaliin voidaan sisällyttää opintojakson tavoitteita palvelevia teoksia, internetistä saatavilla olevia artikkeleita tai muuta materiaalia liittyen esimerkiksi ajankohtaisiin sotatoimiin ja viimeisimpiin kokemuksiin taistelusta. Opintojakson kirjallisuutta täydennetään opintomonisteilla.

Arviointi:

Opintojakson erilliset ryhmätyöt ja oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti. Opintojakso tentitään jakson lopussa sovelletulla koulutyöllä. Opintojakso arvioidaan numeraalisesti arvosalalla 0-5. Hyväksytyt arvosanaa ei voi korottaa.

2C02MERI Merisodan teoria ja meripuolustuksen uhkakuva 7op

Sisältö:

Opintojakson ensimmäisellä osajaksolla perehdytään merisodan teoreettikkoihin, merisodan teorioihin, merisodan käsitteisiin ja määritelmiin sekä 1900-luvun merkittäviin merisota-operaatioihin (Japanin-Venäjän sota, Pearl Harbour, Midway, maihinnousu Sisiliaan, Normandian maihinnousu, Falklandin sota, Irakin sodat). Opintojakson toisessa osajaksossa perehdytään meripuolustuksen uhkakuvaan ja toimintaympäristöön. Jakson aikana suoritetaan noin 5vrk:n maastontiedustelu keskeisille toiminta-alueille.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso muodostuu seuraavista osajaksoista: merisodan teoria 4 op ja meripuolustuksen uhkakuva 3 op. Opintojakso toteutetaan määriteltyihin lähteisiin tutustuen, luennoin, ryhmätöin sekä harjoituksin, joiden pohjalta käydään opetuskeskusteluita. Opintojaksoa ohjaava tuntimäärä on (7op = 189h). Opintojakso koostuu luennoista (48 tuntia), omatoimisesta opiskelusta (48 tuntia), ryhmätöistä (59 tuntia), harjoituksista ja kirjallisesta oppimistehtävästä (34 tuntia). Opintojakson johtaja määrittää opintojen tarkan toteutuksen.

Kirjallisuus:

- Rekkedal Nils Marius, 2006: Nykyaikainen sotataito – Sotilaallinen voima muutoksessa ISBN: 951-25-1733-7.
- Huttunen Mika, 2005: Näkökulmia taktiikkaan – taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitoksen julkaisusarja 3 Nro 1.
- Huttunen Mika, 2010: Monimutkainen taktiikka, Taktiikan laitoksen julkaisusarja 1 Nro 2/2010
- Vego Milan: Soviet Naval Tactics, 1992
- Vego Milan: Naval Strategy and Operations in Narrow Seas, 2003
- Wikström Kaarle: Merisodan kuva 2025, MERISK julkaisusarja A nro 1/2005
- Merisodankäynnin kehityslinjoja, MPKK:n julkaisusarja 4 nro 4/2005
- Petteri Jouko, Harri Niskanen: Iso-Britannian merikuljetukset ja maaoperaatiot Falklandin sodassa. MPKK:n julkaisusarja 2 n:o 6.
- Theodore L. Gatchel: At the Water's Edge, 1996
- Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.
- Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet sotataidon perusteet -kurssin oppisisällön kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa koulutusportaalissa.

Oheiskirjallisuus:

- Till Geoffrey: Seapower- A Guide to the Twenty First Century, 2004
- Till Geoffrey: Maritime Strategy and the Nuclear Age

Arviointi:

Merisodan teoria osajakson päätteeksi järjestetään kolmen tunnin tentti, jossa opiskelijoilla ei saa olla lähdeaineistoa käytettävissä. Ryhmätöinä suoritettavat merisotaoperaatioiden esittelyt sekä analysoinnit arvioidaan hyväksytytty/hylätty periaatteella. Ryhmätöyt ja erilliset oppimistehtävät on suoritettava hyväksytysti. Meripuolustuksen uhkakuva osajakson päätteeksi järjestetään kirjallinen tentti. Tentti voi olla muistio tai suunnitelma jaksoon liittyvästä aiheesta. Opintojakso arvioidaan numeerisesti asteikolla 0-5.

2C02DVMERI Merivoimien huoltojärjestelmä 3 op**Sisältö:**

Opintojakson aikana perehdytään meripuolustuksen tukitoimintoihin sekä huoltojärjestelmään.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksoa ohjaava tuntimäärä on (3op = 83 tuntia). Opintojakso koostuu luennoista (46 tuntia), omatoimisesta opiskelusta (18 tuntia), ryhmätöistä (19 tuntia), harjoituksista sekä kirjallisesta oppimistehtävästä.

Kirjallisuus:

- Huollon käsikirja (Hkäsik), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001
- Huoltopalveluopas (HPalvOpas) luonnos, Pääesikunta, 2002
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005, ISBN 951-25-1631-4
- Täydennysopas (TäydOpas) luonnos, Pääesikunta, 2002
- Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.

Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Oheiskirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008, ISBN 978-951-25-1744-2

Arviointi:

Opintojakson arviointi on hyväksytytty/hylätty. Opintojakson arviointi perustuu opintojakson aikana laadittavaan muistioon tai oppimispäiväkirjaan.

2C02EVMERI Taisteluosaston ja rannikkoalueen taistelu 1 3 op**Sisältö:**

Rannikkoalueen ja taisteluosaston taistelun suunnitteluun ja toimintojen yhteensovittamiseen perehtyminen. Rannikkotaisteluharjoituksen valmisteluihin perehtyminen. Varsinainen rannikkotaisteluharjoitus pidetään seuraavan opintojakson aikana.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso muodostuu kahdesta osajaksosta. Ensimmäisessä osajaksossa perehdytään rannikkoalueen ja taisteluosaston taistelun suunnitteluun ja toimintojen yhteensovittamiseen. Toisessa osakokonaisuudessa opiskelija osallistuu rannikkotaisteluharjoituksen valmisteluihin. Varsinainen rannikkotaisteluharjoitus pidetään seuraavan opintojakson aikana.

Opintojakso toteutetaan määriteltyihin lähteisiin tutustuen, syventävin luennoin ja ryhmätöin (suunnitteluharjoitukset). Ryhmätöiden purkuun liittyvät olennaisesti opetuskeskustelut.

Opintojakson viikko-ohjelmat, taustamateriaali sekä lähdeaineiston lukualueet julkaistaan PvAh-asiakirjana sekä koulutusportaalin työtilassa hyvissä ajoin (1 kk) ennen opintojakson alkua. Opiskelijan on perehdyttävä opintojakson työtilaan omatoimisesti ennen opintojaksoa.

Syventävien luentojen tarkoituksena on johdattaa opiskelijat syvälle aihealueeseen. Suunnitteluharjoituksilla ja rannikkotaisteluharjoituksen valmisteluilla kannustetaan aktiivisen opetuskeskustelun tavoin vaihtamaan ajatuksia ja kokemuksia kulloinkin käsiteltävästä olevasta aihealueesta.

Opintojakson päätteeksi järjestettävä kirjallinen kotityö on keskeinen osa jakson opintoja. Toisaalta kotityö toimii palautteena opettajille opiskelijoiden oppimisesta. Kotityö perustuu kurssin kaikkiin aiempiin luentoihin, kurssikirjallisuuteen sekä kaikkien opintojaksojen aikana laadittujen ryhmätöiden ja opetuskeskusteluiden keskeisen sisällön syvälliseen osaamiseen. Tentti suoritetaan 2C02FV-opintojakson jälkeen laajana taktiikan soveltavana kotityönä.

Opintojaksoa ohjaava tuntimäärä on (3 op = 81 tuntia). Opintojakso koostuu luennoista, ryhmätöistä, harjoituksista sekä rannikkotaisteluharjoituksen valmistelutöistä (72 tuntia) ja omatoimisesta opiskelusta (11 tuntia).

Kirjallisuus:

- Alusilmatorjuntaopas (AlusItOpas), Merivoimien Esikunta, 2004.
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008.
- Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008.
- Merisotaopas (MeSOp): taisteluosastotaktiikka, Merivoimien Esikunta, 1994.
- Meritiedustelukomppanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008.
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002.
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006.
- Rannikko-ohjuskomppanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008.
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005.
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001.
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999.
- Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa.

Tarkennetut lukuvaatimukset (ml opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Oheiskirjallisuus:

- Vego Milan: Naval Strategy and Operations in Narrow Seas, 2003.
- Rekkedal, Nils Marius: Nykyaikainen sotataito - sotilaallinen voima muutoksessa, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2006.

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu laajasta kirjallisesta kotityöstä, joka arvioidaan numeerisesti. Kotityö piderään 2C02FV-opintojakson toisella opiskeluviikolla. Kotityön yksi osa antaa numeron 2C02EV-opintojaksolle ja toinen osa 2C02FV-opintojaksolle. Opintojakso arvioidaan numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

2C02FVMERI Taisteluosaston ja rannikkoalueen taistelu 2 2 op

Sisältö:

Opintojaksossa perehdytään käytännössä taisteluosaston ja rannikkoalueen taistelun johtamiseen esikunnissa. Opintojaksoon sisältyy laivueharjoitus ja/tai rannikkotaisteluharjoitus merivoimien harjoitustoimintakalenterin mukaisesti.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso muodostuu kahdesta osajaksosta. Ensimmäisessä osajaksossa perehdytään käytännössä taisteluosaston ja rannikkoalueen taistelun johtamiseen esikunnissa. Osajaksoon sisältyy toteutettava laivueharjoitus ja/tai rannikkotaisteluharjoitus merivoimien harjoitustoimintakalenterin mukaisesti. Opetus toteutetaan osallistumalla rannikkotaisteluharjoitukseen sekä suorittamalla laaja taktiikan sovellettu kotityö. Opintojakson viikko-ohjelmat, taustamateriaali sekä lähdeaineiston lukualueet julkaistaan PVMOODLE:n työtilassa hyvissä ajoin (1 kk) ennen opintojakson alkua. Opiskelijan on perehdyttävä opintojakson työtilaan omatoimisesti ennen opintojaksoa.

Opintojakson päätteeksi järjestettävä laaja taktiikan sovellettu kotityö on keskeinen osa jakson opintoja. Toisaalta kotityö toimii palautteena opettajille opiskelijoiden oppimisesta. Kotityö perustuu kaikkiin aiempiin luentoihin, kurssikirjallisuuteen sekä eri jaksojen aikana laadittujen ryhmätöiden ja opetus-keskusteluiden sisällön syvälliseen osaamiseen. Opintojaksoa ohjaava tuntimäärä on 2 op = 54 h. Opintojakso koostuu luennoista (14 h), omatoimisesta opiskelusta (10 h), ryhmätöistä (32 h), harjoituksista sekä kirjallisesta oppimistehtävästä, jotka sisältyvät omatoimiseen opiskeluun ja ryhmätöihin.

Kirjallisuus:

- Alusilmatorjuntaopas (AlusItOpas), Merivoimien Esikunta, 2004
- Kenttäohjesääntö - yleinen osa, Pääesikunta, 2008.

- Merimiinoitusopas, Merivoimien Esikunta, 2008.
- Merisotaopas (MeSOp): taisteluosastotaktiikka, Merivoimien Esikunta, 1994.
- Meritiedustelukomppanian opas (MERITIEDKO), Merivoimien Esikunta, 2008.
- Merivalvontaohje (MEVO), Merivoimat, 2002.
- Rannikkojääkäripataljoonaopas (RANNJP-OPAS), Merivoimien Esikunta, 2006.
- Rannikko-ohjuskomppanian opas (ROHJKOPAS) Merivoimat, 2008.
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet (SML), Pääesikunta, 2005.
- Sukellusveneen torjuntaopas (SUTO), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 2001.
- Vedenalaisen valvonnan opas (VeVaOpas), Puolustusvoimien Koulutuksen Kehittämiskeskus, 1999.
- Muut ohjesäännöt, oppaat ja opetusmonisteet määritetään opintojakson alussa. Tarkennetut lukuvaatimukset (ml. opetusmonisteet) sekä perusteet kertaamisesta käsketään kurssin työtilassa 1 kk ennen kurssin alkua.

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu laajasta kirjallisesta kotityöstä, joka arvioidaan numeerisesti. Kotityö pidetään 2C02FV-opintojakson toisella opiskeluviikolla. Kotityön yksi osa antaa numeron 2C02EV-opintojaksolle ja toinen osa 2C02FV-opintojaksolle. Opintojakso arvioidaan numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

2C02AILMA Ilmasodan teoriat ja ilmiöt 7 op

Sisältö:

Opintojakson sisältö koostuu opiskelijan henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassaan (HOPS) esittämistä opinnoista/kursseista. Ilmasotakoulun sotataidon pääopettaja hyväksyy opinnot/kurssit tälle opintojaksolle opiskelijan esityksestä ja vastaa jakson kuormittavuuden hallinnasta. Opintojakson sisällöksi voidaan esimerkiksi HW-koulutuksessa olevalta opiskelijalta hyväksyä HW-taktiikka. Tällöin opiskelijan HOPS voi koostua esimerkiksi HN-asejärjestelmä kursseista ja HN-ohjelmien taktisesta sisällöstä (tehtävänannot ja läpikäynnit). Muita vaihtoehtoisesti HOPS:ttavia sisältöjä voivat olla esimerkiksi: eri konekalustojen taktiikka ja lentokoulutusohjelmien taktiset sisällöt, johtokeskustaktiikka ja taistelunjohtamisen peruskurssi tai päätaistelunjohtajakurssi, toimialan taktiikka ja suuret sotaharjoitukset, toimialan taktiikka ja kansainväliset harjoitukset, toimialan taktiikka ja kansainväliset kurssit, ilmatorjunta taktiikka ja ilmatorjunnan tekniset/taktiset järjestelmäkurssit, toimialan taktiikka ja EUAFA:n tarjottimen opintojaksot sekä toimialan taktiikka ja NATO-school kurssit. HOPS:ssa kuvataan, miten esitetty opinto/kurssi liittyy ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin. Opinnot/kurssi voidaan hyväksyä sellaisenaan tai hyväksynnän ehtona voi olla esimerkiksi analyysi esitetyn suorituksen suhteesta ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Käytettävät opiskelumenetelmät ja kieli määräytyvät pitkälti opiskelijan toimialan ja henkilökohtaisten tottumusten mukaisesti. Opintojaksoista 2C02AILMA, 2C02BILMA ja 2C02CILMA laaditaan yhteinen oppimispäiväkirja, jossa opiskelija tarkastelee opintojaksoilla 2C02AILMA ja 2C02BILMA perehtymiensä ilmiöitä opintojakson 2C02CILMA ja/ tai 5C02ILMA_12 teorioiden kautta. Opiskelija määrittää oppimispäiväkirjansa turvaluokan käsiteltävän ilmiön asettamien vaatimusten mukaisesti.

Kirjallisuus:

Opiskelija määrittää henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassaan (HOPS) ilmiön ja siihen liittyvän keskeisen kirjallisuuden. Esimerkkeinä tästä voi olla toimialan taktiikkaan liittyvä taktinen ohjeistus (TOP 1) ja järjestelmien ohjekirjallisuus. Tarvittaessa ILMASK:n pääopettaja auttaa kirjallisuuden valinnassa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksytyt/hylätty-periaatteella. Oppimispäiväkirja arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0-5.

2C02BILMA Ilmapuolustuksen taistelun erityispiirteet 3 op**Sisältö:**

Opintojakson sisältö koostuu opiskelijan henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassaan (HOPS) esittämistä opinnoista/kursseista. Ilmasotakoulun sotataidon pääopettaja hyväksyy opinnot/kurssit tälle opintojaksolle opiskelijan esityksestä ja vastaa jakson kuormittavuuden hallinnasta. Opintojakson sisällöksi voidaan esimerkiksi HW-koulutuksessa olevalta opiskelijalta hyväksyä HW-taktiikka. Tällöin opiskelijan HOPS voi koostua esimerkiksi HN-asejärjestelmä kurseista ja HN-ohjelmien taktisesta sisällöstä (tehtävänannot ja läpikäynnit). Muita vaihtoehtoisesti HOPS:ttavia sisältöjä voivat olla esimerkiksi eri konekalustojen taktiikka ja lentokoulutusohjelmien taktiset sisällöt, johtokeskustaktiikka ja taistelunjohtamisen peruskurssi tai päätaistelunjohtajakurssi, toimialan taktiikka ja suuret sotaharjoitukset, toimialan taktiikka ja kansainväliset harjoitukset, toimialan taktiikka ja kansainväliset kurssit, ilmatorjunta taktiikka ja ilmatorjunnan tekniset/taktiset järjestelmäkurssit, toimialan taktiikka ja EUAFA:n tarjottimen opintojaksot sekä toimialan taktiikka ja NATO-school kurssit. HOPS:ssa kuvataan, miten esitetty opinto/kurssi liittyy ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin. Opinnot/kurssi voidaan hyväksyä sellaisenaan tai hyväksynnän ehtona voi olla esimerkiksi analyysi esitetyn suorituksen suhteesta ilmasodan teorioihin ja ilmiöihin.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat

Käytettävät opiskelumenetelmät ja kieli määräytyvät pitkälti opiskelijan toimialan ja henkilökohtaisten tottumusten mukaisesti. Opintojaksoista 2C02AILMA, 2C02BILMA ja 2C02CILMA laaditaan yhteinen oppimispäiväkirja, jossa opiskelija tarkastelee

opintojaksoilla 2C02AILMA ja 2C02BILMA perehtymiensä ilmiöitä opintojakson 2C02CILMA ja/tai 5C02ILMA_12 teorioiden kautta. Opiskelija määrittää oppimispäiväkirjansa turvaluokan käsiteltävän ilmiön asettamien vaatimusten mukaisesti.

Kirjallisuus:

Opiskelija määrittää henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassaan (HOPS) ilmiön ja siihen liittyvän keskeisen kirjallisuuden. Esimerkkeinä tästä voi olla toimialan taktiikkaan liittyvä taktinen ohjeistus (TOP 1) ja järjestelmien ohjekirjallisuus. Tarvittaessa ILMASK:n sotataidon pääopettaja auttaa soveltuvan kirjallisuuden valinnassa.

Arviointi:

Opintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Oppimispäiväkirja arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0-5.

2C02CILMA Sotataidon soveltavat teoriat 3 op**Sisältö:**

Opiskelija esittää henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassaan (HOPS) teoriakokonaisuuksia, joita ei ole vielä sisällytetty hänen opintoihinsa. Teoriakokonaisuus voi olla sotataidon tai jonkun muun oppiaineen tai tieteenalan teoria, kurssi tai kirjallisuutta. ILMASK:n sotataidon pääopettaja hyväksyy opiskelijakohtaisesti HOPS:t ja valvoo opintojakson tasapuolista kuormittavuutta. Opintojaksoista 2C02AILMA, 2C02BILMA ja 2C02CILMA laaditaan yhteinen oppimispäiväkirja, jossa opiskelija tarkastelee opintojaksoilla 2C02AILMA ja 2C02BILMA perehtymiensä ilmiöitä opintojakson 2C02CILMA ja/tai 5C02ILMA_12 teorioiden kautta.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat

Käytettävät opiskelumenetelmät ja kieli määräytyvät pitkälti opiskelijan toimialan ja henkilökohtaisten tottumusten mukaisesti. Opintojaksoista 2C02AILMA, 2C02BILMA ja 2C02CILMA laaditaan yhteinen oppimispäiväkirja, jossa opiskelija tarkastelee opintojaksoilla 2C02AILMA ja 2C02BILMA perehtymiensä ilmiöitä opintojakson 2C02CILMA ja/tai 5C02ILMA_12 teorioiden kautta. Opiskelija määrittää oppimispäiväkirjansa turvaluokan käsiteltävän ilmiön asettamien vaatimusten mukaisesti.

Kirjallisuus:

Opiskelija määrittää henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassaan (HOPS) opiskelumateriaalinsa. Tarvittaessa ILMASK:n sotataidon pääopettaja tukee kirjallisuuden valinnassa. ILMASK:n sotataidon pääopettaja hyväksyy opiskelijoiden HOPS:t.

Arviointi:

Opintojakso arvostellaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Oppimispäiväkirja arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0-5.

2C02DILMA Sotataidon paradigma tieteiden kentässä

Sisältö:

Opiskelija esittelee seminaarissa oman pro gradu -työnsä aiheen, tutkimuskysymykset, menetelmät, teorit ja tutkimustulokset sekä arvioi niiden soveltuvuutta sotataidon tutkimiseen ja tutkimustulosten esittämiseen. Opiskelija perehtyy muiden opiskelijoiden tutkimuksiin ja osallistuu niiden aiheiden, tutkimuskysymysten, menetelmien, teorioiden ja tutkimustulosten argumentointiin. Opiskelijalta edellytetään aktiivista osallistumista seminaarityöskentelyyn. Seminaarissa ei lähtökohtaisesti käsitellä tuloksia eikä tutkimusprosessia, vaan menetelmiä, teorioita ja niiden sekä saavutettujen tulosten soveltuvuutta sotataidon tieteelliseen tutkimukseen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Seminaarityöskentelyn menetelmät, esitelmät, raportit, opponointi, opetuskeskustelut, väittelyt.

Opintojaksolla voidaan käyttää opetuskielenä suomea tai englantia.

Kirjallisuus:

Opiskelijan tutkimuksessaan käyttämä tutkimusmenetelmiin ja tieteen filosofiaan liittyvä kirjallisuus sekä tarvittaessa opettajan kanssa yhteisesti sovittu kirjallisuus.

Arviointi:

Opiskelijan tutkimuksessaan käyttämä tutkimusmenetelmiin ja tieteen filosofiaan liittyvä kirjallisuus sekä tarvittaessa opettajan kanssa yhteisesti sovittu kirjallisuus.

Valinnaiset opinnot yhteensä 10 op

Opinnot valitaan toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta yliopistosta.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op

2YTUTKMEN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op

Tämän opintojakson sisältö on sama kuin 1YTUTKMEN-jaksossa.

2C04TAKT Taktiikan pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö perustuu opinto-oppaan lisäksi Taktiikan laitoksen julkaisuihin laadullisesta tutkimuksesta, määrällisistä tutkimusmenetelmistä sekä opinnäytetyön ohjaajan oppaaseen.

Opintojakson tärkein tavoite on tutustua kokonaisvaltaiseen tutkimusprosessiin perehtymällä alan aineistoihin ja menetelmiin, tekemällä opinnäytetyötutkimus ja raporttoimalla se. Opintojakson tavoitteesta johtuu, että opiskelijan on tärkeää hallita ensimmäisenä perusasiana tieteellisen uskomusten luomisen menetelmän (tiedon hankinnan) erityiset piirteet, erotuksena kolmesta muusta uskomusten luomisen menetelmästä. Tämä on tärkeää myös pitkällä aikajänteellä, silmällä pitäen opiskelijan sotateollisen ymmärryksen ja tutkivan työotteen kehittymistä.

Toinen keskeinen hallittava käsite on todistusvoima (virhevapauden aste), jonka suhteen yksittäiset tutkimukset voidaan asettaa tärkeysjärjestykseen. On hyvä huomata, että tämä on eri asia, kuin tutkimusten paremmuusjärjestys tai tutkimusten laatu. Kolmas keskeinen hallittava käsite on ja tieteellinen näyttö, jonka saavutettu aste voidaan määrittää, kun tarkasteltavaa ilmiötä on tutkittu usealla tutkimuksella. Tutkimusraportin menetelmäosiossa edellytetään yhden tai useamman tutkimuksessa sovelletun menetelmän perusteltua valintaa ja kuvaamista kullakin neljällä osa-alueella: Tiedonkeruu, analysointi, tulkinta ja tuloksen esittäminen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

MPKK:ssa SM-tutkintoon tähtäävä opiskelu on varsin tiivistä. Tutkinto suoritetaan kahdessa vuodessa erittäin tiukkana opintokokonaisuutena. Lyhyt opiskelu aika vaikuttaa opinnäytetyön laadintaan. Hyvän opinnäytetyön tekeminen edellyttää onnistunutta aiheenvalintaa ja tutkimuskysymyksen asettelua, hyvää rajausta, tiivistä tutkimussuunnitelmaa mukaan lukien työsuunnitelma. Opetus- ja opiskelumenetelmät kiteytyvät opiskelijan itsenäiseen työhön ja opinnäytetyön ohjaukseen. Kullekin opinnäytetyölle pyritään takaamaan mahdollisimman asiantuntevat lähtökohdat. Ohjaukseen liittyy oleellisesti sitoutuminen opiskelijan tutkimukseen. Ohjaajan tulee muistaa, että maisteriopiskelija ei pelkästään noudata ohjaajan antamia neuvoja, vaan hän tekee jo joitakin tutkimuksellisia ratkaisuja itsenäisesti. Ohjaajan vastuu korostuu erityisesti opintojakson alkuvaiheessa. Ohjaajan tulee olla suunnannäyttävä, joka innostaa etsimään vastauksia ja antaa vinkkejä, mistä vastaus löytyy, ei niinkään valmiiden vastusten antaja. Seminaarit takaavat säännönmukaisen mahdollisuuden tarkastaa opinnäytetyön edistymisen. Ohjaajan on aiheellista tavata opiskelijaa muulloinkin kuin seminaareissa. Ohjaajan on hyvissä ajoin nähtävä, mikäli opiskelija ei näytä pysyvän aikataulussa. Tällöin tulee opinnäytteen osia vaatia nähtäväksi seminaareja useammin, erityisesti tutkimustyön tekemiseen varattujen aikojen jälkeen. Ohjaajan tulee pitää kurssin johtaja ja tutkimuskoulutuksen pääopettaja tietoisina mahdollisista ongelmista. On kaikkien etu, että opinnäytetyöt valmistuvat riittävän tasokkaina määräaikaan mennessä. Tiukentuva ohjausote ei tarkoita, että ohjaaja kertoo, miten työ tehdään. Hänen tehtävänsä on auttaa tarvittavilta osin muun muassa rajausten tekemisessä, oikeiden lähteiden käyttämisessä ja oikeiden menetelmien valinnassa sekä tukea muodollisten ongelmien ratkaisussa. Maisteriopiskelijoita ei tarvitse ohjata yhtä isällisesti, kuin kandidaattiopiskelijoita, vaan ohjausote on edellistä tasavertaisempi. Hyvä lopputulos on lopulta kiinni lähinnä opiskelijan omasta halusta ja motivaatiosta. Ohjaajan

tulee kannustaa opiskelijaa tutkielman tekemiseen. Ohjaajan aito ja innostunut asenne edesauttaa ohjattavan asennoitumista. Opetus tapahtuu suomeksi, mutta osa kirjallisesta materiaalista voi olla englanniksi.

Kirjallisuus:

Opintojakson ensisijaisena kirjallisuusperustana ovat seuraavat kirjat ja asiakirjat, joista löytyy opetusdioiden ja opetuksen ohella riittävä määrä viittauksia muuhun tarvittavaan kirjallisuuteen ja syventävään tiedonhakuun:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Huttunen, Mika: Monimutkainen taktiikka, Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2010.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.
- Mitattua taktiikkaa – Komppanian hyökkäyksen menestystekijät, 2010
- Määräys / MPKK: MPKKHSM - Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HH407 1.8.2011)
- Ohje / TAKTL: Taktiikan laitoksen ohje opinnäytetöistä (2009).
Lisäksi runsaasti muuta omaan tutkimukseen liittyvää kirjallisuutta.

Arviointi:

Pro gradu -tutkielmille asetetaan kaksi ohjaajaa. Ensimmäinen ohjaaja vastaa kokonaisuudesta, toinen ohjaaja on ns. sisältöohjaaja. Ohjaajat arvioivat tutkielman edistymistä jatkuvasti tutkimusprosessin edetessä. Tutkielman etenemisen tarkistuspisteet liittyvät seminaareihin ja tutkimustyön tekemiseen varattuihin aikajaksoihin. Tarvittaessa ohjaajien käytössä on seuraavia arviointia tukevia keinoja:

- Tutkielmaan liittyvien osioiden vaatiminen tarkastettavaksi tiennetyin välein
- Opiskelijan asettaminen valvontaan yhteistyössä KADK:n kanssa.

Tutkielman arviointi tapahtuu asiakirjan Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa mukaisesti.

2C04STRA Strategian pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

Sisältö:

Tieteenfilosofiset suuntauksukset, tutkimusmenetelmät ja niiden filosofiset perusteet, metodologia sekä tieteellinen asiatyönormit täyttävä argumentointi. Opintojaksoon

integroidaan YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakso ja maisterintutkinnon kypsyysnäyte.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksolla osallistutaan aktiivisesti seminaarityöskentelyyn, muokataan tekstejä sekä laaditaan pro gradu -tutkielma. Seminaarityöskentely toteutetaan neljässä seminaarissa, joihin integroidaan opintojakso YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi 2 op) sekä 1 op opintojaksosta YM02 Vieras kieli/englanti. Tarkempi kuvaus opetusmenetelmistä ja suoritustavoista löytyy opintojakson pedagogisesta käsikirjoituksesta.

Opintojakso toteutetaan seuraavasti:

Seminaarit (15 op)

Seminaari 1, tutkimussuunnitelman laatiminen ja esittely (5 op), 1. vuosi joulukuu

Seminaari 2, tutkimuksen menetelmän ja teoreettisen taustan esittely (4 op), 1. vuosi huhtikuu

Seminaari 3, tutkimuksen käsikirjoituksen esittely (4 op), 2. vuosi helmikuu

Huom. Opintojaksosta YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi, 2 op.) sekä opintojaksosta YM02 Vieras kieli (englanti, 1 op) kirjataan suoritetuiksi 3. seminaarin jälkeen, mikäli 1) työn ohjaaja hyväksyy opiskelijan osoittaneen kykyä tieteelliseen suomen- tai ruotsinkieliseen ilmaisuun sekä 2) opiskelija on osoittanut käyttäneensä työnsä lähdeaineistona vähintään kahta englanninkielistä lähdettä.

Seminaari 4, tutkielmien esittely (2 op), 2. vuosi elokuu. Seminaarin tarkoitus on varmistaa työn loppuun saattaminen.

Tutkielman laatiminen (19 op).

Opinnäytteen laatiminen itsenäisesti 1. ja 2. vuoden aikana, ohjaustapaamiset eri suunnitelman/ohjaussopimuksen mukaan, ohjaukseen kuuluu tekstin- ja kielenhuoltoa, jossa opiskelijat lähettävät noin 4 sivua valitsemaansa tekstiä (esim. tiivistelmä, johdanto tai yhdistelmä) kielen asiantuntijan tekstipalautetta varten. Maisterintutkintoon kuuluvan kypsyysnäytteen (pro gradu -tutkielman tiivistelmän) laatiminen ja muokkaaminen sisällön ohjaajan ohjauksessa.

Kirjallisuus:

- Opintojakson kirjallisuus on esitetty tarkemmin pedagogisessa käsikirjassa.
- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä (2008 tai uudempi)
- Opiskelija valitsee itse työn lähteet. Seuraavia suositellaan:
- Yleisteos:
- Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara. Tutki ja kirjoita. 2004 tai uudempi.
- Strategian ja kansainvälisen politiikan tutkimus
- Baylis, John & Wirtz, James, Gray, Colin S. & Cohen, Eliot (eds.): *Strategy in the Contemporary World*, 3rd ed. (2010).
- Carlsnaes, Walter & Risse, Thomas & Simmons, Beth A. (eds.): *Handbook of International Relations* (2002).

- Collins, Alan (eds.): *Contemporary Security Studies* (2007).
- Hakovirta, Harto: *Maailmanpolitiikka: Teoria ja todellisuus* (2002).
- Hollis, Martin & Smith, Steve: *Explaining and Understanding International Relations* (1991).
- Jackson, Robert & Sørensen, Georg: *Introduction to International Relations: Theories and approaches*, 3rd ed. (2007).
- Kantola, Johanna & Valenius, Johanna (toim.): *Toinen maailmanpolitiikka: 10 käsitettä feministiseen kansainvälisten suhteiden tutkimukseen* (2007).
- Ó Tuathail, Gearóid & Dalby Simon & Routledge, Paul: *The Geopolitics Reader* (2006).
- Russett, Bruce & Starr, Harvey & Kinsella, David: *World Politics: The Menu for Choice*, 9th ed. (2010).
- Yhteiskuntatieteellinen tutkimus
- Alasuutari, Pertti: *Laadullinen tutkimus* (1999).
- George, Alexander L. & Benneth, Andrew: *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences* (2005).
- Hakala, Juha T.: *Graduopas: Melkein maisterin niksikirja* (1999).
- Mahoney, James & Rueschemeyer, Dietrich (eds.): *Comparative Historical Analysis in the Social Sciences* (2003).
- Marsh, David & Gerry Stoker (eds.) : *Theory and Methods in Political Science* (2002).
- Metsämuuronen, Jari: *Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä* (2006).
- Metsämuuronen, Jari (toim.): *Laadullisen tutkimuksen käsikirja* (2006).
- Raatikainen, Panu: *Ihmistieteet ja filosofia* (2004).
- Raunio, Kyösti: *Positivismi ja ihmistiede: Sosiaalitutkimuksen perustat ja käytännöt* (1999).
- Schiffrin, Deborah & Tannen, Deborah & Hamilton, Heidi, E.: *The Handbook of Discourse Analysis* (2003).
- Trachtenberg, Marc: *The Craft of International History: A Guide to Method* (2006).
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli: *Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi* (2003).
- Töttö, Pertti: *Pirullisen positivismin paluu: Laadullisen ja määrällisen tarkastelua* (2000).
- De Vaus, David: *Surveys in Social Research* (2002).
- Yin, Robert K.: *Case Study Research: Design and Methods* (2003)

Arviointi:

Seminaariesitelmät arvostellaan hyväksytyty/hylätty-periaatteella. Pro gradu asteikolla Approbatur-Laudatur. YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakson arviointi on kuvattu opintojakson pedagogisessa käsikirjoituksessa. Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksytyksi tai täydennettäväksi.

2C04SHIS Sotahistorian pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

Sisältö:

Opintojaksoon kuuluu kolme seminaaria ja tutkimustyön tekeminen. Opintojaksoon integroidaan YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakso ja maisterintutkinnon kypsyysnäyte. Opintojaksoon kuuluvissa seminaareissa pidetään oppilasalustuksia, harjoitellaan tieteellistä keskustelua ja opponentin toimintaa sekä tieteellisen tekstin tuottamista. Tutkimustyössään opiskelija oppii ratkaisemaan tieteellisellä menetelmällä tutkimusongelman, raporttoimaan sen kirjallisesti ja puolustamaan keskustelussa tutkimussuunnitelmaansa tutkimustuloksiaan.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso sisältää kolme seminaaria ja tutkimustyön tekemiseen varattua aikaa. Seminaareihin on varattu n. 108 tuntia ja tekemiseen n. 216 tuntia. Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen tarkan toteutuksen.

Kirjallisuus:

- Tutkija valitsee itse työhönsä lähteet.

Oheiskirjallisuus:

- Lappalainen, Jussi T. 2002. Haluatko historiankirjoittajaksi? SKS, Gummerus.
- Kalela, Jorma. 2000. Historiantutkimus ja historia. Gaudeamus.

Arviointi:

Seminaariesitelvät arvioidaan läpäisyperiaatteella. Pro gradu -tutkielma arvioidaan arvolauseella. Opintojakson arvosana muodostuu numeerisesti pro gradu -tutkielman perusteella. YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi) -opintojakson ja maisterintutkinnon kypsyysnäytteen arviointi on kuvattu niiden pedagogisissa käsikirjoituksissa.

2C05TAKT Taktiikan tutkimus 12 op

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö perustuu opinto-oppaan lisäksi Taktiikan laitoksen julkaisuihin laadullisesta tutkimuksesta, määrällisistä tutkimusmenetelmistä sekä oppinäytetyön ohjaajan oppaaseen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakson tärkeimmät asiasisällöt jakautuvat seuraavasti: 20 luentoa, 4 oppimistehtävää (referaatti, taktiikan trendit, tutkimuksen trendit ja SKK), satunnaistetun ja kontrolloidun kokeen kurssi ja tentti: Tutkimusmenetelmien soveltaminen käytäntöön.

Opetusmenetelmien valintaan vaikuttavat tavoitteiden ja opettajan lisäksi erityisesti opiskelijat. On tärkeää jo etukäteen miettiä, mutta erityisesti opetuksen aikana

aistia, kuinka opiskelijat motivoituvat ja sitoutuvat tutkimuksen ja -menetelmien opiskeluun ja kuinka tehokkaasti oppiminen toteutuu. Opiskelijat eivät itsestään selvästi hyväksy ja omaksu esitettyjä asioita ja/tai niiden esittämistapoja. Olennaista on perustella asiasisällön lisäksi myös opetusmenetelmiin liittyvät valinnat hyvin. On tärkeää pitää opiskelijan mielessä konkreettisesti, miksi tutkimus ja erityisesti menetelmäosaaminen on heille tärkeää. Tärkein syyhän on luonnollisesti, että tieteellinen tutkimus on vahvin saatavissa oleva peruste päätöksenteolle rauhan aikana. Tutkimus tulee ymmärtää ikään kuin rauhan ajan tilanteen arviointina, jonka tarkoitus on luoda sitä pohjaa, jolle PV:n toimintaa eri tasoilla koskevat päätökset rakentuvat yksityiskohtaisesti ja pitkäjänteisesti. PV:n ratkaisut ja tarpeet on pystyttävä perustelemaan päättäjille todistusvoimaisesti sekä tarvittavan osaamisen ja toimintamenetelmien että järjestelmien osalta (taktiikka, johtaminen, koulutus jne.). Muussa tapauksessa kehittämishankkeet voivat pysähtyä odottamattomasti.

Vahvoja näkemyksiä esiintyy sotilailla luonnostaan, mutta tutkimuksessa asioita on pystyttävä katsomaan perinteisiä katsantokantoja laajemmin, kun etsitään kehittyneitä toimintatapoja. Tässä mielessä taktiikan perushyveenä oleva käytännöllisyys korostuu. Asioiden perustelu vain omien yksittäisten havaintojen pohjalta johtaa umpikujaan. Tätä perusajatusta syvennetään koko opintojakson ajan.

Käyttökelpoisia opiskelumenetelmiä ovat ongelmalähtöinen oppiminen, tekemällä oppiminen ja havainnollistava opetus. Opintojaksolla käytetään useita opetus- ja opiskelumenetelmiä. Opetuksessa painotetaan aktiivisia oppimistehtäviä ja oppimiskeskusteluja. Perusteita opiskellaan luennoilla ja itseopiskeluna, mutta tekemistä ja asioita syventäviä keskusteluita painotetaan mahdollisimman paljon. Luennoilla painotetaan asioita, joita voi olla hankala oppia pelkästään kirjallisesta materiaalista. Opiskelijoita kannustetaan aktiiviseen perusteiden opiskeluun sekä rohkeaan keskusteluun luennoilla.

- Opettajalta opintojakson toteutus vaatii muun muassa:
- Laaja-alaista ammattitaitoa
- Huolellista valmistautumista
- Oppimista tukevaa asennetta
- Kykyä valita ja käyttää opetusmenetelmiä laajalla kirjolla
- Tilanteen mukaista pelisilmää oppimisen optimoimiseksi.

Opiskelijan oletetaan olevan aktiivinen toimija. Hän on itse vastuussa oppimisestaan. Opiskelija ei ole tiedon passiivinen vastaanottaja, vaan aktiivinen tietojen ja taitojen rakentaja. Opiskelija pyrkii aktiivisesti ja tahtoen saavuttamaan asettamansa tavoitteet.

Opetus tapahtuu suomeksi, mutta osa kirjallisesta materiaalista voi olla englanniksi.

Kirjallisuus:

Opintojakson ensisijaisena kirjallisuusperustana ovat seuraavat kirjat ja asiakirjat, joista löytyy opetusdioiden ja opetuksen ohella riittävä määrä viittauksia muuhun tarvittavaan kirjallisuuteen ja syventävään tiedonhakuun:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Huttunen, Mika: Monimutkainen taktiikka, Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2010.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.
- Mitattua taktiikkaa – Komppanian hyökkäyksen menestystekijät, 2010
- Määräys / MPKK: MPKKHSM - Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HH407 1.8.2011)
- Ohje/TAKTL: Taktiikan laitoksen ohje opinnäytetöistä (2009).
Lisäksi runsaasti muuta omaan tutkimukseen liittyvää kirjallisuutta.

Arviointi:

Opintojakson arviointi muodostuu oppimistehtävistä, tentistä ja jatkuvasta arvioinnista. Sekä oppimistehtävät, tentti että koko opintojakso arvioidaan hyväksyty/hylätty-periaatteella. Oppimistehtävien, tentin ja koko oppimisprosessin arviointiin sisältyy verraten paljon yksityiskohtaista palautetta. Tämä palaute kirjataan ja/tai annetaan suoraan vastauspapereihin sekä kasvokkain.

Hylätty-tapauksissa suoritetaan joko oppimistehtävä uusintana tai tentti uusien kysymyksin.

2C05STRA Strategian tutkimus 12 OP

Sisältö:

Strategian ja kansainvälisten suhteiden keskeisimpien teoriakoulukuntien ontologiset, epistemologiset ja metodologiset lähtökohdat ja niiden asema tutkimuksen tekemisessä sekä tutkimusmenetelmät. Opintojaksoon integroidaan 1 op opintojaksosta YM01A/B Tieteellinen kirjoittaminen (suomi/ruotsi 2 op - toinen op on integroitu opintojaksoon 2C04STRA).

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Kurssi toteutetaan pääosin asiantuntija-alustusten käynnistämänä monimuoto-opiskeluna. Kurssiin kuuluu neljä lähijaksoa ja niitä yhdistävät etäjakso. Lähipäivinä luodaan perusteita strategian tutkimusmenetelmien ymmärtämiselle ja myöhemmillä lähipäivillä syvennetään. Erityisesti teoriakoulukuntiin ja metodeihin kiinnitetään huomiota. Lähipäivillä opiskellaan luennoin ja käytännön harjoittein tutkijan taitoja. Etäjaksoilla opiskelija perehtyy hänelle osoitettuun materiaaliin, valmistelee tutkielman, jossa ver-

tailee eri teoriakoulukuntien lähtökohtia ja niiden vaikutuksia tutkimukselle sekä laatii muita harjoitustöitä. Pienryhmätöiden ja itsenäisesti laadittavien esitysten tavoite on tukea opiskelijan pro gradu -työtä antamalla esimerkkejä erilaisista käyttökelpoisista lähestymistavoista tutkimusongelmaan ja -kysymyksiin sekä laajentamalla opiskelijan metodologista tietämystä. Tavoitteena on, että osia seminaaritutkielmasta voidaan käyttää suoraan pro gradu -työssä. Valtaosa kurssimateriaalista on englanninkielistä.

Kirjallisuus:

- Russett & Starr, ”World Politics: Menu for Choice”. (7th edition tai uudempi)
- Robert Jackson and Georg Sorensen: “Introduction to International Relations Theories and Approaches”. (2nd edition tai uudempi)

Lisäksi artikkeleita ja muita teoksia kurssin harjoitteina ja tutkielman aiheiden mukaisesti erikseen sovittavalla tavalla.

Arviointi:

Opintojakson arviointiin kuuluu kirjallisten töiden arviointi ja jatkuva opettaja-arviointi. Opintojakso arvioidaan hyväksyty-hylätty.

2C05SHIS Sotahistorian tutkimus 12 op

Sisältö:

Opintojakson päätyttyä opiskelijan on kyettävä tarkastelemaan menneisyyttä kriittisen tieteellisen ajattelun pohjalta, ja ratkaisemaan tieteellisellä menetelmällä määrittämässä tutkimusongelman sekä raportoimaan sen kirjallisesti. Historiatieteessä ja sotahistoriassa tämä tarkoittaa yksityiskohtien selvittämistä ja kysymysten hahmottamista sekä niiden pohjalta suurempien kokonaisuuksien ymmärtämistä. Opintojaksolla syvennetään tietämystä (sota)historian tutkimuksen tieteellisestä traditiosta, erilaisista tieteellisistä suuntautumisvaihtoehdoista sekä (sota)historian tutkimuksessa käytettävissä olevista menetelmistä. Opintojakson aikana perehdytään myös lähdemateriaalin hankintaan sekä erilaisten arkistojen ja teknisten apuvälineiden käyttöön tutkimuksessa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakso sisältää luentoja, kirjallisuusanalyyseja ja perehtymistä valmistuneisiin pro gradu -tutkielmiin. Luentoja n. 54 tuntia, kirjallisuusanalyyseja n. 81 tuntia ja harjoitustöitä n. 189 tuntia. Yllä esitetty tuntijako on ohjaava. Opintojakson johtaja suunnittelee opintojen tarkan toteutuksen.

Kirjallisuus:

- Lappalainen, Jussi T. 2002. Haluatko historiankirjoittajaksi? SKS, Gummerus.
- Lauerma, Matti. 1977. Sotahistorian tutkimuksen problematiikkaa ja metodiikkaa. Tiede ja Ase. Suomen sotatieteellisen seuran vuosijulkaisu n:o 35.

- Elfvengren, Eero ja Turtola, Martti. 2005. Sotahistorian tutkimus puolustusvoimissa 80 vuotta. Tiede ja Ase. Suomen sotatieteellisen seuran vuosijulkaisu n:o 63. Oheiskirjallisuus:
  - Huttunen, Mika ja Metteri, Jussi (toimittaneet). 2008. Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. MPKK:n Taktiikan laitos, julkaisusarja 2, nro 1/2008.
  - Kalela, Jorma. 2000. Historiantutkimus ja historia. Gaudeamus.
  - Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. MPKK:n Taktiikan laitos, julkaisusarja 2, nro 1/2009.
- Muu käsiteltäviin aiheisiin liittyvä kirjallisuus ja opintomateriaali ohjeistetaan opintojakson alussa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan hyväksyty-hylätty -periaatteella.

3.6 Sotatekniikka

Aineopinnot 10 op

4B08 Sotatekniikan harjoitustyö 10 op

Sisältö:

Opiskelija laatii esimerkiksi johonkin laitteeseen tai järjestelmään liittyvän käytettyvyystudkimuksen: Laaditaan suunnitelma ja toteutusmalli, jonka jälkeen tehdään muutamän henkilön otanta. Tämän jälkeen suoritetaan analyysi, joka raportoidaan.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Harjoitustyö sisältää kaksi arvioitavaa kokonaisuutta: toiminnallisen osuuden tai tuotteen sekä opinnäytetyöraportin. Laajuudeltaan raportti on 15–20 tekstisivua, joiden lisäksi esitetään liitteet ja lähteet. Opiskelija määrittää harjoitustyön aiheen itse ja esittää sen hyväksyttäväksi sivuaineesta vastaavalle ainelaitokselle. Aiheen valinnan kannalta on suositeltavaa, että harjoitustyöllä on toimeksiantaja, esimerkiksi joukko-osasto, ainelaitos tai muu puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen yksikkö tai muu työelämään vaikuttava taho. Ainelaitos määrää harjoitustyölle ohjaajan.

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä.
- Lappalainen, Esa ja Jormakka, Jorma (toim.) 2004. Tekniset tutkimusmenetelmät Maanpuolustuskorkeakoulussa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.
- Nykänen, O. 2002. Toimivaa tekstiä, opas toimivaa tekstiä kirjoittaville. TEK.
- Vilka, H, Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi.

Arviointi:

Harjoitustyön arvioivat työn ohjaaja, mahdollinen projektin toimeksiantaja tai aiheohjaaja sekä työn tekijä itse. Työn varsinainen ohjaaja arvioi työn eri arviointien perusteella joko hyväksytyksi tai hylätyksi. Harjoitustyö voidaan arvioida hylätyksi, mikäli se ei täytä asetettuja sisällöllisiä tai muodollisia vaatimuksia tai siinä on tietoisesti loukattu tutkimuseettisiä periaatteita. Hylätyn arvosanan saanut opiskelija ei valmistu sotatieteiden maisterin tutkintoon ennen kuin harjoitustyö on uusittu ja tullut lopullisesti hyväksytyksi. Uusittu harjoitustyö arvioidaan samoin perustein kuin mikä muu harjoitustyö tahansa. Opintojakso arvioidaan hyväksyty/hylätty.

Syventävät opinnot 80 op

Yhteiset sisältöopinnot

4C01 Paikkatiedon jatkokurssi 3op

Sisältö:

Kurssilla syvennytään menetelmiin joilla paikkatietoaineistoa kootaan, muokataan ja visualisoidaan. Kirjallisuuden avulla perehdytään periaatteisiin, joilla maastoanalyysyjä tehdään. Tähän liittyen voidaan perehtyä maasto-olosuhteisiin ja koota tietoja harjoitustehtäviä varten. Keskeiset käsitteet: kartat ja visualisointi, maastomallien periaatteet, aineistojen ominaisuudet (mm rasteri- ja vektoriaineisto), paikkatietoaineiston kokoaminen, muokkaaminen, laskennan visualisointi ja maasto-analyysi.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta, ohjattua harjoitustehtävien ratkaisemista sekä omatoimista opiskelua. Opiskelijat tuottavat yhdessä keskeisen osan kurssin kertaukseen käytettävästä materiaalista. Keskeinen materiaali on englanninkielistä.

Kirjallisuus:

- Moodlessa jaetut opetusmonisteet, luentokalvot sekä harjoitustehtävät
- Longley, Goodchild, Maguire ja Rhind: Geographic Information Systems and Science.
- John Wiley & Sons. John Wiley & Sons, 2001.
- ArcGIS ohjelmiston käsikirja.
- Excel-ohjelmisto

Arvostelu:

Opintojaksossa järjestetään Moodlen avulla ”open book”-koe. Numeerinen arviointiasteikko 0–5. Parittain tehtävien Paritehtäväharjoitustöiden tulee olla käsitelty oppitunneilla ennen koetta.

4C02 Elektronisen sodankäynnin seminaari 3 op

Sisältö:

Opintojaksolla pidetään aloitusluennot, joiden tarkoituksena on perehdyttää opiskelija aiheeseen. Luentojen lisäksi opiskelija laatii ja esittää seminaariesitelmän omaa opinnäytetyötään sivuavasta aiheesta.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetus sisältää luentoja, seminaarityön laatimista ja seminaarin.

Kirjallisuus:

- Kosola, J, Jokinen, J. 2004. Elektroninen sodankäynti. Osa 1, Taistelun viides dimensio. TeknL.
- Kosola, J, Jokinen, J. 2005. Elektroninen sodankäynti. Osa 2, Toimeenpano sotilasoperaatioissa. TeknL.
- Ajankohtainen opiskelijoiden opinnäytetöitä sivuava materiaali.

Arviointi:

Seminaarityö ja esitys arvioidaan numeerisesti asteikolla 0–5.

4C03 Soveltava tiedustelu- ja valvontatekniikka 4 op**Sisältö:**

Opiskelija syventää ja soveltaa tiedustelu- ja valvontajärjestelmissä käytettäviin sensoreihin liittyvää tietoa. Opiskelija kykenee arvioimaan taistelulentän olosuhteissa sensorien suorituskykyä ja kytkemään sen asejärjestelmän suorituskyvyn arvioinnin osaksi. Opetuksen sisällölliset tavoitteet ovat käytännönlähtöisiä. Osa asioiden tarvitsemista teoreettisista taustoista opetetaan ensimmäistä kertaa yhdistettynä välittömään soveltamiseen. Kun opetus tapahtuu kampusalueella ilman varsinaista järjestelmäluokkaa, on kurssi aikainen vuorovaikutus opettajan ja kurssilaisten välillä ainut tapa korjata oppimiskatkoksia. Opiskelijan motivaatiota pyritään ylläpitämään kytkemällä opetus PV:n toimintatapa malliin ja käytössä oleviin tai käyttöön tuleviin järjestelmiin.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta, ohjattua harjoitustehtävien ratkaisemista sekä omatoimista opiskelua. Oppijat tuottavat yhdessä keskeisen osan kurssin kertaukseen käytettävästä materiaalista. Keskeinen materiaali on englanninkielistä.

Kirjallisuus:

- Moodlessa jaetut opetusmonisteet, luentokalvot sekä harjoitustehtävät.
- Kleemola O, Lehto A: Tutkatekniikka. Otatiето, 1998 (korjattu painos).
- Brassey's Surveillance and Target Acquisition System 2nd ed., Brassey's (UK) Ltd, 1999.
- Nenonen, Mekanisoitujen Joukkojen Tilannekuvan Muodostuminen 2010-luvulla, MPKK TeknL Julkaisusarja 1 N:o 15
- Räisänen A. Lehto A: Radiotekniikka. Otatiето, 1999.
- Excel-ohjelmisto.

Arviointi:

Opintojaksossa järjestetään Moodlen avulla ”open book”-koe. Arviointi perustuu 75 %:ti tenttiin ja 25 %:ti pareittain tehtäviin harjoitustöihin. Numeerinen arviointias- teikko 0–5.

4C04 Taistelujärjestelmät 6 op

Sisältö:

Opetuksen keskeisen sisällön muodostaa asejärjestelmien vaikutuksen arviointi. Sensorit, elso- ja johtamisjärjestelmät osana asejärjestelmää. Jakson aikana kukin opiskelija syventää vastuupettajan kanssa valitsemansa järjestelmän osalta tietoaan ja tekee siitä seminaariesitelmän. Painopiste on erilaisten käytössä olevien järjestelmien opettaminen ja niiden ominaisuuksien, suorituskyvyn ja rajoitusten opettaminen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetus sisältää luentoja 26 tuntia, ryhmätöiden laatimista 44 tuntia, seminaareja 20 tuntia, omatoimista opiskelua 92 tuntia ja tentti 4 tuntia.

Kirjallisuus:

- Yleinen ase- ja asejärjestelmäopas, 2001.
- Sotatekninen arvio ja ennuste 2025, osa 1
- Kosola-Solante: Digitaalinen taistelukenttä, toinen painos (osia)
- Driels: Weaponeeering: Conventional Weapon System Effectiveness
- Luennot
Kirjallisuuden käytöstä annetaan tarkempia ohjeita opintojakson aikana.

Arviointi

Opintojaksosta järjestetään tentti, jonka hyväksytty suorittaminen on edellytys opintojakson hyväksytylle suorittamiselle. Opintojakson arvosana muodostuu tentin arvosanan mukaan. Opintojaksosta on saatava hyväksyttävä arvosana, jotta opiskelija saa suoritusmerkinnät opintojakson suorittamisesta. Alin hyväksyttävä arvosana on 1. Arviointiasteikko on numeerinen, arvosana 0–5.

4C05 Sotatalouden peruskurssi 4 op

Sisältö:

Opintojakson tärkeimmät teoreettiset asiasisällöt ovat: suorituskyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessi ja peruskäsitteet, hankeprosessi ja sen ohjaus Puolustusvoimissa, projektinhallinta Puolustusvoimissa sekä vaatimustenhallinta; suorituskyky- ja järjestelmävaatimukset.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Käsiteltävien asiasisältöjen lähiopetusosuus on yhteensä 32 tuntia ja niihin liittyvien etäopintojen osuus yhteensä 48 tuntia. Opintojakson suorittamiseen liittyy myös ryhmätöitä, joiden valmisteluihin käytetään 16 tuntia ja esittelyyn 4 tuntia.

Kirjallisuus:

- Kosola: Suorituskyvyn elinjakson hallinta, STEKNL:n julkaisu 2007.
- Pasivirta-Kosola: Vaatimustenhallinnan soveltaminen puolustusvoimissa, STEKNL:n julkaisu 2007.
- Puolustusvoimien projektiohje, 2001.
- Opintomonisteet

Arvostelu:

Opintojaksosta järjestetään tentti, josta on saatava hyväksyttävä arvosana. Merkintä opintojaksosta annetaan, kun sekä tentti että mahdolliset yksilö- ja/tai ryhmätyöt on suoritettu hyväksytysti. Arvosana on numeerinen asteikolla 1–5.

Valinnaiset sisältöopinnot 11 op

Opinnot valitaan alla olevasta tarjonnasta, toisen oppiaineen valinnaisista opintojaksoista tai toisesta yliopistosta.

4C06AV Täsmäasetekniikka 4 op**Sisältö:**

Opetuksen sisällöllinen käsittelytapa pyrkii olemaan käytännönläheinen ja liittämään opetuksen eri maiden armeijoiden käytössä oleviin täsmäasejärjestelmiin: täsmäaseet, ohjukset, ohjautuvat pommit, satelliittipaikannukseen perustuvien täsmäaseiden toimintaperiaatteisiin, inertia-paikannukseen ja mobiilipaikannuksen tekniikka täsmäasejärjestelmissä, reititys, sensorit, maalinpaikannus, asevaikutus, propulsio ja kustannustehokkuus. Opiskelija perehtyy tarkemmin valittuun, tietyn taistelujärjestelmän ominaisuuksiin ja saa monipuolista tietoa sen teknisestä rakenteesta. Opiskelija hankkii valmiuksia tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen ja esittämiseen. Opiskelija ymmärtää täsmäasetekniikan mahdollisuudet ja rajoitukset sotilaskäytössä. Opintojakso luo myös edellytykset erilaisten asejärjestelmäkokonaisuuksien ymmärtämiseen.

Ilma-opintosuunnalla sisältö on:

Opintojakson tärkeimmät teoreettiset asiasisällöt ovat:

- lasertekniikka
- ip- tekniikka
- näkyvä valo- visible
- täsmäaseiden optiset menetelmät (kuvan muodostuminen, tarkkuus, häiriötekijät)
- gps-tekniikka
- radioaktiivisuus (radioaktiiviset uhkatekijät)

Opintojakson tärkeimmät soveltavat asiasällöt ovat:

- pommit
- ohjukset
- maajärjestelmät
- maalinpaikannus
- tulevaisuuden näkymät

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Läpivienti erillisessä taulukossa, jonka liittäminen tähän lomakepohjaan on mahdoton tehtävä. Luennot 19 tuntia, oppitunnit 9 tuntia, omatoiminen opiskelu 80 tuntia, yhteensä 108 tuntia.

Kirjallisuus:

Opintojakson lähtötasona on 4C03 opintojakson kirjallisuus (alla):

- Poutanen Markku: GPS-paikanmääritys, Tähtitieteellinen yhdistys URSA, 1999.
- Tekniikan sanastokeskus. Paikannussanasto TSK 30. Helsinki 2002.
- Longley, Goodchild, Maguire ja Rhind. Geographic Information Systems and Science, John Wiley & Sons, 2001.
- Brassey's Surveillance and Target Acquisition System 2nd ed., Brassey's (UK) Ltd, 1999.
- Brassey's Guided Weapons. Brassey's Inc, 3 Sub edition, 1997.
- Guided Weapons: Including Light, Unguided Anti-Tank Weapons. Elsevier Science Publishing Company, 1983.
- Artman, A, Westman. Lärobok i militärteknik. Stockholm, 2007.
- Luentomonisteet

Kirjallisuuden käytöstä annetaan tarvittaessa tarkempia ohjeita opintojakson aikana.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään seminaari, jonka jälkeen henkilökohtainen harjoitustyö arvioidaan asteikolla 0-5. Opintojakson läpäisemiseksi harjoitustyöstä ja vierailun raportista on saatava hyväksyttävä arvosana. Arvosana, harjoitustyö, numeerinen 0–5. Opintojaksosta on saatava hyväksyttävä arvosana, jotta opiskelija saa suoritusmerkin näin opintojakson suorittamisesta. Alin hyväksyttävä arvosana on 1.

4C06BV Tieto- ja tietoliikennejärjestelmät 3 op

Sisältö:

Kurssin keskeistä sisältöä ovat: TCP / IP, johtamisjärjestelmät, verkon hallinta, tietoturva, langattomat verkot ja tulevaisuuden taistelijan tietoverkot.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Määritetään tieto- ja tietoliikennejärjestelmät opintojakson luonteen ja kulloistenkin

aihepiirien tavoitteiden mukaisesti. Opiskelumenetelminä käytetään luento-opetusta, laboratoriotunteja, tutustumiskoja, käytännön harjoituksia sekä raporttien kirjoitustehtäviä. Keskeisessä roolissa on oppija itse, joko yksilönä tai ryhmän jäsenenä vaihtelevassa ympäristössä.

Kirjallisuus:

- Vankka Jouko: Maavoimien taktisen verkon tekniikka ja standardit, Viestikoulu, 2009.
- Luentomonisteet

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään tentti, joka arvioidaan asteikolla 0–5. Kurssin läpäiseminen edellyttää kurssin aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opetukseen koko opintojakson ajan sekä tentin hyväksytyä suorittamista.

4C06CV Aselavettien rakenne ja järjestelmätutkimus, 4op**Sisältö:**

Opetuksessa esitellään erilaisia aselavetteja: pyörillä liikkuvat lavetit, telaketjuilla liikkuvat lavetit, ilma-alukset, alukset, hybridit. Aselaveteille asetettavat yleiset vaatimukset, joita ovat liikkuvuus, kantavuus sekä taistelunkestävyys. Opetuksen sisällöllinen käsitteilytapa pyrkii olemaan käytännönläheinen ja liittämään opetuksen eri maiden armeijoiden käytössä oleviin aselavetteihin. Lavettien yleiset ominaisuudet käsitellään luento-opetuksena, jota täydennetään omatoimisella lähteisiin tutustumisella ja mahdollisuuksien mukaan varikko- tai muilla vastaavilla vierailuilla. Kukin opiskelija perehtyy tarkemmin valittuun yhteen, tietyn aselavetin ominaisuuksiin ja saa monipuolista tietoa sen teknisestä rakenteesta. Opintojakso luo myös edellytykset erilaisten aselavettien ja asejärjestelmäkokonaisuuksien ymmärtämiseen.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Lavettien yleiset periaatteet käsitellään luento-opetuksena, jota täydennetään omatoimisella lähteisiin tutustumisella ja mahdollisuuksien mukaan varikko- tai muilla vierailuilla. Kukin opiskelija perehtyy yhteen täsmäasejärjestelmään, hakee sitä koskevaa tietoa ja esittää tiedon kirjallisesti sekä suullisesti seminaarissa. Luennot 22 tuntia, seminaari 8 tuntia, omatoiminen opiskelu 70 tuntia, yhteensä 100 tuntia. Opiskelija kerää tietoa valitsemastaan aselavetista ja tekee seminaarityön aiheesta ja esittelee työnsä tulokset seminaarissa.

Kirjallisuus:

- Brassey's Surveillance and Target Acquisition System 2nd ed., Brassey's (UK) Ltd, 1999.
- Luentomonisteet
- Erikseen määritelty kirjallisuus

Arviointi:

Opintojaksos arvosana muodostuu seminaariraportin perusteella. Vierailukäynnin raportti arvioidaan periaatteella hyväksyty/hylätty. Arviointiasteikko on numeerinen, arvosana 0–5. Opintojaksosta on saatava hyväksyttävä arvosana, jotta opiskelija saa suorituserkinnät opintojaksos suorittamisesta. Alin hyväksyttävä arvosana on 1.

4C06DV Sotatekniikan erikoiskurssi 4 op**Sisältö:**

Sisältö määritetään vuosittain, perustuen ajankohtaisiin teemoihin.

- Ilma-opintosuunnan tärkeimmät asiasisällöt ovat:
- MLU2 (LINK16 – maajärjestelmä, lekoradiot, näytöt, sähkömagneettinen spektri)
- Tulevaisuuden torjuntahävittäjät
- Miehittämättömät ilma-alukset (koostuu tutustumiskäynneistä Tykistöprikaati Niinisalo, Patria Halli, HALE-sektori ILMASK, 3 vrk, sisältää teoriaosuudet)

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Määritetään erikoiskurssin luonteen ja kulloistenkin aihepiirien tavoitteiden mukaisesti. Opiskelumenetelminä käytetään luento-opetusta, laboratoriotunteja, mahdollista tutustumismatkaa, käytännön harjoituksia sekä raporttien kirjoitustehtäviä. Keskeisessä roolissa on oppija itse, joko yksilönä tai ryhmän jäsenenä vaihtelevassa ympäristössä. Tuntitaulukko on suuntaa-antava: luennot 16 tuntia, oppitunnit 4 tuntia, harjoitustyöt 12 tuntia, omatoiminen työskentely 49 tuntia, yhteensä 81 tuntia.

Kirjallisuus:

- Aihepiiriin liittyvä kirjallisuus.
- Luentomonistees
- Alaan liittyvät kotimaiset ja ulkomaiset oppikirjat sopimuksen mukaan

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään tentti, joka arvioidaan asteikolla 0 - 5. Kurssin läpäiseminen edellyttää kurssin aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opetukseen koko opintojaksos ajan sekä tentin hyväksytyä suorittamista.

Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op ja tutkielmaopinnot 34 op**4YTUTKMN Yhteiset tutkimusmenetelmät 3 op**

Tämän opintojaksos sisältö on sama kuin 1YTUTKMN-jaksossa.

4C07 Sotatekniikan pro gradu -tutkielma seminaareineen 34 op

Sisältö:

Pro gradu-tutkielman tavoitteena on kehittää opiskelijan tieteellistä ajattelua. Tutkielman on osoitettava tekijänsä perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin, valitun tutkimusmenetelmän hallintaa ja kykyä raportoida tutkimus itsenäisesti tieteellisen argumentoinnin periaatteita noudattaen. Pro gradu -tutkielmalta edellytetään laajaa ja monipuolista lähdeaineiston käyttöä ja lähdekritiikkiä, riittävää asiallista virheettömyyttä sekä tieteellisen asiatyylin mukaista esittämistä. Tutkielman rakenne ja laajuus voi vaihdella tutkimuksen aiheen ja tutkimusotteen mukaan. Rakenteesta on syytä neuvotella etukäteen ohjaajan kanssa. Suositus tutkielman laajuudeksi on 60–80 sivua. Työn lähde- ja viiteluettelo sekä liitesivut eivät sisälly tähän.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojaksoon kuuluu pro gradu-tutkielman laatiminen, osallistuminen kolmeen pro gradu-seminaariin ja kypsyysnäytteen kirjoittaminen. Opintojaksoon kuuluu kolme seminaaria, jotka ovat seminaari 1 (tutkimussuunnitelma 1. vuoden syyslukukaudella), seminaari 2 (kirjallisuuteen perustuva osuus, asiantuntemuksen osoittaminen, kirjallisuus, 1. vuoden kevätlukukaudella) ja seminaari 3 (työn tulokset ja jatkosuunnitelma työn loppuunsaattamiseksi, 2. vuoden kevätlukukaudella). Seminaarityöstä saadun palautteen avulla viimeistellään tutkielma.

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä.
- Lappalainen, Esa ja Jormakka, Jorma (toim.) 2004, Tekniset tutkimusmenetelmät Maanpuolustuskorkeakoulussa, Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.
- Nykänen, O. 2002, Toimivaa tekstiä, opas toimivaa tekstiä kirjoittaville.

Arviointi:

Kypsyysnäyte arvioidaan hyväksyty-hylätty. Opinnäytetyö arvioidaan arvolauseella kahdeksanportaisella asteikolla *improbatur*–*laudatur*.

4C08A Sotatekniikan tutkimusmenetelmät 3 op

Sisältö:

Opintojaksossa esitellään ja harjoitellaan seuraavia sotatekniikassa käytettäviä tutkimusmenetelmiä: suunnittelu, vertailu, simulointi, vaatimusmäärittely, mittaukset, kenttäkokeet, testaus, matemaattinen mallinnus ja operaatioanalyysi.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetuksessa käytetään luentoja, harjoituksia ja ryhmätöitä.

Kirjallisuus:

- Ohje Maanpuolustuskorkeakoulussa laadittavista opinnäytetöistä.
- Lappalainen, Esa ja Jormakka, Jorma (toim.) 2004. Tekniset tutkimusmenetelmät Maanpuolustuskorkeakoulussa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.
- Nykänen, O. 2002. Toimivaa tekstiä, opas toimivaa tekstiä kirjoittaville. TEK.
- Lehtinen, M. 2004 Pieni simulointikirja. Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos.

Arviointi:

Opintojakson ryhmätöyt ja harjoitukset arvioidaan. Opintojakso arvioidaan hyväksytty-hylätty.

4C08B Matemaattiset ohjelmistot 3 op**Sisältö:**

Yleistä, perusteita, numeeriset menetelmät, tilastot ja talous sekä optimointi.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta ja esimerkkejä yhdistettynä kolmentyyppiisiin tehtäviin, jotka jakautuvat tunti-, koti- ja etätyyppiin. Tuntitehtävissä opiskelijoiden aktiivisuus ja omatoimisuus on keskeisen tärkeää. Näissä opiskelijoita rohkaistaan keskustelemaan muiden opiskelijoiden kanssa ja hakemaan ratkaisua heidän kanssaan. Kurssiin kuuluu harjoitustyö, joka tehdään ryhmissä ja esitellään seminaarin kaltaisessa tilaisuudessa. Opetusmetodinä käytetään pääasiassa ohjattua tietokoneharjoittelua, jota täydennetään luento-opetuksella. Opiskelijat esittävät ratkaisujaan annetuista harjoitustöistä. Ryhmätyöskentely.

Kirjallisuus:

Oppimateriaali jaetaan tunnilla tai tulee PVMoodle:n.

Arviointi:

Arviointi perustuu jatkuvaan kokonaisarviointiin, jossa oppilaan aktiivisuus, testeissä menestyminen ja harjoitustyöt vaikuttavat kurssin arvosanaan. Numeerinen 0-5.

4C08C Simulointi ja simulaatio-ohjelmien käyttö 3 op**Sisältö:**

Yleistä, satunnaisluvut ja jakaumat, ehtolauseen käyttö, Monte Carlo, Markovin ketjut ja Lanchesterin yhtälöt.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta ja esimerkkejä yhdistettynä kolmentyyppiisiin

tehtäviin, jotka jakautuvat tunti-, koti- ja etätyyppeihin. Tuntitehtävissä opiskelijoiden aktiivisuus ja omatoimisuus on keskeisen tärkeää. Näissä opiskelijoita rohkaistaan keskustelemaan muiden opiskelijoiden kanssa ja hakemaan ratkaisua heidän kanssaan. Kurssiin kuuluu harjoitustyö, joka tehdään ryhmissä ja esitellään seminaarin kaltaisessa tilaisuudessa. Opetusmenetelmänä käytetään pääasiassa ohjattua tietokoneharjoittelua, jota täydennetään luento-opetuksella. Opiskelijat esittävät ratkaisujaan annetuista harjoitustöistä. Ryhmätyöskentely.

Kirjallisuus:

Oppimateriaali jaetaan tunnilla tai tulee PVMoodle:n.

Arviointi:

Arviointi perustuu jatkuvaan kokonaisarviointiin, jossa kurssin aktiivisuus, testeissä menestyminen ja harjoitustyö vaikuttavat arvosanaan. Numeerinen 0-5.

4C08D Tekniikan ajankohtaiset tutkimusmenetelmät 3 op**Sisältö:**

Opintojakson tarkka sisältö määritetään vuosittain erikseen valitun kurssin mukaisesti. Opetusta tukevat vierailijaluennot, opiskelija perehtyy itsenäisesti valittuun menetelmään sekä opiskelija suorittaa harjoitustyön ohjaus- ja palautusistunnot. Ilma-opintosuunnalla Opintojakson tärkeimmät teoreettiset asiasisällöt ovat: Puolustusvoimien ajankohtaiset tutkimukset, ilmavoimien tutkimukset, tutkimustiedon soveltaminen tulevaisuuteen, sotateknisen tutkimuksen vaikutus hankintoihin, elinkaaren hallinta ja tutkimusyhteistyö.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opetuksessa käytetään luento-opetusta sekä ohjataan opiskelijat hakemaan tietoa eri lähteistä. Tavoitteena on tukea opiskelijan oman Pro gradu -tutkielman valmistumista antamalla opiskelijalle työkaluja opetuksen kautta.

Kirjallisuus:

- Jormakka (ed). 2006. Management issues in technical research. Helsinki: Edita.
- Menetelmäopetuksen tietovaranto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/index.html>
- Muu kirjallisuus ja opintomonisteet valittuun sisältöön ja menetelmään liittyen.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan seminaarityön ja seminaariesityksen perusteella. Arvosana, numeerinen 0-5.

4 *Sotatieteiden maisterin tutkinnon (ei johda upseerin virkaan) opintojaksokuvaukset*

Tässä kappaleessa kuvataan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintojaksokuvaukset, jotka eriytyvät upseerien sotatieteiden maisterin tutkinnosta. Molempiin tutkintoihin sisältyvät opintojaksot on kuvattu kappaleessa kolme. Seuraavat opintojaksot on kuvattu tässä kappaleessa:

- ASH Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op
- 1EUK1.3 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, osajakso Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) 3op
- 2EUK2.1 Suomen turvallisuusympäristö 2 op
- 2EUK2.2 Kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset 2 op
- 1YEK1.12 Strateginen johtaminen 5 op
- 2YEK2.1 Kokonaismaanpuolustus ja yhteiskunnan turvallisuus 3 op
- 2YEK2.2 Kriisinhallinta 1 op
- 2YEK2.3 Nordic Security Seminar 2 op
- 2YEK2.4 Sotilasstrategia ja kansainväliset konfliktit 2 op
- 2YEK2.5 Euroopan Unioni ja Nato turvallisuustoimijoina (opintomatka), vain puolustusvoimien palkattu henkilöstö 1 op

ASH, Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op

Sisältö:

Harjoittelun sisältönä on yleisten työelämävalmiuksien karttuminen osana sotatieteellistä tutkintoa. Sotatieteellisen alan tutkinnot tuottavat monia taitoja, joita opiskelija tarvitsee siirtyessään työelämään. Suuri osa taidoista karttuu pää- ja sivuaineopintojen yhteydessä, mutta osa taidoista voidaan saavuttaa työharjoittelulla. Tutkintoon valmistuneet ovat ennen kaikkea oman alansa asiantuntijoita, joka on yksi sotatieteellisen tutkinnon vahvuuksista.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Opetusmenetelminä ovat kirjallisuuteen tutustuminen, jaksosuunnitelman laatiminen, työskentely ja opintojaksosta laadittava raportti. Opinnot alkavat harjoittelua edeltävällä syyslukukaudella, jolloin julkaistaan suunnitelma. Suunnitelman perusteella hankitaan harjoittelupaikka, laaditaan suunnitelma harjoittelusta ja sopimukset työpaikan sekä MPKK:n välillä. Harjoittelu on noin kahden kuukauden mittainen työskentely hyväksytyssä kohteessa. Harjoittelun jälkeen laaditaan raportti (30 tuntia). Raportti palautetaan lukukauden aikana.

Lähijaksolla opiskelija perehdytetään työpaikan toimintaan ja hän työskentelee kuten työpaikan vakituinen henkilöstö. Harjoittelija noudattaa työpaikan työaikaa, joko virasto- tai jaksotyöaika. Virastotyöaika on 7.15 tuntia päivässä. Jaksotyöaika on 7,39 tuntia päivässä ja 114.45 tuntia kolmen viikon jaksossa.

Jos opiskelija on työskennellyt tavoitetason mukaisessa tehtävässä vähintään puoli vuotta, hän voi esittää vaihtoehtoista tapaa opiskella jakso. Vaihtoehtoinen tapa sisältää kirjallisuuteen tutustumista sekä noin 10 - 20 sivun laajuista raporttia. Korvaavaa harjoittelua ei voi koota erilaisista lyhyistä työsuhteista. Jakson korvaamista haetaan AHOT -menettelyssä. Opiskelu tapahtuu suomeksi ja ulkomaisissa työpaikoissa kohdemaan kielellä.

Kirjallisuus:

- Laadukas harjoittelu. Käsikirja harjoittelun ohjaukseen ja työkokemuksen hyödyntämiseen. NCWE/CSU, Suomessa lisenssin haltija Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu. BILLET, S. 2001.
- Learning in the workplace: Strategies for Effective Practise. Allen & Unwin.
- JARVIS, P. 2004. Adult education and lifelong learning: theory and practice. London: Routledge Falmer.
- WENGER, E. 1999. Communities of practice. Learning, meaning and identity. Cambridge: Cambridge University Press.
- HAKKARAINEN, K., LONKA, K. & LIPPONEN, L. 2004. Tutkiva oppiminen. Helsinki: WSOY

Arviointi:

Opiskelija laatii harjoittelustaan raportin, joka pitää sisällään kuvauksen harjoittelu- paikasta ja tiivistelmän oppimispäiväkirjasta. Muistioon liitetään työtodistus sekä erilaista työhön liittyvää keskeistä materiaalia. Muistio arvioidaan asteikolla hyväksyty - hylätty ja koko opintojakso asteikolla suoritettu.

1EUK1.3, Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet, osajakso Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) 3op

Sisältö

KVH 1 osajakson keskeinen sisältö koostuu kansainvälisen kriisinhallinnan periaatteista ja juridisesta perustasta (osa opetuksesta oikeudellisen opetuksen alla). Lisäksi jaksolla perehdytään monikansallisen esikunnan rakenteeseen ja toimintaperiaatteisiin sekä kriisinhallintaoperaatioissa käytettävään taktiikkaan ja joukkojen sekä voimankäyttöön. Kansainvälisessä harjoituksessa harjaannutaan toimimaan prikaatin/vast tai sitä ylemmän monikansallisen esikunnan esikuntaupseerin tehtävissä.

Opetusmenetelmä ja suoritustapa

KVH1 osajaksoson opetus jakaantuu kahteen vaiheeseen:

- valmistavaan ja perusteita antavaan vaiheeseen, joka toteutetaan Maanpuolustuskorkeakoululla
- sovellettuun esikuntaharjoitukseen, joka toteutetaan Ruotsissa.

Valmistavassa vaiheessa lähiopetuksessa käsitellään kriisinhallinnan ja monikansallisen esikunnan toiminnan perusteita luento-opetuksena ja pienryhmissä tapahtuvana työskentelyinä. Ryhmätöillä perehdytään harjoituksen yleistilanteeseen ja harjoituksen operatiivisiin perusteisiin. Harjoituksen operatiiviset perusteet löytyvät harjoitusportaalista (ks. Kohta 11) noin 1 kuukausi ennen opintojakson alkua. Tämä mahdollistaa omaehtoisen itseopiskelun ja orientoitumisen harjoitukseen jo ennen varsinaista valmistavaa vaihetta. Harjoituksessa pääpaino on yksilön toiminnassa (oppimisessa) osana monikansallista esikuntaa. Opetuskieli on pääosin suomi. KVH1-harjoituksen kieli on englanti.

Kirjallisuus

- Informaatio-operaatiot konsepti 2011 (Suojaustaso IV), TAKTL:n jakaa.
- Opetusta tukeva kirjallisuus lisämateriaalina:
- Eronen edit: Needs of Comprehensiveness - Building Blocks for Finnish Crisis Management. FINCENT 2008.
- Ådahl edit: Varying Cultures in Modern Crisis Management. FINCENT 2009
- Guidelines for operational Planning (GOP)

Muut lähteet:

- CJSExx portaali; [http://www.ltc.mil.se/cjse xx /default.aspx](http://www.ltc.mil.se/cjse%20xx/default.aspx) (vaatii erillisen rekisteröitymisen eri ohjeen mukaisesti)
- <http://www.globalsecurity.org/jhtml/jframe.html#http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/101-5/f540.pdf>

Arviointi

Osajaksoon 4 ei liity koulutyötä. Osajaksoson toteutuminen arvioidaan osallistumisena kansainväliseen harjoitukseen.

2EUK2.1 Suomen turvallisuusympäristö 2 op

Sisältö:

Opintojakson aikana käsitellään kansallisen turvallisuuspolitiikan ja puolustuspolitiikan keskeisiä kysymyksiä sekä ulkoiseen ja sisäiseen turvallisuuteen sekä viranomaisyhteistoimintaan liittyviä teemoja. Erityisesti keskitytään yhteiskunnan kokonaiskoko-naisturvallisuuteen liittyvien kokonaisuuksien käsittelyyn.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Kurssin luennoitsijat kutsutaan eri hallinnonaloilta yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen mukaisella jaotuksella. Asiantuntijaluentojen tavoitteena on kannustaa opiskelijoita itsenäiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan. Opintojakso toteutetaan osittain samanaikaisesti Kansainvälinen turvallisuuden erityiskysymykset -opintojakson kanssa. Opintojakson johtaja määrittää opintojakson toimeenpanokäskyssä/viikko-ohjelmassa opintojakson tarkan toteutuksen.

Suunniteltu omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opettettujen asioiden kertaamiseen, pohdiskeluun ja omaksumiseen sekä itsenäiseen strukturoituun tiedonhankintaan. Lähijakson aikana järjestettävien ryhmäkeskustelujen tarkoitus on auttaa opiskelijoita tiedon jäsentämisessä ja ilmaisussa. Opiskelijat pyrkivät muodostamaan itsenäisen ymmärryksen kokonaisuun puolustuksen ratkaisuihin vaikuttavista ilmiöistä ja haasteista.

Kirjallisuus:

- Tietoja Suomen kokonaisuun puolustuksesta (uusin)
- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia (uusin)
- Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (uusin)
- Sisäisen turvallisuuden ohjelma
- Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opiskelijat laativat etätyönä tutkimuksen erikseen määrittävästä strategian ajankohdasta aiheesta (aihe liittyy joko Kansainväliseen toimintaympäristöön tai Suomen turvallisuusympäristöön). Etätyön tekstiosan laajuus on 4–5 sivua, ja sen on täytettävä tieteellisen julkaisun kriteerit lähdeviitteineen ja -luetteloineen. Etätyö arvioidaan hyväksytyksi tai hylätyksi. Kurssin läpäiseminen edellyttää hyväksyttyä etätyötä. Opintojakson tentti järjestetään esiupseerikurssin koeviikolla. Arviointiasteikko 0-5.

2EUK2.2 Kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset 2 op**Sisältö:**

Opintojakson tavoitteena on perehtyä tärkeimpien kansainvälisen yhteisön turvallisuusorganisaatioiden toimintaan ja keskeisten maailmanpolitiikan toimijoiden turvallisuuspoliittisiin ja sotilasstrategisiin tavoiteasetteluihin ja niiden vaikutuksiin Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Opintojakson aikana käsitellään Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteita, keinoja ja toimintaperiaatteita sekä Naton rakenteita ja kriisinhallinnan toimintaperiaatteita. Opintojakson johtaja määrittää opintojakson toimeenpanokäskyssä/viikko-ohjelmassa tarkemmin opintojakson tarkan toteutuksen.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Asiantuntijaluentojen tavoitteena on laajentaa opiskelijoiden taustatietoja sekä luoda perusteet opiskelijoiden itsenäiseen ja aktiiviseen tiedonhankintaan. Kurssin läpiviennessä noin puolet ajasta on varattu omatoimiseen opiskeluun. Omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opetettujen asioiden kertaamiseen ja syventämiseen sekä ryhmätyö- ja seminaarivalmisteluihin. Lähijakson aikana järjestettävien ryhmäkeskustelujen tarkoitus on auttaa opiskelijoita tiedon jäsentämisessä ja ilmaisussa.

Kirjallisuus:

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opiskelijat laativat etätyönä mediaseurantaraportin, jossa ajankohtaisia turvallisuuteen liittyviä uutisia analysoidaan kansainvälisen ja kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Etätyö arvostellaan hyväksytyksi tai hylätyksi. Kurssin läpäiseminen edellyttää hyväksyntää etätyötä. Opintojakson tentti järjestetään esiupseerikurssin koeviikolla. Arviointiasteikko 0-5.

1YEK1.12 Strateginen johtaminen 5 op**Sisältö:**

Opiskelija tietää strategisen suunnittelun perusmenetelmät ja oppii erilaisten näkökulmien kautta hahmottamaan puolustusvoimien strategisen suunnittelun heikkouksia ja vahvuuksia jatkuvasti muuttuvassa globaalissa, alueellisessa ja kansallisessa toimintaympäristössä. Opiskelija kykenee ja harjaantuu käsitteelliseen ajatteluun ja sen käytännön soveltamiseen strategisen johtamisen viitekehyksessä. Opintojakson päätuotteena syntyy ryhmätöinä strategisen suunnittelun metodeja hyväksikäyttäen tulevaisuusskenaario/-skenaariot Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kehittämis-harjoitus -opintojaksolle.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

LO 27h, OT 27h, RT 81h

Opintojakson johtaja määrittää opintojakson toimeenpanokäskyssä/viikko-ohjelmassa opintojakson tarkan toteutuksen.

Kirjallisuus:

- Strategian jäljillä. Toim. Sampo Terho. MPKK, Helsinki 2009.
- Juha Näsi, Manu Aunola: Strategisen johtamisen teoria ja käytäntö.
- Marco Krogars: Muutoksen suunta.
- Hannu Räsänen: Strateginen ajattelu puolustushallinnossa.
- Jukka Kotilehto: Arvojen, osaamisen ja johtajuuden murros, JohTL.

- YETT-Strategia.

Muu jaettava materiaali ilmoitetaan erikseen PVMOODLE:ssa opintojaksoa ennen ja sen kuluessa.

Arviointi:

Opintojakson aikana laaditaan ryhmitöitä palvelemaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kehittämisharjoitus -opintojakson lopputuotetta. Ryhmätöet arvioidaan hyväksytty / hylätty.

2YEK2.1 Kokonaismaanpuolustus ja yhteiskunnan turvallisuus 3 op**Sisältö:**

Muuttuva turvallisuusympäristö ja laajeneva turvallisuuskäsitys yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden konseptissa. Opintojakson johtaja määrittää opintojakson toimeenpanokäskyssä/viikko-ohjelmassa opintojakson tarkan toteutuksen.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Kurssin luennoitsijat kutsutaan eri hallinnonaloilta yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen mukaisella jaotuksella. Asiantuntijaluentojen tavoitteena on kannustaa opiskelijoita itsenäiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan. Suunniteltu omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opettujen asioiden kertaamiseen, pohdiskeluun ja omaksumiseen sekä itsenäiseen strukturoituun tiedonhankintaan. Lähijakson aikana järjestettävien ryhmäkeskustelujen tarkoitus on auttaa opiskelijoita tiedon jäsentämisessä ja ilmaisussa. Opiskelijat pyrkivät muodostamaan itsenäisen ymmärryksen kokonaismaanpuolustuksen ratkaisuihin vaikuttavista ilmiöistä ja haasteista.

Kirjallisuus:

- Tietoja Suomen kokonaismaanpuolustuksesta (uusin)
- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia (uusin)
- Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (uusin)
- Sisäisen turvallisuuden ohjelma
- Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakso tentitään yhdessä muiden strategian opintojaksojen kanssa Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä.

2YEK2.2 Kriisinhallinta 1 op**Sisältö:**

Opintojakson aikana käsitellään kansallisen kriisinhallinnan kokonaisuutta kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan konseptin kautta. Lisäksi käsitellään YK:n, Euroopan

unionin ja Naton kriisinhallintatehtävien yleisiä periaatteita ja kehitysnäkymiä. Opintojakson päätteeksi toteutetaan paneelikeskustelu, jossa hyödynnetään opiskelijoiden kokemuksia kriisinhallintaoperaatioista.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Opintojakson asiantuntijaluentojen tavoitteena on kannustaa opiskelijoita itsenäiseen ja aktiiviseen tiedonhankintaan. Suunniteltu omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opettujen asioiden kertaamiseen, pohdiskeluun ja omaksumiseen. Paneelikeskustelun tarkoitus on hahmottaa kriisinhallinnan haasteita ja mahdollisuuksia kokonaisvaltaisena toimintana. Erityisesti kriisinhallinta-opetusjakson opetuksessa pyritään hyödyntämään aktiivisesti opiskelijoiden kokemukset kansainvälisistä kriisinhallintaoperaatioista. Lisäksi opintojakson päätteeksi järjestetään sovellettu koulutyö, jossa tentitään strategian opintokokonaisuus.

Pääosa opintojakson lukumateriaalista on englanninkielistä.

Kirjallisuus:

- Suomen kokonaisvaltainen kriisinhallintastrategia, Ulkoministeriö, 2009.
  - Kerttunen, Mika (ed.): EU Battlegroups. Theory and Development in the Light of Finnish-Swedish Co-operation. Dept. of Str. and Def. Studies, Series 2, N:o 30. Helsinki 2005.
  - Turvallisempi Eurooppa oikeudenmukaisemmassa maailmassa - Euroopan unionin turvallisuusstrategia Bryssel 12. joulukuuta 2003.
  - Headline Goal 2010. May 2004.
  - An Initial Long-Term Vision for European Defence Capability and Capacity Needs. October 2006.
  - European Security and Defence Policy. The first 10 years (1999-2009), European Union Institute for Security Studies, 2009.
  - Nato handbook 2006, s. 43–50, 143–174.
  - Naton uusi sotilasdoktriini
  - Moodlessa erikseen jaettava materiaali
- Opintojakson kirjallisuus käsketään tarkemmin opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakso tentitään yhdessä muiden strategian opintojaksojen kanssa. Opintojakso arvioidaan numeerisella arvosanalla asteikolla 0-5.

2YEK2.3, Nordic Security Seminar 2 op

Sisältö:

Opintojakson aikana käsitellään Pohjois-Euroopan turvallisuusympäristössä vaikuttavia muutostekijöitä ja eri Pohjoismaiden turvallisuuspoliittisten ratkaisujen perusteita. Lisäksi pohditaan Pohjoismaisen puolustusyhteistyön kehitysnäkymiä. Opintojakso

suunnitellaan yhteistoiminnassa Ruotsin Maanpuolustuskorkeakoulun (Försvarshögskolan, Stockholm) kanssa. Tarkempi seminaarin sisältö käsketään opintojakson toimeenpanokäskyssä/viikko-ohjelmassa.

Opetusmenetelmät ja suoritustavat:

Opintojakson asiantuntijaluentojen tavoitteena on kannustaa opiskelijoita itsenäiseen ja aktiiviseen tiedonhankintaan. Suunniteltu omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opettettujen asioiden kertaamiseen, pohdiskeluun ja omaksumiseen. Paneelikeskustelun tarkoitus on hahmottaa kriisinhallinnan haasteita ja mahdollisuuksia kokonaisvaltaisena toimintana. Opintojakso tarjoaa mahdollisuuden ajatusten ja mielipiteiden vaihtoon ruotsalaisten kollegoiden kanssa. Ryhmätöiden tarkoitus on hahmottaa pohjoismaisen yhteistyön haasteita ja mahdollisuuksia kokonaisvaltaisena toimintana. Seminaari toteutetaan englannin kielellä.

Kirjallisuus:

Opintojakson kirjallisuus käsketään tarkemmin opintojaksokäskyssä

Arviointi:

Opintojakso tentitään Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä.

2YEK2.4 Sotilasstrategia ja kansainväliset konfliktit 2 op**Sisältö:**

Opintojakso tavoitteena on perehtyä tärkeimpien kansainvälisen yhteisön turvallisuusorganisaatioiden toimintaan ja keskeisten maailmanpolitiikan toimijoiden turvallisuuspoliittisiin ja sotilasstrategisiin tavoiteasetteluihin ja niiden vaikutuksiin Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Opintojakson aikana käsitellään lisäksi ajankohtaisia kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymysten historiallisia taustoja ja kehityskulkuja.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Asiantuntijaluentojen tavoitteena on laajentaa opiskelijoiden taustatietoja sekä luoda perusteet opiskelijoiden itsenäiseen ja aktiiviseen tiedonhankintaan. Kurssin läpiviennessä vajaa puolet ajasta on varattu omatoimiseen opiskeluun. Omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opettettujen asioiden kertaamiseen ja syventämiseen sekä ryhmätö- ja seminaarivalmisteluihin.

Kirjallisuus:

Opintojakson kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojakson lopussa järjestetään pienryhmissä opettajajohtoinen keskustelupiiri, jossa opiskelijoiden osaaminen arvioidaan hyväksyty/hylätty. Opintojaksolla käsiteltävät

asiat tentitään yhdessä muiden strategian opintojaksojen kanssa Kriisinhallinta-opintojakson yhteydessä.

2YEK2.5 Euroopan Unioni ja Nato turvallisuustoimijoina (opintomatka), 1 op

Jakso on mahdollinen vain puolustushallinnon ja rajavartiolaitoksen palkatulle henkilöstölle.

Sisältö:

Opintomatalla tutustutaan EU:n ja Naton toimielimiin ja Euroopan historiallisen turvallisuuskehityksen kannalta merkittävään kohteeseen. Ennen opintomatka järjestetään valmistavia luentoja, joiden tarkoituksena on luoda perusteet opintomatalla käsiteltävien asioiden syvälliselle käsittelylle.

Opetusmenetelmät ja suoritustapa:

Opintojakson asiantuntijaluentojen tavoitteena on kannustaa opiskelijoita itsenäiseen ja aktiiviseen tiedonhankintaan. Suunniteltu omatoiminen opiskelu on tarkoitettu luennoilla opettettujen asioiden kertaamiseen, pohdiskeluun ja omaksumiseen. Pääosa opintomatkan esityksistä pidetään englannin kielellä.

Kirjallisuus:

Opintojakson kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opintojaksosta ei järjestetä tenttiä. Opintojakso arvostellaan hyväksyty-hylätty.